

LÁZÁR ERVIN
A FEHÉR TIGRIS

1.

A tér tele volt emberekkel, a fehér tigrist mégsem látta senki.

Makos Gáborra hárman emlékeztek. Egy hivatalbeli kollégája tüzet kért tőle a drogéria előtt, Makos Gábor készségesen tüzet adott, még valamit mondtak is egymásnak a vasárnapi futballmeccsről, aztán mentek tovább, egyik erre, másik arra. Egy Fartus Ilona nevű lány is emlékezett rá, mint mondja, ő azért szokott mindig ebben az időpontban átmenni a téren, mert első látásra beleszeretett Makos Gáborba, s mivel megismerkedni nem sikerült vele, legalább napjában egyszer látni akarta. A harmadik - és egyben a legmegbízhatóbb - visszaemlékező a Sárkány Szálloda főportása. Látásból ismerte csak, Makos Gábor mindennap, pontosan délben bement a szállodához tartozó kávéházba. A portás biztos benne, hogy aznap is látta, úgy mondja, már szinte babonás félelemmel várta a fiatalembert, mert manapság fiataloknál ritkán tapasztalt ilyen pontosságot, ez a ritka eset hát megnyugtatta, s egyben kis szorongást is okozott neki; hátha egyszer pontatlan lesz a fiatalember, vagy egyáltalán nem is jön.

A portás tanúsága - amellet, hogy a legmegbízhatóbb, sorsdöntő is, mert közvetlenül a kávéházba lépés előtt látta a fiatalembert. Különböben mindhárom visszaemlékezés megegyezett abban, hogy Makos Gáboron nem láttak semmi feltűnőt, nyugodtnak látszott, és ami a leglényegesebb: egyedül igyekezett a kávéház felé. Egyedül lépett is be, ha kell, erre a portás meg is esküszik.

Mégis: a kávéházban tartózkodók egybehangzó állítása szerint a fiatalember után aznap egy hófehér szőrű tigris surrant be az ajtón. A kávéház megdermedt, megszűnt a barátságos zsongás, csak a kávéfőzőgép sistergett egyre élesebben, mert a fehér bóbitás lány ijedtében elengedte a tompa fényű, fekete karokat. Makos Gábor mit sem sejtve indult megszokott helye felé, de a hirtelen felzengő csend meglepte, gyors mozdulattal hátrafordult. Eltorzult az arca, bénultan állt a kávéház közepén.

A tigris lustán rápillantott, s hogy Makos Gábor nem mozdult, leheveredett a linóleumra. Percekig tartott, míg a fiatalember felocsúdott, s az egyik ablak melletti asztalhoz óvakodott. Az állat méltóságteljesen felemelkedett, Makos Gábor után ment, s úgy állt meg az asztalánál, mintha valamilyen utasítást várna. De Makos Gábor merev derékkal ült a helyén, a tigris újra lefeküdt, ezúttal egészen közel a férfi lábához.

A tigris aludni látszott, mégsem mert senki moccani. Öt-hat perc telhetett el így, amikor nyílt az ajtó. Egy férfi és egy nő lépett be, őket is azonnal mellbe vágta a szokatlan hangulat, meglátták a tigrist, s bár háttal feküdt feléjük - így a színe miatt nézhették volna kutyának is -, a nő azonnal felkiáltott:

- Tigris!

Sebbel-lobbal becsapták maguk mögött az ajtót, és elrohantak. Néhány perc múlva kíváncsi fejek tűntek fel a kávéház üveglakka mögött, senki sem hitt igazán a tigrisben, mégis mindenki látni akarta. A kávéház előtt lejtett a tér, így az utolsó üveglakot már csak úgy érték fel, ha bakot álltak egymásnak. A csődület egyre növekedett, s a kinti felbolydulásra bent rémülten suttogni kezdtek: csak most értették meg igazán, milyen nagy veszélyben vannak, amikor meglátták a kíváncsiskodókat.

Makos Gábor észrevette, hogy a hangulat ellene fordul, hisztérikus arcok meredtek rá, mintha ő tehetne a tigrisről. Igaz, úgy viselkedett, mintha legalábbis a kutyája lenne. Makos Gábor azonban sohasem látta ezt a tigrist, nem is hallott soha albinó tigrisről. Bár ez a tigris fehér

szőrzete ellenére sem látszott albinónak, volt a színében valami élénk és fénylő, ami idegen az albinók matt, egészségtelen fehérségétől.

A tér elnéptelenedett, fegyveres, egyenruhás férfiak tűntek fel az ablakok négyszögeiben - látszott, a tigris híre már a hatóságokhoz is eljutott.

Óvatosan nyílt a szállodát és a kávéházat összekötő, faburkolatba rejtett, tömör ajtó. A részben az üzletvezető jelent meg, egy darabig hátra-hátrafordulva magyarázott valamit, aztán erőteljes, az izgalomtól kicsit reszelős hangon így szólt:

- Kérem, vigye innen a tigrist!

Ez volt a tigris belépése óta az első határozott hang.

Makos Gábor szerencsétlen arccal vonogatta a vállát, két nyitott tenyerét maga elé emelte, jelezvén, hogy a tigrishez semmi köze.

- Önnel jött be - harsogta az üzletvezető, a tehetetlen mozdulatoktól bátorságra kapva.

- Nem az enyém!

A tigris meg sem moccan, a szemét sem nyitotta ki a beszélgetés alatt. Az üzletvezető szélesebbre nyitotta az ajtót, néhány centimétert előrelépett.

- Azonnal távozzon, a tigrissel együtt... a vendégek...

Nem tudta befejezni. A tigris fektéből ugrott; eddigi lomhasága után hihetetlennek tűnt villanás gyorsasága. Az üzletvezetőnek sikerült az utolsó pillanatban magára csapnia az ajtót. A tigris könnyedén huppant a földre a húszméteres ugrás után. Földre érkezésében volt valami szelídség. Egy darabig bágyadtan ült az ajtó előtt, ingatta fejét, mintha rosszallaná a történeteket, aztán váratlanul, mancsának egy hirtelen mozdulatával az ajtóra csapott. A tömör faajtó hosszában véges-végig megrepedt.

A gyengébb idegzetűek ezt már nem bírták, egy nő, a kijárat közelében felugrott, feltépte az ajtót, és kirohant. A kávéház megtelt rohángáló emberekkel. A tigris hunyorgott - még mindig a repedt ajtó előtt ülve -, mintha rövidlátó lenne, s nem látná, s ezért nem is értené pontosan, mi történik, aztán visszasétált Makos Gábor asztalához. Megint úgy bámult a fiatalemberre, mintha parancsára várna, majd közelebb lépett hozzá, a fejét egy pillanatra Makos Gábor combjára tette, mint a kutyák szokták. Leheletfinom és nagyon rövid ideig tartó érintés volt, de a fiatalemberben fölengedett a görcs. Még mindig félt, de most már érdeklődés is volt a tekintetében, amikor a lába mellé heverő állatra nézett.

Ekkor nagy csörömpöléssel betörött a kávéház egyik ablaka. A nyílást egy fegyver tusával szélesítették, aztán egy izgatott egyensapkás fej és egy puskacső jelent meg a részben. A tigris merően nézte a piros arcú katonát.

- Menjen onnan! Útban van - sziszegte a katona Makos Gábornak.

A férfi, maga sem tudta, miért, megszánta a tigrist, szeretett volna kiterjesztett karral elé ugrani, hogy megvédelmezze.

- Menjen már! - mondta dühösen a katona, és halk csettenéssel kibiztosította fegyverét.

Makos Gábor álmokórosan felállt, megkerülte a tigrist, és megindult a kijárat felé. A katona így sem tudott lőni, mert éppen egy vonalba került a kijárat felé siető Makos Gábor és a tigris.

A tigris felemelt fejjel nézte a katonát, s amikor Makos Gábor már fogta a kilincset, nyugodtan felállt, hosszú léptekkel utána sietett, és közvetlenül mögötte kiment az ajtón.

Az elnéptelenedett főtér emeleti ablakaiban civilek és fegyveres katonák szorongtak, a felfelé vezető úton egy katonai páncélkocsi állt.

Makos Gábor lefelé indult. A tigris szorosan mellette ment, a fal felől eső oldalon, mintha félne, hogy rálőnek. Makos Gábor hol a fejét, hol a lapockáját takarta.

A katonák a harckocsiból nem merték megkockáztatni a lövést, félő volt, hogy a férfit is eltalálják.

- Húzódjon arrébb, menjen messzebb tőle - szűrődött ki tompán az acéllemezek résein.

A tigris most mögötte ment, nem tudta pontosan, mennyire, nem mert hátranézni. Az ablakokból tanácsokat kiáltottak neki, de csak érthetetlen hangzavar jutott el hozzá, s valószínű, ezekkel a tanácsokkal akkor sem megy semmire, ha valamennyit érti.

Az ordítózástól megzavarodott, félelme vakmerővé tette. A tigris felé fordult.

- Maradj hát, mit jössz utánam... te... te sátán.

A tömeg visszafojtott lélegzettel figyelt. A tigris behúzott farokkal, lesunyt fejjel hátrált Makos Gábor elől.

A páncélkocsi - eddig lassú gördüléssel követte őket az úttesten - megállt.

Már jó néhány méternyire nőtt a távolság az egyaránt hátráló tigris és ember között, amikor több lövés dördült. A tigris felegyenesedett, nyugodtan, oldalra fordított fejjel nézett a páncélkocsi felé.

A katonák rekedten ordítottak, nem értették, miért nem esik össze, valaki a szemben levő ablakból is lőtt, a páncélkocsi tornyában megmozdult a géppuska, rövid kelepelő sorozat berregett, a tigris mögött ömlött a vakolat, s Makos Gábor világosan látta a fehér szőr borzolódásából a lövedékek becsapódását.

A tigris azonban nem esett össze, továbbra is mozdulatlanul, nagy nyugalommal nézte a lövöldözőket.

- Állj! - kiáltott ekkor Makos Gábor. Odarohant a tigrishez. Letérdelt mellé, az oldala fehér szőrébe túrt, mintha a sebeket akarná behegeszteni.

A tigris oldalán nem volt seb.

Makos Gábor főlegyenesedett, a tigris körülugrálta, begömbölyítette a hátát, mint egy doromboló macska.

A házak ablakaiban felzsibongtak az emberfürtök, a katonák fegyvereik lövedékét vizsgálták, Makos Gábor pedig magasra emelt kézzel csendet intett.

- A tigris az enyém. Ne bántsátok! A tigris az enyém! - kiáltotta.

- Gyere - mondta a tigrisnek, s az lomha mozdulatokkal megindult utána, de ebben a lomhaságban már valami vidámság is rejtőzött.

Sietősen mentek egymás mellett az elnéptelenedett utcákon, az ablakokban lopva megrezdültek a függönyök - az emberek még az emeleti ablakokból is csak titokban mertek kilesni - féltek a tigristől.

2.

Makos Gábor az Attila utcában lakott albérletben, egy hajdani ezredes özvegyénél. A szálegyenes, vékony öregasszony tartózkodóan is tudott közvetlen lenni, volt benne valami katonás szigor, tiszteletet parancsoló. Lányával élt az Attila utcai házban. A lány már nem volt fiatal, visszahúzódóan, csak a munkájának élt. Úgy viselkedett - igaz, nem ellenszenvesen -, mintha mártír lenne. Ezt Makos Gábor már az első találkozásnál észrevette, de magyarázatot nem talált rá, igaz nem is érdekelte túlzottan, csupán azon csodálkozott, hogy Adrien nem ment férjhez, hiszen egyáltalán nem volt csúnya, most harminc-egynéhány éves korában sem látszott huszonöt-nél többnek, s bár az arca nem volt különösebben szép, volt benne valami rendkívül nőies, valami olyan vonás, ami sohasem hatástalan a férfiakra.

Az Attila utcát kacskaringós mellékutcákon közelítette meg, került a forgalmasabb helyeket. A tigris élénkebb lett, néha előreloholt, máskor elmaradt tőle. Ez a távolság azonban sohasem volt nyolc-tíz méternél több, Makos Gábor mégis úgy érezte, a tigris meguntta őt, s eltűnik valamerre. Ebben, ha a tigris közvetlen közel jött hozzá, reménykedett is, de mikor eltávolodott, összeszorult a szíve, és alig várta, hogy újra visszaforduljon.

Az albérleti szoba - egészen parányi, éppen csak elfért benne egy ágy, asztal, két szék s egy szekrény - egyik ajtaja az udvarra nyílt, Makos Gábor inkább ezt használta, a belsőt csak akkor, ha a konyhában vagy a fürdőszobában akadt dolga.

A tigris otthonosan leheveredett a szoba közepére. Az aránytalanul kicsi szobában még feltűnőbbé vált a tigris tagbaszakadtsága, feje az ágyon ülő Makos Gábor lábánál nyugodott, lassan ide-oda csapódó farka pedig néhány centi híján elérte az ajtót. A férfi nem mert megmozdulni, azt hitte, a mozdulatok felingerlik a tigrist.

Zaj szűrődött be a konyhából. Makos Gábor tudta, hogy csak az öregasszony lehet, mert Adrien este szokott hazaérni a hivatalából, most pedig mindössze két óra lehetett.

Megköszöri a torkát, igyekezett nyugodt hangon köszönni, de remegését nem tudta palástolni.

- Már hazajött? Csak nincs valami baj? - hallatszott az ajtó mögül az öregasszony hangja.

- Á, nincs, azaz hogy... egészen különös...

A konyhában abbamaradt a motoszkálás, az öregasszonynak nyilván feltűnt Makos Gábor izgatott hangja.

- Ne jöjjön be! - kiáltott, s ijedtében felugrott. A tigris meg se moccant.

Az öregasszony lenyomta a kilincset, de a különös kiáltástól mozdulatlaná dermedt.

- Nincs egyedül? - kérdezte zavartan.

- Ne tessék bolondnak tartani - dadogta -, én igazán nem értem... kérem, saját érdekében ne jöjjön be... egy tigris van nálam.

- Micsoda?

- Egy tigris. Tudom, hogy hihetetlen, de a Sárkányban hozzám szegődött, és esze ágában sincs elmenni. Az egész város idegsokkos a félelemtől...

Az öregasszony villámgyorsan benyitott. Nem hitte, hogy Makos Gábor hazudik vagy bolondozik, nem olyannak ismerte, az is hihetetlennek látszott, hogy hirtelen megőrült - saját szemével akart meggyőződni albérlője állapotáról.

- Jesszus! - sikoltott a tigris láttán, és becsapta az ajtót.

Néhány percig moccanás nélküli csend telepedett rájuk.

- Itt van még?

- Igen - rebegette az ezredesné.

- Nem akarom magukat zavarni, elköltözök, ha tudok - mondta a férfi -, bár nem valószínű, hogy ezzel az állattal bárhova is befogadnak. Állandóan követ... a téren már megpróbálták lelőni, de nem fogja a golyó.

- Te jó Isten! - mondta az öregasszony, és sietve elrohant a konyhából.

Egy óra múlva beszédfoszlányok, suttogás és lépések zaja szűrődött a szobába. Anélkül, hogy a fejét megmozdította volna, lopva a tigrisre nézett. Elszégyellte magát; a tigris őt nézte - nyilván korábban meghallotta a zajokat -, nyílt tekintetében megint emberi értelem fénylett, mélybarnának látszott a tigris szeme, s Makos Gábor besurranó tolvajnak érezte magát a gyanakvó pillantás miatt.

A zaj erősödött, Makos Gábort rossz sejtés szállta meg, körülnézett, s maga sem tudta, miért, hirtelen mozdulattal megsimogatta a tigris fejét. Az állat kedveskedve viszonzta a mozdulatot, fejét a férfi tenyerébe nyomta.

Makos Gábor olyan lett, mint egy hirtelen felzengő sokhúrú, soksípú hangszer.

- Állj fel - mondta a tigrisnek.

A tigris azonnal engedelmeskedett, ezúttal nem volt se lomha, se méltóságteljes.

- Ül le - suttogta Makos Gábor az örömtől részegen.

A tigris fürgén és szolgálatkészen leült.

- Halló! - hallatszott ekkor egy erélyes hang a konyhából.

Makos Gábor tudta, ez csak neki szólhat, bár a megszólítás személytelen volt. Éppen ebbe a személytelenségbe kapaszkodott - nem válaszolt, hátha tőle teljesen független a kinti motozás, a gyanús zörejek.

A hang újra felcsendült, valamivel csendesebben, kevésbé fölényesen, most már volt benne valami emberi, részvétteljes.

- Makos Gábor, hall engem?

A fiatalember rádöbrent, nyilván azt hiszik, már nem él.

A tigris moccanás nélkül ült ugyanazon a helyen, ahová az előbb ültette, s akkor sem mozdult, amikor Makos Gábor válaszolt.

- Igen, hallom.

- Honnan vette a tigrist?

- Sehonnan. Egyszerűen a nyomomba szegődött.

- Mit csinál a tigris?

- Ül.

- Úgy értem, nem találja ellenségesnek?

Makos Gábor rövid gondolkodás után válaszolt:

- Nem.

- Nem fogja megtámadni?

- Nem hiszem.

- S most mi a szándéka? Mit akar tenni?

- Őszintén szólva ezen még nem gondolkoztam.

- A tigrissel nem mutatkozhat a városban. Ezt megérti?

- Meg... de mit csináljak?

Kint sutyorogtak.

- Mennyi idő van magánál? - hallatszott később.

- Négy óra.

- Jó. Egy félóra múlva próbáljon kijönni a tigris nélkül. Ha sikerül, jöjjön ide a sarokra, az iskolaépületbe. Rendben?

- Megpróbálom.

A távolodó emberek zaja egyre gyengült, Makos Gábor hallani vélte az ezredesné ideges, szaggatott hangját - aztán csend lett.

Végigdőlt az ágyon, egyre izgatottabb lett, a félóra eltelte után már a torkában dobogott a szíve. Ugyanolyan lopva, mint az imént, a tigrisre pillantott, de a tigris most nem rá nézett. Erre óvatosan felállt.

- Feküdj le - mondta a tigrisnek.

Azonnal engedelmeskedett.

Makos Gábor megindult az ajtó felé, gyorsan felrántotta és kilépett. Becsuknia azonban már nem sikerült, mert a tigris felugrott, és fejét a nyílásba dugta.

Makos Gábor remegett.

- Azonnal menj vissza! - suttozta.

A tigris hátrált, lassú, ugrásra kész mozdulatokkal, szeme most hideg kéknek tetszett.

Megvárta az alkalmas pillanatot, megint be akarta csapni az ajtót, de a tigris feje ekkorra újra a nyílásban volt. Makos Gábor elengedte a kilincset, s inkább szomorúan, mint rémülten kilépett az udvarra. A tigris körülugrálta, mint valami játékos vizsla.

Megsimogatta, és visszament a szobába.

Újból meghallotta a csoszogást s a suttogóra fogott hangokat, az ajtók nyikordulását. Visszajöttek.

- Miért nem jött el?

- Nem tudtam szabadulni tőle. Utánam jött.

- A város vezetősége döntött az ön ügyében.

Makos Gábor elfehéredett.

- Mit határoztak?

- Nem kell idegeskednie. Higgye el, a legjózanabb döntés, ami ebben az ügyben született. Senki sem okolja önt. Vannak azonban olyan esetek, amikor pusztán helyzetünk folytán áldozatot kell vállalnunk.

Makos Gábor felugrott az ágyról.

- Meg akarnak ölni?

- Nyugodjék meg, erről szó sincs - mondta azonnal a másik -, egyszerűen csak rácsokat szerelünk a szoba bejárataira.

- És én?

- Ön megkapja a kulcsokat, bármikor megkísérelheti a szökést. De a szobát csak a tigris nélkül hagyhatja el. Értse meg, a rendszabályokat nem ön ellen hoztuk. Ön ellen senkinek semmi kifogása, de a tigris nem járkalhat a városban. Ezt megértheti.

Néhány perccel a beszélgetés befejezése után erős kopácsolás, fém zengések, forrasztópisztolyok pattogása és szűrő sistergése hallatszott be a szobába. Sietősen vésték a falat - a szoba mennydörgött a vésőkre hulló súlyos ütésektől -, szó nélkül dolgoztak, nem tréfálkoztak, egy árva füttyszó sem hallatszott. Makos Gábor is hallgatott, bár időnként szeretett volna beszédbe elegyedni az építőkkal, de attól tartott, megijeszti őket, ha megszólal, s ezért inkább hallgatott. Egyetlenegyszer szólt csak valaki. Először Makos Gábor nem válaszolt, s mikor erre megismételte az ismeretlen hang, hogy nincs-e valamire szüksége, azt válaszolta, nincs. Tényleg nem érezte semminek szükségét, legalábbis olyasmit, amit az ismeretlen hang tulajdonosa rendelkezésére tudott volna bocsátani.

A tigris aránylag nyugodtan viselkedett a különös zajok pergőtüzében. Csupán kezdetben látszott kicsit idegesnek, fölkel, forgolódott a szobában - ez eléggé groteszk és félelmetes volt, mert csak két lépést tudott tenni előre, utána rögtön meg kellett pördülnie, még hozzá félkörívbe hajlított testtel, mert különben nem fért volna el. Pár fordulat után a tigris megállt az ágyánál, merően nézte őt, mintha megint parancsra várna.

Eszébe jutott, hogy az állatnak semmiség volna kijutni innen, hiszen csak vékony, közönséges deszkaajtók választották el a külvilágtól. Ha parancsot adna neki, egyetlen csapással zúzná szét. Bár ez nem bizonyos. Mindaddig Makos Gábor egyetlen agresszív utasítást sem adott a tigrisnek. S ő maga tartott tőle legjobban, hátha véletlenül kicsúszik a száján egy ilyen parancs. A tigris másodszor akkor kezdett idegeskedni, amikor már alighanem megszűnt a kitörés lehetősége, a rácsok nyilván a helyükön álltak. A munkások kint halkán beszélgetni kezdtek - az érthetetlen-gyengén beszűrődő hangok nyugodtnak tűntek. Ez végérvényesen elválasztotta őt a külvilágtól - a külvilág megkönnyebbült, magára hagyta őt a tigrissel. A rácsépítés elején még csodálta az építők bátorságát, hiszen nem akármilyen feladat egy vadállattól mindössze egy deszkalappal elválasztva dolgozni, most azonban összeszorított foggal gondolt rájuk, s mikor a halk beszéd csak nem akart megszűnni, felkiáltott:

- Csönd!

- Mi baja? - kérdezte valaki kintről.

Makos Gábor felugrott, odarohant a konyhába vezető ajtóhoz, fölrántotta. A tigris mellette állt, kidugta a fejét az ajtón.

A rácsot nem közvetlenül az ajtó elé helyezték, hagytak egy kicsiny térséget az ajtó és a rács között - Makos Gábor éppen elfért benne. A szokatlanul vastag gömbvasak sűrűn követték egymást, Makos Gábor ökle alig fért ki a résen.

Sápadtan állt a konyha gyér fényében, érezte az arcára hulló párhuzamos árnyékokat.

- Befejezték?

A konyhában munkaruhás emberek álltak. Néhányan közvetlenül a rács előtt, ezek nyilván dolgoztak, mikor nyílt az ajtó. A konyha túlsó felében egy rendőrtisztet vettek körül. Minden tekintet Makos Gáborra szegeződött. A tiszt kifurakodott a gyűrűből.

- Jó estét.

Makos Gábor megismerte a hangját. Ő kérdezte tőle, nincs-e valamire szüksége.

- Jó estét - válaszolta, és azonnal hozzátette. - Szeretném, hogyha elmennének. Pihenni szeretnék.

A hangja nem volt gyűlölködő. Ahogy meglátta az overallos, poros, fáradt embereket, megszánta őket, s már restellte előbbi ingerültségét.

- Ne haragudjanak, fáradt vagyok - tette hozzá halkán.

- Ez természetes... hogyne - mondta a tiszt, a hangsúly nem a szavak értelmén volt, hanem azon a szolgálatkészségen, ahogy a két szót ledarálta. - Még néhány dolgot el kell intéznünk, a munkát már lényegében befejeztük.

- Milyen dolgot?

- Azonnal megjönnek, igen, már megjött az autó - mondta a tiszt, mintha kellemetlen lett volna számára azokat a bizonyos „dolgokat” közölni.

A konyhába lépők visszahököltek a rács mögött álló férfi és tigris látványától. Néhány másodpercre szükségük volt, míg a konyhában uralkodó viszonylagos nyugalomból bátorságot merítettek.

Egy melencét, két vödört, egy küblit s néhány apróbb tárgyat raktak a rács elé.

- Bizonyára megéhezett... Azaz, megéheztek...

A melencében szálkás húsdarabok vöröslöttek, Makos Gábort megcsapta a lóhús édeskés, émelyítő szaga.

- Mi elmegyünk - mondta a tiszt -, vegye be majd ezeket a holmikat. A két vödör víz talán elég lesz reggelig. Nem tudom, a bort szereti jobban vagy a sört? Egy üveg sört hoztunk...

Szünetet tartott, de Makos Gábor hallgatott.

- Különben - folytatta erre a tiszt -, én tartom önnel a kapcsolatot. Engedje meg, hogy bemutatkozzam - itt civil módra, könnyedén meghajolt. - Káptalan főhadnagy. - Kis szünetet tartott, mintha latolgatna valamit, egy lépéssel közelebb ment a rácshoz, és hozzátette: - Káptalan János.

Már búcsúztak, amikor Makos Gábor rosszat sejtve, elszorult hangon megszólalt:

- És a kulcs?

- Ja, igen - mondta, feledékenysége miatt bocsánatkérően elmosolyodva Káptalan -, itt van.

Két kulcsot nyújtott át Makos Gábornak.

- A külső rácsot nyitja a nagyobbik - mondta -, bár annak a nyitogatására nem hiszem, hogy szükség lesz, ezen az ajtón keresztül kényelmesebben megoldható minden.

Távozásuk után reszkető kézzel illesztette a kulcsot a zárba. Meglepetésére csak egy egészen kicsiny ajtó volt a rácson - a pontos illesztések miatt eddig nem vette észre. Ez nem tetszett neki, de mikor látta, hogy a nyíláson kényelmesen kibújhat, megnyugodott.

Egyenként beszedte a rács elé helyezett tárgyakat. A melencét és az egyik vödör vizet a kijárat ajtó mellé tette, intett a tigrisnek:

- Egyél.

Közben arra gondolt - érdekes, eszébe sem jutott eddig, hogy a tigrist táplálni kell. Annyira idegen volt ettől az állattól minden anyagi, hogy hihetetlennek látszott: esetleg táplálkozik is.

A tigris, mintha őt akarná igazolni, nem nyúlt a húshoz, meg sem szagolta, csak megbámulta érdeklődő, kicsit szomorú tekintettel.

Makos Gábor mindenesetre evett. Kedvét lelte a kitűnő ételekben, s evés közben - ekkor döbbsent rá, mennyire éhes - megfedkezett kellemetlen helyzetéről.

Éjfél is elmúlt, mire végzett az evéssel. Egy hajtásra megitta rá a maradék sört, a fény felé tartotta az üres üveget, rázogatta, s az aljára gyűlő néhány cseppet is kihörpintette.

A tigris békésen feküdt a padlón, az érintetlen húsnak hátat fordított, Makos Gábor a könyökére támaszkodva kíváncsian figyelte, vajon a vízből ivott-e. De a víz érintetlenül állt a küszöb mellett.

A szökés lehetőségeit latolgatta. Tulajdonképpen nem lenne baj, ha ez a tigris itt lakna vele. Csak hagyná elmenni.

- Minden este visszajönnék hozzád - mondta hangosan.

A tigris fölemelte a fejét, ránézett, aztán visszaereszkedett előbbi pózába.

3.

Halk zörejt hallott a konyha felől, majd egy női hang a nevét suttogta.

- Ki az? - kérdezte Makos Gábor.

- Adrien - mondta a nő -, nem ismeri meg a hangomat?

Megörült a kései látogatásnak, felkelt, kinyitotta az ajtót, és a rács mögé állt. Örömtől elérzékenyült hangon köszönt.

A tigris kinyomakodott az ajtón, Makos Gábor mellé.

- Jesszus! - kiáltott fel Adrien, a kezét az arca elé kapta.

- Nem kell félni, gondolom, ez a rács elég biztonságos.

- Ez szörnyű, Gábor, ez szörnyű...

Nézte a nőt, és elmosolyodott. Most, hogy valaki szánakozott rajta, megnyugodott.

- Nem valami kellemes, az biztos... de talán mégsem annyira szörnyű, valahogy csak megoldódik. Mi újság a városban?

- Mindenki a maga tigriséről beszél. Mindenféle kósza hírek keringenek. Valaki azt is mondta, hogy le akarták lőni, de nem fogja a golyó. Ez lehetetlen, nem igaz? - Adrien félénken pillogott a tigris felé, miközben róla beszélt, mintha attól tartott volna, a tigris megsértődik, ha nem hiszik el róla, hogy nem fogja a golyó. - Biztos nem találták el. A katonák is azt mondják.

- Mit?

- Hogy idegességükben rosszul céloztak. Mert maga nagyon közel állt hozzá.

- Meglehet - mondta Makos Gábor, s közben arra gondolt: pontosan látta, ahogy a lövésektől felborzolódt a tigris szőre. Bár lehet, hogy csak súrolták a lövedékek... most már nem volt benne biztos.

- Nem kér valamit? - kérdezte a nő.

Makos Gábor elmosolyodott, arcát a rácshoz szorította.

- Most nagyon magamhoz ölelném - mondta lány hangon.

Adrien nem válaszolt, lehajtotta a fejét.

- Haragszik? - kérdezte Makos Gábor.

Adrien intett, hogy nem.

- Csak elszomorodtam - mondta -, akit én is szeretnék visszaölelni, az mindig valahogyan egy tigrissel van összezárva.

Egyenesen Makos Gábor szemébe nézve mondta ezt, kicsit érdes, de azért nagyon kedves hangon.

- Aki világosan látja a helyzetét, az mindenen átverekszi magát - mondta Makos Gábor.

- Én azt hiszem, éppen ellenkezőleg. Szeretnék sokkal ösztönösebb lenni - válaszolta Adrien, s a rácshoz lépett, megsimogatta Makos Gábor ujjait. A tigris felmordult. Nem ellenségesen - alig volt több egy erőteljes szusszanásnál, a nő mégis rémülten hátraugrott. Makos Gábor a tigrisre nézett.

- Menjen aludni, Adrien - mondta -, biztos fáradt.

- Hozok egy csengőt - mondta a nő -, akármire szüksége van, csak csengessen. Bármikor, éjszaka is!

Gyengéden nézte a távolodó nő hátát. Adrien alakját még a hanyagul magára hányt, divatjamúlt ruhák sem tudták elrontani. Makos Gábor különben biztosra vette, hogy ez a hanyagság s a divatellenesség is szándékolt. Hosszan nézte a nő után becsukódó ajtót, és Szolga Erzsébetre gondolt.

Szolga Erzsébetet másfél éve ismerte meg, meglehetősen romantikus körülmények között. Az Északi hegység egyik kis falujába igyekezett autóbusszon. A busz nem volt tele, mindössze tizennyolcan voltak csak a vezetővel és a kalauzzal együtt. Induláskor még szép idő volt, senki sem számított rá, hogy valami baj érhetné őket. A legelhagyatottabb vidéken mégis pokoli hóvihár kerekedett, nem tudták folytatni az utat. Az utasok sápítoztak, kezüket tördelték. Ettől persze nem változott semmi.

Makos Gábor akkor már régóta Szolga Erzsébetet figyelte. Indulásnál föltűnt neki a fiatal, szőke lány. Szolga Erzsébetnek kék szeme volt, finoman hajlott, energikus, talán a kelleténél hajszállal nagyobb orra. Nem volt kövér, de volt benne valami különös, kecses robusztusság, olyan anyatípusnak látszott. Mikor a lány leült - Makos Gábortól karnyújtásnyira - jól megfigyelhette rendkívül finom arcborét. Ez a csodálni való arcbor az álla alatt felvillanyozóan szép volt, bár a tökéletes ívben hajló, egészséges, kis toka sejtette, hogy ez a nő nagyon hamar elhízik, s finom arcboré különösen nehezen viseli el a súlyfölsöletet.

Az általános sápítozás kezdetekor még rokonszenvesebbnek találta Makos Gábor a lányt, mert nagyon okosan, nyugodtan viselkedett, s amikor ki akarták ásni a buszt a hóból, magától értetődően segített a munkában. Szerencsére az egyik utas jól ismerte a környéket, és tudta, hogy pár száz méterrel beljebb, az erdőben egy erdészlak áll. Egy órába telt, míg eljutottak az erdészlakig, Makos Gábor az elsők között törte, gyúrta a havat.

Az erdészházban már napok óta nem működött a telefon, valakinek gyalog kellett elmennie az erdőgazdaság szomszédos telepére, hogy telefonálhassanak a városba az Autóbusz Vállalatnak. A busz személyzetének kötelessége lett volna a feladatot végrehajtani, de ezt senki sem várhatta az idős, cingár vezetőtől s a kövér kalauznőtől sem. Mikor kiderült, hogy az utasok közül kell valakinek nekiindulni, elnémultak, ellenségesen méregették egymást, eszük ágában sem volt a fárasztó utat vállalni. Makos Gábor a tűzhely mellett átázott cipőjét szárítgatta. Tudta, ha ő nem vállalkozik, akár egy hétig is itt csücsülhetnek.

Már indulni készült, amikor Szolga Erzsébet megszólalt:

- Nem mehet el egyedül. Bármi érheti az úton.

Makos Gábor mondani akarta, hogy elvergődik majd csak egyedül is, bár tudta, hogy a lánynak igaza van. Végül az öreg vezető ajánlkozott, hogy elkíséri, de Szolga Erzsébet ez ellen határozottan tiltakozott, s ő maga indult a fiúval a téli erdőnek.

Csodálatos út volt, Makos Gábor akkor tanulta meg, hogy a leghetetlenebb dolgoknak is neki kell vágni néha, mert ezekből származnak az ember legcsodálatosabb élményei. Ez a kaland azonban nemcsak a megbízatás fontossága, a lenyűgöző téli erdő látványa miatt vésődött bele nagyon mélyen. Talán az erdőt is Szolga Erzsébet miatt találta olyan meghökkentően szépnek.

Kint az udvaron mutatkoztak be egymásnak, Makos Gábor azonnal beleszeretett a lány nevébe, egy pillanattal előbb tudta csak meg, de már elképzelhetetlen volt számára, hogy másképpen is hívhatnák, s egyáltalán azon is csodálkozott, miért nem tudta már a bemutatkozás előtt, annyira magától értetődően volt Szolga Erzsébet a szőke lány.

Az úton sokat nevettek, miközben derékig süllyedtek a hóba, és gödrökből, szurdékokból ráncigálták ki egymást. A lány elmondta, hogy védőnő egy hegyi faluban, s hogy az apja református pap. Ennek megörült Makos Gábor. Mindig puritán, kemény nőről álmodozott, s úgy képzelte, hogy egy protestáns pap lánya csak ilyen lehet.

Ettől a naptól kezdve, ha szerét ejthette, találkozott Szolga Erzsébettel, s gyakran írt neki levelet. Fél év múlva már hallgatólagosan menyasszony-vőlegénynek tekintették egymást, s ezen mit sem változtatott, hogy Makos Gábor nem sokkal később egy távolabbi városba - történetünk színhelyére - került.

Adrien visszajött a csengővel, félénken nyújtotta át a rácson, közben az ujjuk összeért. Makos Gábor tartóztatni szeretne volna, gyorsan megkérdezte:

- Miért mondta az előbb, hogy akit maga is...

- Az mindig egy tigrissel van összezárva? - kérdezte mosolyogva Adrien.

- Igen.

- Elég hosszú história.

Elszomorodott, aztán egy pillantást vetett Makos Gábor mögé, és ijedten hátrahőkölt. A tigris megint kidugta a fejét az ajtón. Kis ideig hallgattak, Adrien visszacsúsztatta tekintetét a tigrisről Makos Gáborra.

- Volt egyszer valaki, akit nagyon szerettem.

- És? Milyen tigrissel volt összezárva? - Félig-meddig tréfásan kérdezte, de nem gúnyolódva, inkább kedvesen, segíteni akart a vallomással küszködő lánynak.

- Nagyon megkínózták - mondta -, szörnyűségesen. Amikor kijött, már nem is volt ember formája.

Makos Gábor izmai megfeszültek, összehúzódott. Nem a közlésbe foglalt tényektől riadt meg, sokkal inkább attól félt, hogy Adrien sírva fakad. Nem szeretne a síró embereket. De Adrien nem sírt. Száraz, indulatoktól mentes hangon beszélt, kissé hadarva, gyorsan túl akart jutni a kényelmetlen témán.

- Már engem sem ismert meg. Egy darabig kataton állapotban feküdt az anyjánál, naphosszat ott ültem az ágya mellett, de rám se nézett. Később pedig, mikor kicsit erőre kapott, mindenáron meg akarta ölni magát. Akkor vitték elmeagyógyintézetbe. Dühöngő őrült lett - haláláig össze volt zárva a tigrisével.

Makos Gábor megrázkódott, kiverte a veríték.

- Mi történt? Megbántottam? - kérdezte ijedten Adrien.

- Nem, nem. Folytassa csak.

- Nincs mit folytatnom. Minden férfit gyűlöltem, aki ugyanúgy megszenvedhetett volna a hitéért, mint ő, ugyanúgy nyomorékká és őrültté válhatott volna - s ehelyett egészségesen és vidáman él. Elismerem, hogy nem volt normális magatartás, de mit csináljak! - Elnevette

magát. - Most itt van köztünk ez a rács, bevallhatom hát, hogy maga volt az első, akire úgy is gondoltam.

Makos Gábor lehajtotta a fejét. Nem tartotta illőnek elmondani, hogy mennyire kívánja Adrient, nem lett volna jó íze ezután a vallomás után.

- Egyszer már el akartam mondani magának - folytatta Adrien. A földet nézte, jobbjával idegesen szorongatta bal keze hüvelykujját. - Talán emlékszik rá, amikor olyan sokáig beszélgettünk, s maga a menyasszonyáról kezdett mesélni. Arról a furcsa nevű lányról.

- Szolga Erzsébet - mondta tompán a férfi, s nyomban utána úgy érezte, most egyszerre bántotta meg Adrient és Szolga Erzsébetet.

- Igen. Róla.

Elhallgatott, felemelte a fejét, sokkal idősebbnek látszott, mint a beszélgetés kezdetén.

- És csengessen csak. Bármilyen kell, ne féljen, nem fog zavarni.

Menni készült, de az első lépésnél megállította Makos Gábor hangja.

- Nem tudom, mi lenne velem maga nélkül!

- Nélkülem? - Csodálkozva nézett a férfira, nem értette ezt a hirtelen szenvedélyes hangot, de néhány pillanat múlva rájött, hogy Makos Gábor így beszélt volna akkor is, ha bárki más áll ott a konyhában.

- Szeretnék kimenni magához. Nem haragszik?

- Istenem, hogy haragudnék - sóhajtott Adrien. - Nagyon jó lenne, ha ki tudna jönni.

- Menjen el - mondta izgatottan a férfi -, megpróbálok kiszökni. Ha hagy ez a fenevad.

Az utolsó mondatot már a tigris felé fordulva mondta, nem gyűlölködően - később vette csak észre -, úgy beszélt, mint aki a főnökével éppen kedves-szemtelenül, de mégis megalázkodva haverkodik. A tigris álmos tekintettel nézte Adrient.

- Nehogy valami baja legyen - mondta a lány.

- Vigyázok - válaszolta idegesen Makos Gábor, és bement a szobába, az éjjeliszekrényről elvette a kulcsot.

Adrien már nem volt ott, mire visszaért.

- Menj be - mondta erélyesen a tigrisnek, amikor a kulcslyukba tolta a kulcsot. A tigris engedelmesen visszahúzódott, s előreszegzett fülekkel, éberén figyelte őt bentről.

- Lefeküdni! - kiáltotta, s a tigris azonnal lefeküdt.

Kinyitotta a rács kicsiny ajtaját, kimászott, de becsukni már nem tudta, mert a tigris a résbe nyomta erős, félelmetes karmokkal tűzdelt lábát.

- Menj vissza! - sziszegte Makos Gábor.

A tigris, ahelyett hogy a parancsra hallgatott volna, a fejét is kidugta a rácson, a férfi megrémült, elhatározta, hogy visszamászik, hátha akkor a tigris nem jön ki, s a tigris szinte az elhatározás pillanatában visszahúzódott, utat engedett neki.

Leült az ágy szélére, a homlokát gyömködtte, mintha fájást akarna kiűzni belőle. Az ajtó elé helyezett lóhús émelyítő szagára lett figyelmes.

- Egyél! - mondta a tigrisnek, de az állat meg sem mozdult. Erre Makos Gábor felkapta a melencét, kinyitotta az udvarra vezető ajtót. Meghökkenve vette észre, hogy ide még erősebb vasakból építettek rácsot, de meglehetősen messze a faltól, olyanformán, hogy egy kis kifutót hagytak neki meg a tigrisnek, de a kifutónak nemcsak sűrű rácsreteje volt, hanem még a földön is végighúzták a vasakat a falig, nyilván azért, hogy a tigris a földben lyukat ásva se juthasson a szabadba.

A lóhúst kint hagyta az ajtó előtt. A szobába visszatérve bosszankodva vette észre, hogy a kellemetlen lómészárszékiszag beleivódott a szoba levegőjébe, kitérte hát a konyhára nyíló ajtót, s többször erőteljesen kifújta az orrán a levegőt, mintha így megszabadulhatna a kellemetlen szagtól. A tigris a szoba közepén feküdt, alig maradt mellette egy tenyérnyi hely, ahol Makos Gábor, a falhoz lapulva némi óvatossággal eljuthatott a szoba egyik végéből a másikba.

Asztalhoz ült, ahogy megérintette az asztal alá tolt széket, a tigris készségesen odébbhúzódott. Így is csak annyi hely maradt, hogy Makos Gábor begörbített lábakkal tudott leülni, felsőteste szorosán ékelődött az asztallap éle és a széktámla közé.

Szolga Erzsébetnek írt. Hosszan, kimerítően, de egyáltalán nem panaszosan, vidám és optimista levél lett, nem mintha Makos Gábor különösebb humorérzékkel lett volna megáldva - erről szó sincs -, de a hihetetlennek ható események hordtak magukban bizonyos groteszk elemet, s erről valahogy gúnnyal-öngúnnyal vegyes stílusban írt, mikor az elkészült levelet újra elolvasta, több ízben elmosolyodott.

A levelet borítékba rakta, megcímezte. Egyszerre ólmos fáradtság telepedett rá, mintha energiájának utolsó cseppje is elhasználódott volna levélírás közben. Lefeküdt, s bár első pillanatban arra gondolt, nem tud majd aludni - máris aludt, kihunyó éberségének legutolsó, többé-kevésbé összefüggően észlelt adata különös mód valami megnyugtató biztonságérzet volt, mint akinek semmitől sem kell tartania, hiszen ott őrködik mellette a tigris.

4.

Másnap már kora reggel Káptalan főhadnagy és néhány szállítómunkás állt a rács előtt. Tekintetükben különös kíváncsiság csillogott, ötvözete egy filmsztár és egy halálraítélt iránti érdeklődésnek.

Ennivalót hoztak, Káptalan feljegyezte, mit szeretne Makos Gábor ebédelni, csodálkozva hallgatta, hogy a tigris nem nyúlt a lóhúshoz, vizet sem ivott - úgy látszik, nem szokta még meg az új körülményeket - mondta.

Aztán néhány udvarias mondatot váltottak, hogy aludt, hogy érzi magát? - meg efféléket kérdezett a főhadnagy, majd bejelentette, hogy kora délután újságírókat várnak a városba - még néhány nagy külföldi lap tudósítója is eljön -, mert kíváncsiak a fehér tigrisre. Megbeszélték, hogy az udvarra nyíló ketrecben tartják a „sajtóértekezletet”, s egyben arra is kérte Káptalan Makos Gábort, hogy a jövőjét illetően igyekezzék optimizmussal nyilatkozni.

- Mit nyilatkozzak? - kérdezte a fiatalember kissé idegesen. (Káptalan erőltetetten mosolyogva végighúzta kezét az arcán.)

- Tudja, hogy még semmi sem dőlt el, ezek az események olyan szokatlanok, hogy nincs rájuk kész recept. Mindenesetre bízzék, nem lehet kétséges, hogy ön valamiféleképpen kiszabadul innen. Csak a módokat kell megtalálni.

Az emberek elvitték a lóhússal telt melencét, friss vizet hoztak, Káptalan zsebre vágta a Szolga Erzsébetnek szóló levelet, személytelenül tisztelgett, és elindultak. Az ajtóból hívta vissza őket Makos Gábor Egy üveg konyakot vagy pálinkát kért, mert reggelente szeretett lenyelni néhány kortyot, ez frissebbé, elevebbé tette. A főhadnagy megint a sapkájához emelte a kezét, bólintott. A zajongás, beszélgetés után furcsa volt a hirtelen ránehezülő csend, rémülten gondolt rá, hogy egy teljes nap várja megint összezárva a tigrissel, a szabadulás lehetősége nélkül. Fáradtan visszaült az ágyra, s bár éhes volt, sokáig nem nyúlt a gusztusosan csomagolt reggelihez sem.

A mozdulatlanságból megint nem talált más kiutat, levelet írt Szolga Erzsébetnek, ebben a levélben már nyoma sem volt a tegnapi optimizmusnak, bár jobbára arról a furcsa biztonság-érzetről szólt, amely a tigris jelenlététől előtte való este az ébrenlét utolsó másodperceiben elfogta.

A levél megkönnyebbítette, megnyugodott, az a tudat, hogy valaki feszült figyelemmel kíséri az életét, egyszerre mindennek más jelentőséget adott. Akármilyen messze volt is Szolga Erzsébet, most ő, itt a tigrissel összezárva úgy érezte, helyzete nem kétségbeesítő, mert valaki szereti.

Evés közben dúdolgatott, a sültből egy darabot a tigris elé dobott:

- Egyél, finnyás Marci, ez talán jobban megfelel a főúri gyomrodnak.

A tigris megszagolta a húsdarabot, ebben a mozdulatban nem volt sem mohóság, sem undor, egyszerűen csak egy idegen tárggyal való ismerkedés érdeklődése.

- Egyél! - ismételte hangosabban Makos Gábor, de a tigris nem nyúlt a húshoz.

A férfi abbahagyta az evést, ültében a tigris felé fordult s a kezében tartott késsel erőteljesen a levegőbe csapkodva kiabálni kezdett.

- Fölállni!

A tigris azonnal fölállt, készségessége szinte szolgainak tűnt, de legalábbis bocsánatkérőnek. Ez fölbátorította a fiatalembert, most már egymás után, gyors ütemben kiáltozta a parancsszavakat - maga sem tudta, miért, kissé dühösen -, s a tigris minden utasítást végrehajtott, fölfoghatatlan módon még a bal és a jobb oldalt is könnyedén megkülönböztette, és számára természetellenes mozdulatokat is nagy igyekezettel próbált megcsinálni.

Makos Gábor a harsogás közben rájött, hogy fél, s minél több értelmet fedezett fel az állatban, annál jobban szorongott. A parancsadást ugyan nem hagyta abba, de egyre halkult a hangja, homlokán kiütött a veríték, lassan lecsúszott a földre, térdre ereszkedett.

- Gyere ide! - mondta a tigrisnek, s mikor az hozzá lépett, átkulcsolta a nyakát.

- Ne bántsál! Ugye, nem bántasz!?! - suttogta neki.

Az újságírók délután három óra tájban érkeztek, nem voltak sokan, s legalább annyi egyenruhás is érkezett velük, mint ők maguk.

Makos Gábor undorral vegyes ellenszenvet érzett az egész ceremónia iránt. Az újságírók mindenre kíváncsiak voltak, s szemlátomást nem volt ínyükre, hogy Makos Gábor csak kurtán, olykor csupán röpke igennel vagy nemmel felelt kérdéseikre. Arra, hogy a tigrist valóban nem fogja-e a golyó, „nem tudom”-mal válaszolt, bár éppen ezekben a percekben sikerült megint világosan felidéznie a főtéri esetet, amikor a katonák géppuskával lötték a tigrist, s korábbi kétségeit félredobva már valóban hitte, hogy a tigrist nem fogja a golyó.

Néhány fotóriporter is érkezett, szüntelenül villogtatták vakuikat, ez főképp a tigrist zavarta, hunyorogva csavargatta a nyakát. Később arról is szó került, hogy a tigris a legkülönösebb utasításokat is megérti - Makos Gábor ekkor némi fölényt érzett a kívüllevőkkel szemben -, de amikor valamelyikőjük, egy külföldi arra kérte, hogy végeztessen el valamit a tigrissel, hirtelen konokul, szinte akarata ellenére azt mondta: „nem”, s nem is adott semmiféle parancsot a tigrisnek.

Egy intermezzo némi bonyodalmat okozott. Az egyik külföldi fotós, akinek speciális gépéből a felvétel után néhány másodperccel ki lehetett venni a kész felvételt, valamit mutogatott a kollégáinak, széles taglejtésekkel magyarázott, ellazított jobb keze körmeivel a kész képet ütögette. Többen köréje sereglettek - főként az egyenruhások - és gyanakodva nézegettek, hol a fotós kezében levő képre, hol a tigris meg Makos Gábor felé. A képen ugyanis - bár minden részlet megfelelő élességgel ábrázolt - a tigris helyén csak egy homályos fehér folt világított, amely éppen úgy lehetett bármilyen fehér színű állat, mint egy mosatlan ágyneműkupac, amiről kezdő fotós készített felvételt. Később aztán kiderült, hogy egyetlen fényképésznek sem sikerült megörökíteni a tigrist. Valamennyiük képén csak egy fehéres foltot lehetett látni, s a sok egybeesés, valamint a többi részlet - Makos Gábor is kitűnően látszott valamennyi képen - élessége kizárta a géphiba lehetőségét, valamennyi fotós és valamennyi résztvevő azt állította, hogy bizonyára ez volt az ok.

A képek minősége azonban végeredményben mellékes volt, mert a fehér tigrisről és a ketrecbe zárt emberről egyetlen tudósítás sem látott napvilágot. A hazai sajtóban valószínűen azért - bár ez sohasem derült ki teljes bizonyossággal -, mert a hatóságok nem látták szükségét az események közlésének, s még a szűk bizalmi körökben terjesztett tájékoztatókban sem adtak hírt róla. Külföldi lapokban meglehet, írtak az ügyről, de a legtöbb külföldi újságíró is olcsó reklámfogásnak tartotta, amellyel egy város fel akarja hívni magára a figyelmet - és mosolyogva legyintettek.

Másnap is, harmadnap is hiába kereste Makos Gábor a hazai lapokban a fehér tigrisről szóló tudósítást - az újságokat Káptalan készséggel rendelkezésére bocsátotta, sőt megígérte, hogy ezentúl bármilyen sajtótermékre lenne szüksége, csak szóljon, mindent előteremtnek neki -, rossz érzés telepedett rá, homályos sejtelmek lengték körül, idegesen járkált föl s alá a szobában, a tigris - szinte udvariasan - felült, igyekezett minél kisebb helyet elfoglalni, s tekintetével állandóan követte a sétafikáló Makos Gábort.

Siettette volna az időt, gondolta, legalább az öregasszonnyal beszélget, rázogatta az Adrientől kapott csengőt - a hangra a tigris idegesen fölkapta a fejét -, de az öregasszony bizonyára nem volt otthon, mert semmi zaj nem hallatszott a házban, a csengetésre senki nem nyitotta rá az ajtót. Káptalant várta - az esti órákban mindennap eljött, meghallgatta Makos Gábor kívánságait, néha közömbös dolgokról is váltottak néhány szót, de a főhadnagy, rendkívüli udvariassága ellenére is mindig kimért hivatalnoknak tűnt, Makos Gábor kissé viszolygott tőle, különösen azért, mert vele érkező beosztottjaival ridegen, ellenkezést nem tűrő modorban beszélt, s ez akkor is visszatetszően hatott, ha valamennyien egy fegyveres testület katonás fegyelemhez szokott tagjai, ahol nyilvánvalóan természetes az egymással való ilyen módú érintkezés - mégis ezzel a háttérrel Makos Gábor póznak érezte a főhadnagy vele szemben tanúsított udvarias, olykor megértőnek tűnő magatartását.

Aznap már fél órával előbb a rácsnál állt, az utolsó percekben azt hitte, megőrül a várakozás ólomlábán mászó perceitől, mikor végre meghallotta a kapu nyikorgását, a csizmák kopogását. Hirtelen elhatározással visszament a szobába, leült az ágyra, nem akarta, hogy a főhadnagy észrevegye, mennyire várta őt, de csak pár másodpercig bírta, fölugrott, és visszament a rácshoz. Így ugyanabban a pillanatban érkeztek a konyhába, ő is, meg a főhadnagy is.

- Levél? - kérdezte köszönés nélkül, mire Káptalan kedvesen, szinte huncutkodva megvonta a vállát.

- Nem jár olyan gyorsan a posta, csak várjon türelemmel. Hogy van?

Ezt a „hogyan”-t nyilván azért tette hozzá, mert másra akarta terelni a szót.

Elszégyellte magát, latolgatta, megkaphatta-e már Szolga Erzsébet a leveleit. Úgy vélte, csak az elsőt, s nyilván, ha azonnal válaszolt is, csak pár nap múlva érhet ide. Ezért aztán másról kezdett beszélni, elmondta, hogy végigböngészte az újságokat, de sehol sem látta nyomát a vele folytatott sajtóértekezletnek.

Káptalan elcsodálkozott, felhúzott szemöldökkel nézett rá.

- Igazán? - kérdezte, s nyomban nagyon őszintének ható hangon hozzátette: - Nem nagyon értem. Pedig elég nagy fölajtás volt.

Magyarázatként még hozzáfűzte, hogy ő maga elég ritkán olvas újságot, akkor is csak felületesen átfutja, hogy azért a világ leglényegesebb eseményeiről tudomást szerezzen, de sajnos rendszeres újságolvasásra nem telik az idejéből.

Aztán a tigrisre terelődött a szó, Makos Gábor félfordulatot csinált, azt hitte, ott áll mögötte, de az állat bent feküdt a szobában, innen csak erőteljes hátát és a combja egy darabját lehetett látni.

- Még mindig nem evett? - kérdezte a főhadnagy.

- Nem - mondta elgondolkozva Makos Gábor -, és azt hiszem, a vízhez sem nyúlt... bár lehet, hogy éjszaka iszik, nem tudom... nem emlékszem pontosan, este mennyi víz volt a vödörben. Majd megfigyelem.

- Az ivásról jut eszembe - mosolyodott el Káptalan, és a zsebébe nyúlt -, a múltkor pálinkát kért.

Egy apró, talán decis üveget húzott elő a zsebéből, és benyújtotta a rácson.

Makos Gábor elnevette magát.

- Miért nem mindjárt injekciós fiolában hozzák!

- Nem értem - mondta a főhadnagy hidegen, kissé fáradt arccal.

- Az kisebb.

- Ja - Káptalan megint elmosolyodott, de az előbb felvillanó fáradtság még mindig ott ült a szája szögletében -, hát ezt ne vegye rossz néven, igaz, én nem tudom, miért ilyen kis üveggel küldtek. Bejelentettem a kérést, s az engedély ekkora üvegre szólt.

- Tartanak tőle, hogy berúgok?

- Lehetséges - mondta Káptalan egy sima modorú, előkelő helyen szolgáló pincér stílusában.

Makos Gábor jókedvűen felnevetett, tetszett neki, hogy félnek tőle. Megnyugtatta. A főhadnagy nem tudta mire vélni a nevetést.

- Ha akarja, természetesen mindennap megkaphatja ezt a mennyiséget.

- Jó, jó - mondta Makos Gábor mintegy megbocsátón. Aztán elgondolkozva hozzátette: - Remélem, nem sokáig leszek a szolgálataira utalva. Nem találtak ki még semmit a nagyfejűek?

- Azt hiszem, minden a maga viselkedésétől függ - mondta Káptalan. - Nem próbált megszökni?

- De. Többször is.

- És?

Makos Gábor a fejét rázta, inkább elismerően, mint bánatosan: nem, ettől a tigristől nem lehet meglépni.

5.

Szolga Erzsébet válasza fogságának harmadik hetében - tehát jóval két héttel a levél elküldése után sem érkezett meg.

Végül már csak erre a levélre gondolt, szabadulása lehetőségét sem latolgatta, számára a világ csak a levél jöveteléig tartott, már azzal sem törődött, mi lesz a tartalma, azt se bánta volna, ha Szolga Erzsébet halálhírét hozná - legalábbis azt gondolta, hogy nem bánna -, csak jönne már, tudta, ha meglátná az ismerős, hosszúkás sárga borítékot, rajta Szolga Erzsébet nyíltságról árulkodó, szép, lendületes betűit, egyszerre megnyugodna, talán órákig fel sem bontaná, hanyatt vágódna az ágyon, szorongatná a levelet, és nem érezné magát többé elveszettnek.

Eleinte mozdulatlan merevséggel - megizzadt az erőlködéstől, hogy fel ne ugorjon - várta Káptalan érkezését, még akkor sem kelt fel, amikor a főhadnagy már a rácsnál állt, csak a második vagy harmadik felszólításra ment ki, s bár erre feltehetően semmi szükség sem volt (miért ne lehetett volna nyugtalan?), nyugalmat mímelve, zsebre dugott kézzel sétált ki a rácshoz, szóba sem hozta a levelet - ha van, úgyis megkapja -, s úgy érezte, csatát veszít, ha észreveszik izgalmát.

Aztán csatát veszített.

Minden zajra, ami Káptalan érkezését is jelenthette, fölugrott, a rácshoz rohant. Ilyen zajokat - valóságosakat, hallucinációkat - napjában százszor hallott. A tigris minden kirohanásnál felborzolt szőrrel morgott. Csak tépne szét, csak ugorna már nekem, gondolta Makos Gábor, és gyűlölködve nézte az idegsokkosnak látszó állatot, de kimondani mégsem merte soha a dühös kívánságot - emlékezett rá: a tigris majd' minden parancsát teljesíti.

Káptalan érkezésekor már nem öltött álarcot, nem érdekelte Káptalan, markolászta a rácsot, és köszönés helyett ezt kiáltotta: - Levél?

A tigris ilyenkor a háta mögé furakodott, ijesztő látvány lehetett a kimerült, roskadófélben levő férfi, háta mögött a felborzolt szőrű, hideglelősen reszkető tigrissel.

Összefolytak a napok, az egyhangúságot csak fokozta, hogy őrei - Káptalan vezetésével - mindig pontosan délelőtt tízkor és este ötkor jöttek, szóltanul a rács elé rakták az ételeket. Káptalan most már azt sem kérdezte meg, hogy van, az ételhozás módja is megváltozott, régebben kíváncsian nézték őt, s valamennyien előrejöttek a rácsig, most megálltak a konyha túlsó ajtajában, csak egyetlen ember - mindennap másik - jött a rácshoz, lerakta az ételeket, undorodva elvonszolta a küblit, a többiek álltak az ajtóban, mint egy merev, közönyös szoborcsoport, behallatszott a vécélehúzó nyikordulása, a lezuhogó víz sirregése, az ember visszajött, szóltanul letette a küblit, Káptalan személytelenül tisztelgett, és elmentek.

Levél nem jött.

Sokáig remélte, hogy az ezredesnével vagy Adriennel szót válthat, de már napok óta egyikük sem jelentkezett, pedig néha éjszakánként őrjögve rázta a csengőt, üvöltözött - az öreg ház vastag falai visszhang nélkül nyelték magukba a hangot. Üvöltéseire a tigris kínlódba tekergett a földön, tagjai szinte kificamodtak, fölborzolt szőrével olyannak tűnt a félhomályban, mint egy eszelős rajzának csak megbomlott aggyal elképzelhető démona.

Megtörtént, hogy napokig feküdt egy helyben, Káptalan szólítására sem kelt fel az ágyról, nem is válaszolt, az ételhozók még az előző napi szállítmányt is ott találták reggel a rácsl előtt. Feszülten figyelt - talán tudtán kívül -, abban reménykedett, hogy meghallja kintről az öregasszony vagy Adrien motozását, nem tudta elképzelni, miért nem jönnek soha a konyhába.

Nem hitte, hogy Szolga Erzsébet hűtlen lett hozzá, mégis haraggal gondolt rá néha, de a düh fogsikorgató perceit mindig rongycsomó-ellágyulás követte, leroskadt a földre, arcát a padlóhoz szorította, és nyüszítve, könnyezve nyögdécselte a lány nevét. Ettől mindig megkönnyebbedett.

Egyik éjszaka halk neszekre ébredt. Mintha kopogást hallott volna. Soha nem aludt mélyen fogsága kezdete óta, még álmában is feszülő idegekkel figyelt a külvilágra, mindig ugrásra készen, várakozón.

Felült, a csend telefolyta a fülét, mintha bűgő tengeri csigákat szorított volna a rácshoz, mármár azt hitte, hallucinált, amikor határozottan megismétlődött a halk, ijedt kopogás. Fölkattintotta a villanyt, az éberem figyelő tigris hunyorgott a hirtelen fénytől. Megint várt egy kicsit, a kopogás most már sürgetően, de az előbbinél alig erősebben ismétlődött.

Fölugrott, a rácshoz rohant.

A konyha túlsó bejáratánál - ahol az örök szoborcsoportja szokott várakozni - sápadtan állt Adrien, még a kilincset sem engedte el, nem is köszönt, amikor a férfit meglátta.

- Oltsa el a lámpát! - suttozta.

Makos Gábor visszalépett, lekattintotta a villanyt, és fénytől vakult szemmel tapogatózott újra a rácshoz. Bár Adrien izgalma átragadt rá, mégis túl hangosan szólalt meg, megkérdezte, miért kell eloltani a lámpát, de be sem tudta fejezni, a lány ijedt püsszegése félbeszakította.

- Figyelhetnek - mondta, kis szünet után alig hallhatóan hozzátette: - Gábor, ne haragudjék rám!

- De hát az istenért, mi van? Már azt hittem, elköltöztek.

- Nem, csak megtiltották, hogy magával beszéljünk, nem is szabad mutatkoznunk maga előtt. Ne haragudjon, anyám idegromcs lett már.

Makos Gábor elhűlve hallgatta a lányt, szorosán a rácshoz tapadt, szeretett volna Adrienhez közelebb kerülni.

- Látja, még én panaszkodom... - mondta szisszenő nevetéssel a lány -, sokat gondolok magára... - itt elhallgatott, aztán egymás után többször is megismételt egy szót, szinte sírva, nem lehetett pontosan érteni, mit.

- Jöjjön közelebb. Szeretném megfogni a kezét - mondta tompán Makos Gábor.

- Nem merek, ne haragudjon, nem merek...

Makos Gábor a rácslnak nyomta a fejét, a halántékát embertelen fájdalommal okozva szorította a két vasrúd.

- De ha valami kívánsága van... szeretnék tenni magáért valamit. - Távolinak tűnt a hang, magának Adriennek is idegenül csengett. Néhány pillanatig szótlanul álltak a sötétben, aztán Makos Gábor elvékonyodott hangon megszólalt:

- Konyakot. Egy üveg konyakot hozzon, és adjon fel egy levelet. Félóra múlva jöjjön érte.

- Konyakot csak holnap tudok hozni - suttogta Adrien, de erre a férfi már nem felelt, visszament a szobába, meggyújtotta a villanyt, durván nekilökte a széket a tigrisnek, amikor leült az asztal mellé.

Pár perc alatt elkészült a levéllel, kuszán, gondolatról gondolatra ugrálva írt, sok betűt kihagyott, ezt észre is vette, amikor elolvasta a levelet, de nem javított ki benne semmit - ezt máskor bizonyára nem mulasztotta volna el -, megcímezte a borítékot, lekattintotta a villanyt, és a levéllel odaállt a rácshoz, várta Adrient.

Nagy sokára jött vissza. Makos Gábor szeme akkor már hozzászokott a sötétséghez, ő irányította a sötétben félénken feléje csoszorgó lányt, s hogy ne kelljen egészen közelre jönnie, teljes karhosszal kinyújtotta feléje a levelet. Nagyon szerette volna, ha Adrien keze az övéhez ér, de nem ért össze a kezük, s a lány aztán már nem is szólt semmit, sietve, szinte menekülve ment ki a levéllel a konyhából.

Másnap hiába várta Adrient. Reggel Káptalan tüntető kedvességgel beszélt vele, néhány lépést előbbre is jött a konyha közepe felé, de a többiek mogorva arca, ellenségesen tűző szeme gyanússá tette ezt a szokatlan kedvességet.

Dél felé furcsa döndüléseket hallott - nem tudta mire vélni.

Este meghallotta Adrien üvöltését, nem tudta pontosan kivenni, mit üvölt, zavarta az öregasszony behallatszó jajveszékése is, valami olyasmit vélt hallani, hogy „Gábor, Gábor, elvisznek... jaj”, aztán mintha ezt a szót hallotta volna, hogy „levél”, de semmit sem értett pontosan, s egyszerre, mintha éles kés metszette volna el a kiáltozást, csend támadt, Makos Gábor az asztalhoz ugrott, fölkapta a kulcsot, reszkető kézzel illesztette a zárba, kimászott a résen, felrántotta a konyha ajtaját. Felüvöltött. A belső ajtón kívül egy széles, keresztpántokkal átlózott, tömör vasajtót talált. Belülről nem volt kilincse. Szűkülve feszítette neki a vállát, az ajtó meg sem moccan, Makos Gábor erejét veszítve csúszott a küszöbre. A tigris félőrülten futkosott a konyhában Makos Gábortól a rácsig, egy-egy pillanatra reszketve megállt a férfi előtt megint parancsváróan, türelmetlenül, s mikor Makos Gábor a konyha kövére csúszott, a tigris felmordult, a vasajtóhoz ugrott, és még az ugrás lendületével jobb mancsát a keresztpántok ikszére vágta.

A tömör vasajtó ujjnyi szélesen, a tetejétől az aljáig végigrepedt. Egyetlen lehetséges reakcióként elüvöltötte magát:

- Vissza! Vissza!

A tigris lesunt fejjel, vinnyogva ment vissza a rácshoz, s bemászott az ajtón. Ez furcsa volt, még soha nem hagyta egyedül Makos Gábort. Bár most nem is gondolhatott szökésre, hiszen a végigrepedt vasajtó még szilárdan állt a ajtókeretben. Ő is visszamászott, ekkor villant eszébe a külső rács, kiszaladt a kifutóba, a lendület már elvitte a rács ajtajáig, bár ekkor már látta, hogy két behemót lakat fityeg az ajtón - a kulcsai hát nem értek semmit.

Másnap, amikor az ételhozók zajára kisetett a rácshoz, szigorú, ráncba szedett homlokok, résnyire szűkült szemek és géppisztolycsövek fogadták. Az igaz, nem feltűnően tartották feléje az egyenruhások a géppisztoly csövét (vagy nem is feléje, csak a tigris felé), úgy tettek, mintha mit sem törődnének a lezseren vállukra dobott fegyverrel, de Makos Gábor tudta, hogy görcsösen feszülő ujjakkal markolják a fegyver agyát, és az első gyanús mozdulatra lőnek. Nem a tigrisre, órá!

A fegyverektől megijedt, bár az is rögtön világossá vált előtte, hogy a kintiek félnek tőle, a vasajtón tatóngó repedéstől megrémültek.

- Mi történt itt tegnap? - szólalt meg szemrehányó hangon, akarata ellenére csipetnyi gúny is fűszerezte a kérdést, ez nyilvánvalóan Káptalannak szólt, aki galádul becsapta a vasajtóval és lakatokkal. A főhadnagy nem a kérdésre válaszolt. Arcán nyoma sem látszott a régi udvariasságnak, most ugyanolyan szürke tekintettel nézett rá, mint a beosztottjaira.

- Ön fogoly - mondta, erőteljesen megnyomva a szavakat, s ebben a hangsúlyban az is bennfoglaltatott, hogy Makos Gábornak itt nem lehet kérdeznivalója.

- Köszönöm, hogy idejében felhívta rá a figyelmet.

A tiszt nem válaszolt, intett az emberének, s az a szokásos módon odavitte az élelmet, vizet, és elvitte a küblit.

Káptalan most már nem is tisztelgett, egyszerűen sarkon fordult, valamennyien az ajtó felé igyekeztek, de Makos Gábor kiáltása megállította őket.

- Kitörök innét! A tigrisnek nem állhatjátok útját!

Mintha hátraarcot vezényelt volna, úgy fordultak meg valamennyien. Azt hitte, a géppisztolyokat most ráfognak, de nem, ugyanúgy álltak, mint az előbb, a fegyverek lezseren lógtak a vállakon.

- Figyelmeztetem - mondta megvetően Káptalan, nyilván idegen volt neki az eszelős üvöltözés -, figyelmeztetem, hogy az épület körül őrcök állnak. Azonnal lönek. - Jelentőségteljes szünetet tartott. - És nem a tigrisre. Önre. Érti!?

A tigris mintha megbolondult volna, hátsó lábaira állva táncolt a rács előtt, de veszett ugrándozásában nem volt erő, csak idegesség, ezt a kintiek is észrevették.

Megbűvölten nézték a tigrist, Makos Gábor is tágra meredt szemmel bámulta, s ahányszor a tajtékozós állat szőre finoman megérintette a lábát, összerázkódott, mintha áramütés érte volna. Végül a tigris négy lábra ereszkedett, pár pillanatig leszegett fejjel bámulta Káptalanékat, aztán anélkül, hogy lépett volna, előredőlt, fejét a rácsnak nyomta. A három karvastagságú vasrúd vajpuhán hajlott a feje előtt. Csattantak a géppisztolyok závarai. Makos Gábor elkiáltotta magát:

- Vissza!

A tigris azon nyomban engedelmeskedett, szűkölve hátrált be a szobába, vinnyogott, olykor szinte emberi sírásnak tűnt a hangja.

Az emberek ámulva nézték az előredudorodó vasrudakat, az állat szörnyű ereje megbénította valamennyiüket, Makos Gábor is reszketve állt a helyén.

Káptalan lassan Makos Gáborra emelte a tekintetét, s mikor megszólalt, Makos Gábor álmélkodva nézett rá, emberi volt a főhadnagy hangja, benne reszketett még az iménti félelem, ámulat és zavar.

- Ne csináljon semmi ostobaságot. Vigyázzon. - Lehajtotta a fejét, cipője orrával keresztet rajzolgatott a padlóra - ez szöges ellentétben állott addigi katonás magatartásával, majd újra Makos Gáborra nézett. - Az öregasszonyt és a lányát elvittük innét. Saját érdekükben. Megértheti. Nem történik semmi bántódásuk.

A szelíd hangtól Makos Gábor felbátorodott, sziszegő gyűlölettel kiáltotta:

- Hát a leveleim? Mi van a leveleimmel?

Az üvöltésre a tigris megint kiugrott a szobából, mozdultak a fegyvercsövek.

- Ne üvöltsön! - suttogta Káptalan.

A tigrisre nézett, szeretet, szánalom meg harag kavargott benne.

- Menj vissza! - mondta gyöngéden, s a tigris most hang nélkül ment vissza a szobába.

- Mi van a leveleimmel?

- Miért akarja tönkretenni? - kérdezte csendesen Káptalan.

- Kicsodát? - nézett rá csodálkozóan, tudta ugyan, hogy csak Szolga Erzsébetről lehet szó, de időt akart nyerni, mert az a változat, hogy a lány tönkremegy, ha értesül a helyzetéről, eszébe sem jutott.

- Azt a lányt - válaszolta a főhadnagy -, Szolga Erzsébetet.

Amikor a tiszt kimondta a nevet, vak düh öntötte el, mintha legszemélyesebb, szentül őrizett dolgaiba túrtak volna ocsmány, szennyes kezekkel. Ropogó ujjakkal szorította a rácsot, a harag szaggatott, artikulátlan hangokat csalt a torkára - éppen úgy nyüsztetett, mint az imént a tigris.

De a tigris erre a hangra már nem moccan, mintha reménytelennek ítélné a helyzetet.

- Nyugodjék meg - mondta a főhadnagy, s most már az egész beszélgetés folyamán ezt a póz nélküli, őszinte hangot használta -, ha igazán szereti, helyesli, amit tettünk.

- Mit csináltak?

- Megírtuk neki, hogy ön eltűnt, valószínűleg külföldre szökött. Azt írtuk, nem tudjuk, miért tette, s neki azért írtunk, mert tudomásunk szerint ő volt az egyetlen, akivel ön kapcsolatban állt.

Nekitámaszkodott a rácsnak, ereje elhagyta.

- S ő... és ő eddig egyszer sem írt?

- De igen - mondta Káptalan -, többször is. Nem sok értelme van, de ha akarja behozhatom, bizonyára engedélyezik.

- Piszkok! Rohadékok!

Sírva fakadt. Szánalmas látványt nyújtott az arcát csíkozó könnyekkel. - Fölbontották... - értelmetlenül motyogott, egyre halkabb lett a hangja, bement a szobába, az ágyra dőlt, rázta a zokogás. A tigris odaállt mellé, melegen, vigasztalni akarón nézett rá, a szeme barnának tűnt. Makos Gábor kinyújtotta a kezét, és megsimogatta ragyogó fehér, selymes, tiszta szőrét.

A tigris tekintetétől megnyugodott. Furcsa jó érzés ömlött szét benne, nevetségesnek érezte korábbi félelmeit.

Szolga Erzsébet leveleit csak másnap olvasta el. Eleinte azért nem kezdett hozzá, mert undorodott az idegen szemektől megbecstelenített levelek láttán, később már sóvárogva nézte őket, de megpróbált uralkodni magán, tovább akarta élvezni a várakozás kellemes perceit.

Aztán habzsolva olvasott, olyannyira, hogy másodszori olvasásra ismeretlennek tűnő részeket talált. Pár óra múlva már betéve tudta Szolga Erzsébet leveleit. A világos, tisztán rajzolt betűkkel írt sorokból kiderült, hogy a lány még mindig nagyon szereti őt, s az elmaradt levelek nem bizalmatlanságot, hanem féltést ébresztettek benne.

A meleg szavak furcsamód hatottak Makos Gáborra, ahelyett hogy biztonságérzetét növelték volna, elgyengítették, kínos reménytelenséget keltettek benne. Tulajdonképpen most fogta fel Káptalan szavait: „Miért akarja őt tönkretenni.” Ezek azt hiszik, helyzete végleges, összezártsága a tigrissel megmásíthatatlan. Pusztán ez a tény talán nem is zavarta, a tigris valamiképpen már az életéhez tartozott, nem is lett volna jó nélküle, tudta, hogy a rabság semmiképp sem tarthat örökké - de azt is tudta, hogy együttlétük minden más, emberi kapcsolatát lehetetlenné teszi, s elválasztja tőle Szolga Erzsébetet is. Ebbe a gondolatba nem tudott beletörődni, naphosszat idegesen mászkált föl s alá a tenyérszobában, éjszakánként rosszul aludt, hánykolódott az ágyban, s számtalanszor arra riadt, hogy kiabál.

Nyugtalansága átragadt a tigrisre is, s a sok felesleges mozgás, ideges hang átmeneti jelleget kölcsönzött a lakásnak, Makos Gábor úgy érezte, élete változás előtt áll.

6.

Egy éjszaka koppanást hallott az ajtaján. Világos nyári éjszaka volt, a holdfényénél akár olvasni lehetett. Egyszerre emelték fel a fejüket a tigrissel, ebből gondolta, hogy nem hallucinál, hiszen a tigris is meredten figyelt. Kitárta az udvar, azaz a „kifutó” felé vezető ajtót.

A rácson egy nő állt, hátulról érte a holdfény, körvonalai élesen kirajzolódtak. Csak akkor ismerte meg, amikor megszólalt.

- Gábor! - suttogta a nő.

- Mit keres itt, Adrien? - kérdezte hökkenten a férfi, és kilépett az ajtónyílásból.

- Azt mondta, szeretne egy üveg konyakot. Elhoztam - maga elé mutatott, a rácson belül a földre tette az üveget.

- És az örök?

- Hátulról jöttem - a kert felé intett -, ismerem a járást.

- Nem bántották magukat?

- Nem, nem... az újvárosban kaptunk lakást egy bérházban. Én azért jobb szerettem itt.

Mindketten a rács mellett álltak, Makos Gábor jól láthatta Adrien kicsit elnyúlt, gyengéd arcát, megértette, hogy a lány nem a konyak miatt jött.

- Gábor, én mindent megtennék magáért. Ne haragudjon, hogy idejöttem - suttogta Adrien.

- Adrien, maga a legrendesebb a világon. Senkim sincs, csak maga - mondta ellágyultan Makos Gábor, lefejtette a rácson Adrien kezét, és csókolgatni kezdte a tenyerét.

Adrien ekkor felsikoltott, elrántotta a kezét, s a szomszéd ház faláig hátrált.

Makos Gábor szélütötten nézett rá, egy pillanatig nem tudott felocsúdni gyengéd érzéseiből, értetlenül nézte a falhoz lapuló lányt.

- Megbántottam? - kérdezte.

- A tigris! - suttogta Adrien.

Makos Gábor hátrafordult, s a szoba ajtajában meglátta a tigrist. Fehér szőre fluoreszkált a holdfényben, szeme világított, mint a szentjánosbogár. Olyan volt, mint egy fantom.

- Azonnal visszamész! - parancsolta neki Makos Gábor.

A tigris engedelmeskedett, de nem fordult meg, behátrált a szobába, s a benti sötétből még erősebben világított a szeme.

- Idejöhet - mondta a lánynak.

- Ne haragudjon, nem merek...

A ház elejénél sietős lépések kopogtak.

- Hé! Van ott valaki? - hallatszott egy férfihang.

- Én vagyok - mondta Makos Gábor -, levegőzőm.

- Beszélgetést hallottam - mondta gyanakodva az őr, s egyre közeledett, csizmái idegesen kopogtak a kövön.

- A tigrisnek beszéltem - mondta gyorsan Makos Gábor, s egyúttal egy ugrással kint termett a kifutóban, az őr megtorpant.

- Jó, jó - mormogta -, csak ne nagyon mászkáljanak ki éjszaka.

- Mit van úgy berezelve, azt hiszi talán, elfűrészelem ezt a rohadt rácsot?

A tigris felmordult, az őr felé ugrott, hátsó lábaira emelkedve fenyegetően támaszkodott a rácsnak.

A fegyveres szó nélkül hátat fordított, elindult a ház eleje felé. Ezzel egy időben Adrien is kiugrott a ház árnyékából, s eltűnt a kert bokrai között.

Makos Gábor tünődve állt egy darabig a holdfényben, rossz sejtelmei ellenére rántott egyet a vállán, fölemelte a konyakot, és bement a szobájába.

Ekkoriban már nem ment ki Káptalan elé a rácshoz, sőt gyakran még szót sem váltott vele. Feküdt az ágyon, megvárta, míg elmennek, s nagy sokára kelt fel megnézni, mit hoztak. Talán Káptalannak is jobb volt így, legalábbis egy idő után már ő sem szólt be, nem is köszönt, ha nem látta a férfit. Másnap reggel mégis bekiáltott.

- Makos Gábor! Beszédem van magával.

- Mit akar?

- Lesz szíves kifáradni!

A hang semleges volt, éppúgy jelenthetett rosszat, mint jót.

Fölkelt, átlépett a látszólag alvó tigrisen.

- Az éjjel járt önnél valaki!

- Semmi közük hozzá!

- Ne ordítson, semmi szükség rá!

- Ki ordít!? A fene ebbe a rohadt bagázsba. Hordják el magukat!

Káptalan is megdühödött.

- Vegye tudomásul, hogy büntetőszankciókat léptetünk életbe.

- Takarodjanak!

Káptalan előhúzta a pisztolyát, összeszűkült szemmel célozta meg Makos Gábort.

- Azonnal bemegy a szobájába!

Makos Gábor megriadt, egy pillanatig farkasszemet néztek. A konyha háttéréből előléptek Káptalan emberei, géppisztolyuk csövét Makos Gáborra emelték.

Hátralépett, de az ajtót eltorlaszolta a tigris. Előreszegzett fülekkel állt az ajtókeretben, szemhéja rezdülése nélkül nézte a katonákat.

- Ezt még megkeserülük!

- A szobájába! - harsogott Káptalan.

A tigris ugrott. A rács, mint a vaj hajlott előtte. Eldördült egy lövés, Makos Gábor ijedten hasalt a földre. Valaki egy sorozatot engedett a tigrisbe, de oda se neki, az állat erélyes csapásokkal verte szét a rácsot, a kintiek jobbnak látták menekülni. Még volt idejük bezárni a

konyha másik ajtaján levő keresztpántos vasajtót, de alig hangzott el az utolsó kulcsikordulás, a tigris már ott állt az ajtónál, és jobb első mancsával rémületes erejű ütést mért rá. Ez már a második vasajtó volt - az első helyett, amelyet már annak idején a tigris megrepszített, újat, erősebbet szereltek fel -, de ez is éppen úgy repedt ketté az első csapásra, mint a korábbi.

Elhalt a futó lábak robaja, a tigris tétován hátranézett. Makos Gábor feltápáskodott, kibújt a rács tigris szakította széles nyílásán. Egy darabig bámulta az ajtó repedését, majd intett.

- Verd szét!

Az állat rávetette magát az ajtóra. A vasajtó nem egész egy perc alatt szétroncsoltan fordult ki sarkaiból. A tigris azon nyomban kiugrott, a kijárat felé rohant a folyosón.

- Állj! - kiáltott Makos Gábor.

A tigris négy lábát előrefeszítve fékezett, körmei nyiszegve csúsztak a kövön.

Nem tudott mit kezdeni magával. Először nagy szomorúság, aztán ólmos fáradtság telepedett rá. A szétvert vasajtón keresztül visszament a konyhába, átbújt a rács résén, lefeküdt, és azon nyomban mély álomba merült.

Motorok recsegő zajára riadt, falat mozgató tompa dübörgésre. Felült, feszülten figyelt. Páncélkocsik. „Nyilván körülvették a házat - gondolta -, meg akarnak ölni, porrá lövik az épületet vagy fölrobbantják. Kifüstölnek, mint egy dúvadot!!”

Felugrott, a dögnehez szekrényt egyetlen mozdulattal az ajtó elé tolta. Óvatosan kikémlelt a konyhába. Semmi mozgás. De a konyhaablakon keresztül jól láthatta egy páncélautó házra szegezett géppuskáját.

A tigris elnyúlt testtel, szemét lehunyva feküdt az oldalán, elégedetten, félelem nélkül. Nyugalma észrevétlen átterjedt a tárgyakra, a rendetlen szoba, a félretolt szekrény, az átszakított rács, a szétvert vasajtó otthonossá kezdett válni - s lassan-lassan Makos Gábor is megnyugodott.

Rázendített a tücskök éjszakai kara, a monoton, békés ciripelés sértetlenül érkezett hozzá, mintha kint nem is állnának éberem figyelő páncélmonstrumok.

Amikor felébredt, éles fénycsóva esett az arcára. Először azt hitte, valaki zseblámpával világít be az ablakon, de aztán rájött, hogy fényben úszik az egész udvar - égnek a páncélautók reflektorai. Zavarodottan nézett körül, olyan érzése támadt, mintha legintimebb dolgait lenék meg. Becsukta a konyhára nyíló ajtót. Az ajtó résein így is beszűrődött hozzá néhány halvány fénycsík, ettől már nyugodtan alhatott volna, hiszen vannak sokkal világosabb éjszakák is - ezek a tolvaj fények mégis idegesítették, forgolódott, nem tudott elaludni.

Felugrott, felkattintotta a villanykapcsolót. A szoba azonban sötét maradt. A villanyt is kikapcsolták. Félrelökte a szekrényt, és feltépte az udvari ajtót. Visszahökken a szemébe csapó éles fénytől. Úgy érte a vakító világosság, mint az ökölcsapás, az egyensúlyát is elvesztette, belekapaszkodott az ajtófélfába.

- Mit akartok itt?! - üvöltötte. - Takarodjatok innen!

A páncélkocsik némán álltak, egy hang, egy moccanás nem hallatszott.

- Oltsátok el a lámpákat! Oltsátok el! - ordította.

Felcsattant egy figyelmeztető lövés az utcán álló páncélkocsiból. Bizonyára a levegőbe lőttek, mert a becsapódás zaját nem lehetett hallani.

Makos Gábor visszalépett a szobába, remegve támaszkodott a falnak. A tigris az ajtó felé fordulva állt, lekushadt, ugrásra készen, földöntúli fényben égő szemét várakozóan Makos Gáborra emelte.

- Intézd el őket! Menj! - sziszegte.

A tigris egyetlen ugrással szakította át az udvari rácsot, rávetette magát a legközelebbi páncélkocsira. Villámgyorsan mozgott, mancsa alatt előbb reccsent a páncél, mint ahogy felhangzott az első puska lövés.

Megkezdődött a csata. A tigris úgy harapta át a géppuskák csövét, mint a csirkecsontot, robusztus mancsa alatt recsegetve repedt a páncél. Néhány nehezebb lőfegyver is közbeszólt, riadt emberi hangok kavalkádja szűrődött be Makos Gáborhoz, a félelem hátborzongató üvöltései. Aztán felbúgtak a motorok, a páncélkocsik menekülni próbáltak. Most már nem lőtt senki, eszelős emberi hangok rikoltották túl a motorok bűgását. A riadt hangok miatt lépett ki Makos Gábor az udvarra. Hajnalodott. Akkor már csak egyetlen páncélkocsi állt az átszakított kerítés fölött, megrogyott kerékkel. Belelőttek véletlenül, vagy a tigris tette tönkre, nem tudhatta, de nem is törődött vele, csak a páncélkocsi legénysége érdekelte, hiszen a fúriaként cikázó tigrisnek szemmel láthatólag csak másodpercek kellettek, hogy kifejtse az embereket a páncéljaik védelméből, mint dióbelet a burkából.

- Állj! - kiáltotta. - Idejössz!

A tigris szoborrá merevedett a páncélkocsi tetején, Makos Gábor felé fordította a fejét, mint aki nem szívesen hagyja abba a pusztítást.

- Gyere ide! - mondta neki szelíden Makos Gábor.

A tigris leugrott a páncélkocsiról, és besomfordált a szobába.

- Halló! - kiáltott a páncélkocsi felé Makos Gábor. - Élnek?

Válasz nem érkezett, a szánalmasan szétcincált páncélkocsi mintha térdre ereszkedve kegyelemért könyörgött volna.

Makos Gábor félelem nélkül közelítette meg a roncsot, eszébe sem jutott, hogy rálőhetnek. Egy darabig fülelt a páncélkocsi mellett. Halk nyöszörgést hallott.

- Megsebesültek?

Elhaló hang hallatszott belülről.

- A tigris...

- Ne féljenek a tigristől - mondta Makos Gábor, s hátranézett, hátha ott áll mögötte. De ezúttal, mintha tudná, mi a kötelessége, bent maradt a szobában.

- Nyugodtan elmehetnek, semmi bántódásuk nem esik - folytatta megkönnyebbülve.

- Átharapta a páncélt - mondta valaki belülről.

- Ne féljenek, a tigris hallgat rám.

Visszament a szobába, becsukta az ajtót, s a konyhaablakból figyelt. Tíz percig semmi sem mozdult. Aztán lassan felemelkedett egy elrongyolódott vasajtó, riadt, egyensapka fej kémlelt körül az udvaron. Egymás után bújt ki a három fiatal katona, utolsónak a tisz, és futásnak eredtek az Attila utcán lefelé.

Három napig nem történt semmi. A kintiek nyilván nem tudták eldönteni, mi történjék vele - s ő élvezte ezt a törvényenkívüliséget, megkönnyebbült tőle, hogy nem jön hozzá senki. Jó párszor azon kapta magát, hogy fütyörészik.

Három nap múlva elfogyott az ivóvíze.

Ahogy a szomjúsága erősödött, úgy inalt el felhőtlen jókedve. De a kapun nem mert kilépni, feltételezte, hogy a történetek ellenére sem hagyták őrizetlenül, az is lehet, hogy a ház körül tisztas távolban egész erődrendszert építettek ki.

Másnap reggelre szomjúsága elviselhetetlenné vált. Kiállt a ház ajtajába, s ahogy kiszáradt torkától tellett, üvöltözni kezdett. Eleinte csak személytelenül hallózott, amikor azonban nem kapott választ, Káptalan nevét kiáltozta.

De se Káptalan, se más nem jelentkezett.

Elgondolkozva nézett a tigrisre.

- Egy kútig el kell jutnunk. Élni akarok - mondta hangosan.

A tigris mintha értené, nagy lendülettel kifutott az ajtón, a kapunál leült, és várakozóan nézett hátra.

Makos Gábor utánament, a falhoz lapulva kikémlelt. Az utca két végén egy-egy tank állt.

- Na! - mondta a tigrisnek.

Az állat azon nyomban kiugrott a tankok elé, tétován körülnézett, vajon merre induljon. Mindkét oldalról löni kezdtek. A tigris arra rohant, ahonnan az első lövést leadták.

Makos Gábor a falhoz lapult, hallgatta az aszfalton megcsúszó lövedékek sivítését. A hangokból igyekezett rekonstruálni, mi történik odakint.

A lövöldözés csak pár másodpercig tartott, aztán meghallotta a felbőgő motorok hangját. Teljes gázzal menekülnek! Elmosolyodott.

A tigris visszafutott, leült az utca közepén, s megint utasításra várt.

Kikémlelt a fal mögül. A tankok eltűntek, üres volt az utca. Kilépett a járdára. Visszafojtotta a lélegzetét, úgy érezte, minden mozdulatát fegyvercsövek követik. Elindult a legközelebbi közkút felé.

Rádőlt a nyomókarra, arcát a vastag sugárban csurgó víz alá tartotta.

7.

A friss víz, a jó levegő és a séta elkábította.

- Na, öreg, szabadok vagyunk - mondta a tigrisnek.

Nekitámaszkodott a kútnak, mélyeket szippantott a hegy felől áradó hűvös levegőből. Nem volt kedve visszamenni az Attila utcai házba. A főtér felé indult.

Félúton lehetett, amikor felvijogtak a légvédelmi szirénák. Megállt, ösztönösen a falhoz lapult, s már ugyanabban a pillanatban el is ernyedtt, megértette, a szirénák őmiatta visítanak. Tétovázott. Megriasztotta, hogy ennyire félnek tőle. Ebből az utcából már rálátott a templomparkra, látta a sétány egy sárgán virító darabját, néhány évszázados, méltóságteljes fát. Még mindig nem mozdult, emberek után kutatott, azt szerette volna, ha valaki feltűnik a sárga kavicsos sétányon, s félelem nélkül jön feléje.

De nem mozdult semmi. A sziréna is elhallgatott.

Tudta, élelmet kell szereznie. Mindegy, hogy mi történik azután, de ennie kell. Újra elindult a főtér felé, lépteit úgy kopogtatta a halott-üres utcán, mintha egy óriási betonvályú fenekén sétált volna.

Mielőtt kilépett a templompark nyílt, védtelen szigetére, megállt, pár percig nem mert elmozdulni a fal árnyékából. A tigris azonban tétovázás nélkül ugrott ki a térre, rohagált a fák között, vad vágtaiba kezdett, teste hol hurok formájúvá görbült, hol meg kecsesen hosszúra, egyenesre nyúlt. Játszott, akár egy kölyökkutya. Makos Gábor felvidult, szorongásának emléke is eltűnt belőle, nekivágott a sétánynak.

A főtér is üres volt. Az úttest közepén álltak a sebtiben elhagyott járművek, egyiknek-másiknak még az ajtaját se csukták be. Makos Gábor a kávéház nagy ablakai felé kémlelt. Mintha biztatást vagy egyetértő jelet várt volna a fénylő üvegtáblák mögül. De az ablakok közönyösen bámultak a térre.

Makos Gábor elindult az élelmiszerbolt felé. A tigris szorosan a nyomában lépkedett, fejével néha megérintette a combját. Az úttesten mentek, már csak pár lépés választotta el őket a csemegeüzlet ajtajától, amikor riadt kiáltás harsant, Makos Gábor még abban a pillanatban tompa ütést érzett a bal vállában, s ezzel szinte egyidejűleg meghallotta egy lövés dörrenését. A vállához kapott. Nem érzett fájdalmat, de érzékeny ujjbegyei megéreztek a felszakadt húst, a puskagolyó szakította sebet. Meglőtték. A tigris a lövés pillanatában megperdült maga körül, eliramodott a városháza irányába. Ropogni kezdtek a fegyverek, de most már csak a tigrist lőtték. Hogy áthatoltak-e rajta a lövedékek, vagy mindannyiszor elhibázták, azt nem lehet tudni. Mindenesetre az állat nem zavartatta magát, egyetlen ugrással termett fönt a városháza egyik első emeleti ablakában. Makos Gábor csak ekkor fogta fel az események jelentőségét, s torkaszakadtából utánakiáltott:

- Vissza! Vissza!

A tigris újra feltűnt az ablakban, fogai közt egy embert tartott.

- Engedd el! - üvöltötte Makos Gábor.

A kiáltás azonban már ugrás közben érte a tigrist, nehéz terhével úgy szelte át a levegőt, mint egy gazella. Makos Gábor vállához szorított kézzel rohant a tigris felé.

A tigris a tér közepén zöldellő füves részre vonszolta a katonát. Ekkor már megteltek az emeleti ablakok kíváncsi fejekkel. Felbátorította őket, hogy a tigris haragja más ellen irányult. Makos Gábor rávetette magát a tigrisre, és elrántotta a katonától. Most hogy mindkét kezével átkulcsolta a tigris nyakát, éles fájdalom nyilallt a vállába. Felszisszent. De nem volt ideje magával törődni. Ijedten nézte a katona halottfehér arcát, csukott szemét.

Elengedte a tigrist.

- Itt maradsz! - parancsolta neki.

Odakúszott a katonához, sértetlen karjával megrázta.

- Hé, ember, megsebesült?

A katona kinyitotta a szemét, a rémület nagyra tágította pupilláit.

- Megsebesült? - kérdezte még egyszer Makos Gábor.

A katona megrázta a fejét, de látszott, ez csak önkéntelen mozdulat, motyogva megszólalt:

- Nem... nem tudom...

- Maga lőtt rám? - kérdezte Makos Gábor.

A katona feljajdult.

- Nem, nem, nem én.

Látszott, hogy hazudik.

- Szóval maga. Megmondhatja mindenkinek, hogy aki még egyszer rám lő, azt nem szedem ki a tigris karmai közül. Érti?

Újra érezte a nyilálló fájdalmat, dühösen nézett a földön fekvő katonára.

- Keljen fel! - mondta neki.

A katona megpróbált megmozdulni, fél könyökére emelkedett, de visszaesett a földre.

- A lábam - sziszegte.

Makos Gábor fölállt, s most felülről észrevette, hogy a katona egyik lába természetellenesen megcsavarodott.

- Ne mozogjon, eltört a lába! - mondta.

A katona, mint aki most ébredt valami szörnyűségnek a tudatára, fel-felzokogva jajgatni kezdett.

- Ne óbégasson - mondta idegesen Makos Gábor -, ha lövöldözni tudott, akkor most szenvedni is tudjon.

Megint elvette a vállára odaszorított tenyerét. Csupa vér volt. Ahogy meglátta a vérét, előntötte a düh, kis híján belerúgott a fájdalomtól eltorzult arcú katonába.

- Marhák, lövöldöznek rám, mint egy házinyúlra - kiáltotta dühösen, de hangjába némi panaszkodó, sírós zöngé is vegyült.

A tigris azonnal megmozdult, a katona felé ugrott. Makos Gábor ettől észre tért, vissza-parancsolta.

Nem tudta, mitévő legyen. Hogy élelemért jött, arról már meg is feledkezett. A városháza ablakaiban bámészkodó emberek felé fordult, jobb kezével tölcseért formált a szája elé, s fölkiáltott nekik.

- Eltörött a lába! - s aztán, mert újra a vállába nyilallt: - Ha még egyszer valaki rám lő, azt nem szedem ki a tigris karmai közül. Ezt jól jegyezzék meg!

S ezzel, mint a színész, akinek véget ért a jelenése, hosszú léptekkel elindult a főtérről hazafelé.

Az úton már lüktetett a sebe, érezte, hogy egész testét kiveri a veríték. Mire az Attila utcába ért, már alig volt jártányi ereje, éppen csak elvergődött az ágyáig, s belezuhant.

Sebe most kezdett erősen vérezni, pár perc múlva érezte, hogy lucskos alatta az ágynemű. Nagy nehezen felült, levetette a kabátját és ingét. Hátracsavart fejével nézte a golyó ütötte sebet, bal felső karja a vállízület magasságában végig felszakadt. „Talán csontot nem ért” - gondolta, és mozdítani próbálta a karját, de az erős fájdalomtól majdnem felkiáltott. Körülcsavarta a sebet egy tiszta törülközővel, visszafeküdt az ágyba, tompán zúgó fejével nézte a mennyezetet.

Másnap cserepes, kiszáradt szájjal ébredt.

- Víz - motyogta.

Csak pillanatok múlva jött rá, hogy hol van, s arra is, hogy magára van utalva, nem várhat segítséget senkitől.

Megpróbált felemelkedni, de a mozdulat nagyon hirtelenre sikerült, feljajdult, visszahanyatlott a párnára. A láz égette az arcát, úgy érezte, meleg, sűrű folyadék felszínén lebeg. Sebe ütemesen lüktetett, bal karja keményre duzzadt, ijedten tapogatta a feszes, érzékeny bőrt.

Lassú, óvatos mozdulatokkal kísérletezett, előbb lábát csúsztatta le az ágyról, centiméterről centiméterre, s mikor már talpával érezte a padlót, akkor emelte föl a felsőtestét. A helyváltogatás nemcsak nagy fájdalommal járt, de egyensúlyérzékét is elvesztette, néhány percig úgy ült az ágya szélén, mintha részeg lenne.

Jobb kezére támaszkodva próbált lábra állni, de a lábai alig bírták. Meg-megroggyanva indult az ajtó felé. A küszöbnél összeesett, elvesztette az eszméletét.

Mikor magához tért, jó darabig nem mozdult. Aztán is csak a fejét mozdította meg, a tigrist kereste. Egykedvűen feküdt az ágy mellett, hurkába csavarodva, csak ennyi hely jutott számára a földön fekvő Makos Gábortól.

- Ó, te rohadék! - suttogta Makos Gábor -, csak meg ne láttalak volna soha!

Elgyengült testének némi erőt adott a harag, feltápáskodott, de érezte, hogy csak az ágyig tud eljutni, ezért befelé indult. Lerogyott az ágyra.

- Hordd el magad! - Üvölni akart, de csak suttogásra futotta erejéből. - Megdöglök miattad, te... te... te...

A tigris barátságosan nézett rá. Makos Gábor elfordította a fejét, zihálva kapkodta a levegőt, végtelenül szájalmasnak érezte magát.

Megadóan feküdt az ágyon, már a szomjúság sem tűnt annyira elviselhetetlennek. Úgy gondolta, meghal.

Pár órát feketett így, sebe lüktetése elzsongította. Késő délután kopogtak az ajtaján.

- Ki az?

- Én vagyok - hallatszott kintről egy félénk női hang.

- Adrien?

- Nem. Fartus Ilona.

Fartus Ilona? Összeráncolt homlokkal kutatott emlékezetében, de ezt a nevet még sohasem hallotta.

- Ne haragudjon - mondta kint a nő -, tudom, hogy nem ismer. A főtéren szoktam látni magát, és... - a mondat megszakadt.

- És? - kérdezte Makos Gábor.

- Semmi - mondta a lány -, magának most biztos segítségre van szüksége. Hoztam ennivalót meg tejet. Szívesen ápolnám magát.

- Jöjjön be - mondta Makos Gábor.

Várta, hogy nyíljék az ajtó, a kilincs azonban nem mozdult, s a lány sem szólt odakint semmit.

- Bejöhet - mondta még egyszer Makos Gábor.

Alig hallhatóan, szepegve szólalt meg Fartus Ilona.

- A tigris... a tigris odabent van?

- Ne féljen, nem bántja.

A lány óvatosan lenyomta az ajtókilincset, és benézett. Kerek arcú, tatárszemű lány volt, Makos Gábor felragyogva nézett rá.

- Sokszor láttam magát - mondta -, csak nem tudtam a nevét. Jöjjön csak bátran.

A lány belépett, de az ajtót már nem csukta be maga mögött, mert a tigris, belépése pillanatában, fölállt. Mozdulásában nem volt semmi fenyegető, a lány mégis felsikoltott, eldobta az élelmiszerekkel tömött szatyrot, és elrohant.

Makos Gábor egy darabig bambán nézett maga elé, aztán az eldobott szatyorra tévedt a pillantása. A tej! Feldőlt a tejesüveg, a tej szétfolyt a padlón. Ahogy erejétől tellett, fölugrott, s a szatyorhoz rohant. Néhány korty még maradt az üveg fenekén. Mohón kiitta. A szatyrot az asztalra tette, de enni nem tudott, nem volt éhes.

A tej sokat javított a közérzetén, Fartus Ilona rémült menekülése már-már komikusnak tűnt előtte. Újra töltődött reménnyel. Talán holnap lesz annyi ereje, hogy felkeljen, vagy valami történik.

Másnap dél felé határozott lépések kopogtak a folyosón, nyílt a konyhaajtó, s egy dallamos hangot hallott.

- Gábor! Merre vagy?

Kiugrott az ágyból, odatámolygott az ajtóhoz, szélesre tárta, az öröm könnyei elhomályosították a szemét, de így is nagyon jól látta a konyha közepén álló mosolygó lányt: Szolga Erzsébetet.

Szorosan átölelte, még sebe fájdmával sem törődött, megduzzadt, láztól égő karját a lány nyaka köré fonta. Aztán fokozatosan elhagyta az ereje, szokatlanul élesen hasított vállába a kín, elernyed, a lányra támaszkodott.

- Istenem, mit csináltak veled? - suttogott a lány, s betámogatta a szobába.

A tigris ott állt a szoba közepén, szobormereven nézte őket.

- Ez az? - kérdezte a lány.

- Igen - mondta Makos Gábor, s bár nem akarta, hangjából érződött egy árnyalatnyi büszkeség.

Azt akarta kérdezni Erzsébettől, hogy nem fél-e, de nem jutott rá ideje, mert a lány rászólt az útban álló tigrisre.

- Na, menj arrébb!

Félelem nélkül, barátságos hangon szólt, s mégis parancsolóan. A tigris azonban nem mozdult, csupán tekintetét emelte Makos Gáborra.

- Na, nem értetted! - mondta ingerülten Makos Gábor.

A tigris odébb húzódott.

Azonnal jobban lett. Karja még sajgott ugyan, de olyan elégedetten feküdt az ágyban, mint gyermekkori betegségei idején, s szinte azt kívánta, ne gyógyuljon meg túl gyorsan, mert nagyon sokáig szerette volna élvezni Szolga Erzsébet bő, puha gondosságát.

A lány nem félt a tigristől. Úgy kezelte, mint egy makrancos, de azért kedves háziállatot. Azt is megszokta már az első nap, hogy az állat nem engedelmeskedik parancsainak, így hát ha odébb akarta küldeni, mert útban állt, odaszólt Makos Gábornak:

- Mondd neki, hogy menjen arrébb.

Aznap este már újra volt vizük és villanyuk is, Szolga Erzsébet húslevest főzött a konyhában, s a tűzhelyről azon frissiben szivárgó illatoktól a fiút megint végtelen gyöngédség kapta hatalmába, úgy érezte, ez a langyos, villanyfénytel telehintett, ételszagú este élete legboldogabb órája. Egy darab nyers sárgarépát kért, mint gyermekkorában az anyjától szokott, ha főzés közben ott sündörgött a konyhában.

S most, hogy Szolga Erzsébet mosolyogva megjelent a sárgarépával, a tigris készségesen félrehúzódott, utat engedett a lánynak az ágyhoz.

A lány megigazgatta Makos Gábor feje alatt a párnát, s ugyanazzal az előrehajlással homlokához érintette a homlokát, s megcsókolta a szemét.

- Nagyon jó, hogy szükséged van rám - mondta.

- Mi az, hogy szükségem, már rég nem élnék nélküled - válaszolta a fiú.

- Hogy sikerült elintézned? - kérdezte Makos Gábor.

- Micsodát?

- A villanyt és a vizet.

Szolga Erzsébet értetlenül nézett rá.

- Mit kellett rajta elintézni?

- Mert kikapcsolták. Azt hittem, azért voltál a városban.

- Dehogy. Bevásárolni voltam. Különben sem hiszem, hogy valaki is tudná, hogy hozzád tartozom. Csak az a nő.

- Miféle nő?

- Aki eljött értem. Hogy jöjjelek el hozzád.

Makos Gábor izgatottan felemelte a fejét.

- Adrien, igaz? Ő volt?

A lány bólintott.

- Igen, azt mondta, náluk voltál albérlő.

- Szóval nem magadtól jöttél.

- Azt írták, külföldre szöktél.

Makos Gábor visszahanyatlott a párnára, elernyed. Maga sem tudta, miért izgatta fel annyira az a tény, hogy Adrien elment Szolga Erzsébetért. Most csak annyit mondott csendesen:

- Az a fő, hogy itt vagy.

Makos Gábor megette a meleg húslevest, mást nem is kívánt. Szinte azonnal elaludt utána, félálomban még hallotta a lány óvatos lépteit, azt is, hogy valamit mond a tigrisnek, aztán kattant a kapcsoló.

Késő éjszaka ébredt fel, s bár az első pillanatban semmi sem jutott eszébe az elmúlt napok eseményeiből, mégis nagy békességet, nyugalmat érzett maga körül.

Szolga Erzsébet ott ült mellette, fogta a kezét.

- Hát te? Miért nem feküdtél le?

- Jó volt itt ülni - mondta a lány -, lehet, hogy aludtam is kicsit.

- Na, nyomás az ágyba!

- Külön kellene aludnunk, Gáborka, félek, hogy megnyomom a sebedet.

- Nincs másik ágy - mondta diadalmasan Makos Gábor -, s különben sem fáj a kezem.

- Majd a jó oldaladra fekszem - mosolygott a lány.

- Ha ugyan van jó oldalam - toldotta meg a fiú, s ezen mindketten hangosan nevettek.

A sötétben is lehetett látni, a hangra a tigris felemelte a fejét.

Pár percig mozdulatlanul feküdtek, testük élével finoman érintve egymást. A fiú ép karja lassan a lány nyaka alá csúszott, magához szorította, s olyan erősen megcsókolta, hogy keményen összekoccant a foguk. A lány feléje fordult, egyszeriben a fiú oldalára zúdította szép, domború hasa felgyülemlett forróságát, Makos Gábor öntudatlanná vált az örömtől.

S ekkor megszólalt Szolga Erzsébet. Halk, bocsánatkérő, de nagyon józan hangon.

- Küldd ki a tigrist!

A fiú nem emelkedett ki rögtön érzelmei sűrű masszájából, a megkezdett mozdulatot befejezve a lány mellére tette a kezét, csak akkor vált mozdulatlaná, amikor Szolga Erzsébet még halkabban, még bocsánatkérőbben elismételte:

- Küldd ki!

Makos Gábor riadtan nézett körül, mintha nem értené, miről van szó, aztán végre felocsúdott, és haragosan rászólt a tigrisre:

- Menj ki!

A tigris szoborrá válva, meredten nézett az ágy felé.

- Menj ki! - mondta még egyszer Makos Gábor, most már kevésbé ingerülten, s kicsit lemondóan is, mint aki úgyis tudja, hiába, a tigris nem megy ki.

- Miért nem engedelmeskedik? - kérdezte suttogva a lány, s Makos Gábor most érzett a hangjában először félelmet.

- Mindent megtesz - mondta kesernyésen -, de nem hagy egyedül soha. Mindig itt aludt ebben a szobában.

- Ne haragudj - mondta gyorsan a lány. Egy pillanatig nagyon butának és tolakodónak érezte magát, úgy gondolta, a tigrisnek előjogai vannak vele szemben.

- Feküdj le! - mondta halkán a tigrisnek Makos Gábor, s az állat azonnal engedelmeskedett.

Letörten, nyitott szemmel feküdtek egymás mellett, most is oldalukkal érintve egymást, de a két bőrfelület most béna és érzéketlen volt, mintha anyaguk az elmúlt pár perc alatt elszarusodott volna.

Jó félóra múlva kezdte csak a lány simogatni Makos Gábor arcát, hízelkedve a nyakához nyomta a fejét. A görcs lassan engedett, bár megközelítőleg sem sikerült a korábbi révült állapotba jutniuk.

Amikor már ernyedten feküdtek egymás mellett, a lány hirtelen megmerevedett, és sírós hangon felkiáltott:

- Néz!

Makos Gábor oldalt fordította a fejét, és jól látta, hogy a tigris felemelt fejjel, égő szemmel nézi őket.

Erről az éjszakáról később sohasem beszéltek.

8.

Puhán, egybemosódva teltek a napok, Makos Gábornak úgy tűnt, mindig vasárnap van. Sebe rohamosan gyógyult. Orvos sohasem látta, de Szolga Erzsébet olyan szakszerűen kezelte, hogy nem csinálhatta volna különkül semmiféle doktor.

A külvilággal csak a lány mindennapos bevásárlóútjai kötötték össze őket - ez is csak annyiból állt, hogy Erzsébet elszaladt a legközelebbi boltba, s amilyen gyorsan tudott, vissza is tért. Valószínű, a városban tudták már, hogy egy nő jár be a „tigrises házba”, de nem szánták magukat cselekvésre, hallgattak, de csendjük most nem tűnt félelmetesnek, sokkal inkább a tétovaság, tehetetlenség jegyeit hordozta.

Makos Gábor nem félt, és nem félt Szolga Erzsébet sem, a jövőjükre nem gondoltak, mint az olyan emberek, akiknek jövője mindenféleképpen biztosított. A tigris úgy viselkedett ezekben a napokban, mint egy szelíd háziállat, s lassan Szolga Erzsébet is magukhoz tartozónak érezte, bár megszeretni nem tudta, s nem szerette meg később sem. Most már éjszakáikat sem zavarta, bár mindig velük egy szobában aludt, nem figyelt égő szemmel, mint az első éjszaka. Rendszerint hátat fordított nekik, s aludt reggelig. Azért Szolga Erzsébet néha azt gondolta, a tigris nem is alszik, egyáltalán nincs szüksége alvásra, ahogy táplálkozásra sincs, és állandóan figyel. Ez sok keserű percet szerzett neki.

Egy szép napon elfogyott a pénzük. Szolga Erzsébet magával hozta egyhavi fizetését és némi kis megtakarított pénzét, a fiúnak is volt még valamije, de az egész együtt nem volt több, mint egy jól kereső főhivatalnok havi fizetése. Nem csoda, hogy hamar fölérték, hiszen Makos Gábor betegsége miatt a szokásosnál többet kellett költeniük.

Szolga Erzsébet pénzről sohasem beszélt a fiúval, így hát az meglepődve ült fel az ágyban, amikor a lány megkérdezte tőle:

- Mit gondolsz, kapok én itt állást?

- Állást, mi a fenének? - kérdezte vissza Makos Gábor, a pénz eszébe sem jutott, azt gondolta, a lány unja már az egyhangú életet, s azért szeretne állásba menni.

Szolga Erzsébet kedvesen elmosolyodott.

- Valamiből élni kell - mondta.

A fiút azonnal robbanó indulat öntötte el, fájdalmai ellenére fölugrott, ép kezével hadonászva kiabált:

- Sehova! Ha már egyszer rabként tartanak, kötelességük gondoskodni rólam. - Belenyilallt a hosszú egyedüllétek keserősége, úgy érezte, egy percig sem bírná Szolga Erzsébet nélkül, és már nem is értelmesen beszélt, az indulat zagyva szavakat lökött ki belőle.

- Feküdj szépen vissza - mondta a lány, segített neki visszaülni az ágyra, s Makos Gábor ezt a segítséget készségesen elfogadta, pedig nem lett volna rá szüksége, annál már sokkal egészségesebb volt.

A lány érintése és ebből fakadóan betegsége tudata megnyugtatta, sőt, előbbi dühödt kifakadása olyanná vált számára, mintha egy fontos küzdelemben sikerült volna győznie. A győzelem ízével feküdt hát a párnán, s a szokásosnál kissé keményebben - majdnem úgy, ahogy a tigrisnek szokott utasítást adni - így szólt Szolga Erzsébethez:

- Elmégy a városi rendőrségre, megkeresed Káptalan főhadnagyot. Elmondod neki, miről van szó. Csináljanak valamit. Ha két órán belül nem jössz vissza, kimegyek a tigrissel. Ha akadékoskodnak, mondd meg nekik.

A lány vitatkozni akart, mert semmi jogalapot nem talált arra, hogy őt is a város tartsa el, hiszen akkor ment ki a házból, amikor akart, s érzett magában annyi erőt, hogy Makos Gábort is eltartsa. Jobban szerette volna így, hiszen ez esetben semmi közülük senkihez, a fiú nem fogoly, hanem szabad ember, akkor is, ha saját jószántából, a város érdekében, sohasem hagyja el a házat. Mégsem szólt, mert valami riasztotta a fiú hangjában, s amikor elhangzottak a parancsoló szavak, már maga is úgy gondolta, ez az egyetlen járható út.

A rendőrség épülete előtt posztoló őrszem nem kérdezte meg a lányt, milyen ügyben jött, miért keresi Káptalan főhadnagyot. Unottan, foghegyről odavetette: második emelet, huszonnégy, és elfordította a fejét. Szolga Erzsébet elkedvetlenedett. Nagyobb ellenállásra számított, már útközben feltöltődött a küzdelemre, mint egy akkumulátor, s most a lépcsőkön felesleges tehernek érezte belső feszülését, harcrakésztségét.

Sivár, keskeny folyosón kereste a huszonnégyes ajtót. A félhomály, a piszkos ablakok, a pattogzó vakolatú, megállapíthatatlan színű fal különös mód nem zavarták, nem az jutott róluk eszébe, hogy ez a folyosó mennyire börtönszerű, csupán kisszerűségét, nyomorúságát érezte meg, és sejtelmei szerint az az ember is, a huszonnégyes ajtó mögött, akivel beszélnie kell, éppen ilyen lesz, mint ez a folyosó.

Kopogtatására meg sem várta a választ, azonnal benyitott. Egy pillanatra elvakította a nagy ablakos szoba szemébe özönlő fénye, csodálkozó tekintettel szívta magába a piszkos folyosótól annyira elütő, világos bútorokkal majdhogynem izlésesen berendezett és szemmel láthatóan tisztán tartott szoba képét. Ugyanígy a tisztaság s a jólápoltság benyomását keltette az íróasztal mögött ülő férfi is, az ő arca is megragadt Szolga Erzsébetben, ahogy az ajtó felé emeli tekintetét, az orr függőleges vonalának parányi szabálytalanságától ferdének tűnő keskeny arc még pár pillanatig őrzi az elmélyültség jegyeit, majd minden átmenet nélkül vált át személytelen szigorra.

- Kérem, várjon egy kicsit kint - mondta Káptalan, mielőtt még a lány megszólalhatott volna. Szolga Erzsébet azonnal visszalépett, becsukta az ajtót, csak kint kezdett el tétovázni, jó darabig nem engedte el a kilincset, s azon kapta magát, hogy az arca vörösén ég a szégyentől.

Az ajtóval szemben az ablak alatti fűtőtest mellett egy padot helyeztek el a várakozók számára. A lány hosszan méregette, mintha azt latolgatná, nem alázkodik-e meg, ha a padra ül. Egy darabig a falnak támaszkodva állt, szeme megszokta a félhomályt, most már pontosan látta, hogy valamikor a falakat olajzöldre festették, ez emlékezetébe idézte a védőnőképző olajzöld folyosóját, s bár nagyon jól érezte magát mindig a védőnőképzőben, mégis ettől a távoli hasonlatosságtól kapott most a rendőrségi folyosó riasztó jelleget, Szolga Erzsébet félt, lekuporodott a padra, maga alá húzta lábait, előrehajolt, vállait leejtette, hogy minél kisebb helyet foglaljon el.

Az ólomlábakon múltó percek alatt újra felidézte magában Káptalan mozgékony, ferde arcát, szürke civil ruhájának színét, a fegyelmezetten feszesre gombolt mellény alá mebuggyanóan lefutó, pöttyös nyakkendőt - és hirtelen eleven gyűlölet támadt benne, összeszorította a fogát, s az iménti tétováságában és elvörösödésében elvesztett energiája újra gyűlni kezdett, de félelme így sem múlt, minduntalan összerezzen, ha a zezugos folyosó, mint egy hangerősítő kürt cipőkopogást hozott feléje.

Nem nézett az órájára, de úgy tűnt, már egy fél órája ül Káptalan ajtaja előtt, s egy pillanatra, mint egy boldog villanás, felderengett benne a kép, hogy Makos Gábor megjelenik a folyosó végén a tigrissel, a vad kiáltásra felpattan a szemben levő ajtó, s a mozgékony, okos arcra bamba rémület ül. De már abban a pillanatban meg is ijedt a gondolattól, felegyenesedett ültében, és egy önkéntelen hessentő mozdulatot tett a kezével. Utána rögtön visszagörnyedt, a szeme sarkából mindkét irányba végigpásztázta a folyosót, s megnyugodva látta, hogy magafeledt mozdulatának nem volt tanúja. Ettől kissé megnyugodott. Felállt, csípőjén és a melle alatt lesimította ruháját, újra kopogott, s ahogy első ízben, a választ meg sem várva, benyitott.

- Kérem, mondtam... - kezdett Káptalan a mondatba, de Szolga Erzsébet félbeszakította.

- Nem érek rá várakozni, Makos Gábor ügyében jöttem.

Káptalan felpattant a helyéről. Egy hajszálnyival lehetett csak magasabb, mint Szolga Erzsébet. Csodálat tükröződött az arcán, majd udvarias, szeretetteljes mosoly ömlött el rajta.

- Szolga Erzsébet - inkább kijelentette, mint kérdezte, s a kis kérdőjel is úgy kunkorodott hangjában, mint amikor már biztosak vagyunk benne, hogy egy rég látott, kedves ismerőssel akadtunk össze.

A lány meglepődött, harcias kedve megint alábbhagyott, kutatóan nézett a rendőrtisztre.

- Igen, az vagyok.

Káptalan kijött az íróasztal mögül, katonásnak szánt meghajlással kezét fogott a lánnyal, de bármennyire is katonásnak szánta, vagy talán nem is szánta, csak szolgálata révén így rögződött belé, mégis kicsit cukros volt ez a mozdulat.

- Foglaljon helyet!

- Köszönöm, nagyon sietek - hadarta a lány, kelepcét érzett, elutasító akart lenni, azért nem fogadta el a kínálást.

Káptalan visszament az íróasztal mögé, leült, az arca szabályos hivatalnok kifejezést öltött.

- Találkozott már Makos Gáborral? - kérdezte.

- Nála lakom - mondta Szolga Erzsébet, s a két szó után szégyenkezve állapította meg, olyan hangsúllyal mondta, mintha fájdalmat akart volna okozni Káptalannak.

- Szóval maga az?

- Kicsoda?

- Tudjuk, hogy hetek óta lakik nála valaki.

- Igen, én - hadart megint Szolga Erzsébet, s nagyon vigyázott, hogy a hangja tárgyilagos, sem kérő, sem panaszkodó, sem fölényes ne legyen -, arról van szó, hogy elfogyott a pénzünk, valamiből élnünk kell, Gábort a tigris sehová sem engedi egyedül, én nem ismerek itt senkit... Önöknek kell valami megoldást találniuk.

- Hol érte a lövés?

- A vállát. S ha nem jövök - Szolga Erzsébet ingerült lett -, hagyták volna elpusztulni.

Káptalan rosszallóan fölneézett a lányra.

- Ki értesítette magát? - Az arca ennél a kérdésnél megváltozott, összehúzta a szemét, amúgy is vékony alsó ajkát kissé beszívta. „Mint egy görény” - gondolta a lány elégedetten a ragadozóarc láttán.

- Senki - mondta megvetően -, magamtól jöttem.

- Igen... - mondta elgondolkozva Káptalan, hosszan nyújtva a szót. - Én egyedül nem dönthetek az ügyekben - szabadkozva hozzátette -, kis csavar vagyok csak a gépezetben - a lány megint ugyanolyan édeskésnek és férfiatlannak érezte ezt a mondatot, mint a meghajlást az imént.

- Engem nem érdekel, hogy ki dönthet, ki nem, Gábor magához küldött - válaszolta, s észre sem vette, hogy fenyegetően beszél, a mondat végi Gábor úgy csattant, mint az ostor sudara.

Káptalan újra felállt, zavarodottnak látszott.

- Várjon meg itt, majd tárgyalok az ügyben.

- Nem érek rá várni.

Káptalan arcát halvány pír futotta el.

- Kérem, ha magát nem érdekli.

- Érdekel, nagyon is érdekel - kezdte szándékosan nagyon szelíden a lány, hogy mondata végén annál jobban hasson a gúny -, de ha nem megyek haza időre, attól való féltükben, hogy valami bajom esett, a tigris és gazdája utánam jönnek. Érti, főhadnagy úr?

Káptalan megint nem szólt, arcáról eltűnt a pír. Kis gondolkozás után a belső zsebébe nyúlt, elővette a pénztárcáját, s négy darab papírpénzt adott a lánynak.

- Kölcsön - mondta -, s holnapután jöjjön el újra.

- Jó - a lány elvette a pénzt -, telefonon is el lehet intézni, igaz?

- Természetesen - vágta rá túl gyorsan Káptalan -, telefonáljon.

Az ajtóig kísértc a lányt, s mikor kezét a kilincsre tette, nem nyomta le azonnal. Mosolyogva Szolga Erzsébetre nézett, az arca meglágyult, s különösképp, ettől a lágyságtól annyira férfias lett, amennyire egyetlenegyszer sem a beszélgetés során, a lány szinte kedvét lelte az arcában.

- Tudja, hogy maga nagyon szép? - szólalt meg a tiszt.

Szolga Erzsébet elutasítóan nézett a férfi arcába.

- A pénzt majd megadjuk - mondta rezzenéstelen hangon.

Szolga Erzsébetnek mégsem kellett bemennie a rendőrségre, telefonálnia sem kellett, mert másnap - tehát a rendőrségre megbeszélrt látogatás előtt huszonnégy órával - megjelent az Attila utcai házban Káptalan.

Jól tudta, a rácsrendszer, a vasajtó rég a múlté, a tigris szabadon járhat-kelhet a házban, mégis bejött a folyosóra.

- Ki ez az örült? - kérdezte még az udvaron kopogó léptekre Makos Gábor.

- Biztos az a rendőr - mondta lassan Szolga Erzsébet, a férfi nem tudta, milyen rendőrrre gondol, meglepődve fordította feléje a fejét, de már nem volt ideje befejezni a mozdulatot, mert Káptalan megszólalt a folyosón.

- Halló, merre vannak?

A nyitott ajtón át meglátta a folyosón álldogáló Káptalan, s a rendőr is észrevette őt.

Makos Gábor gyűlölködve nézte a tisztet, nem szólt neki, de az felszólítás nélkül is közelebb jött, megállt a konyha másik ajtajában. A köztük kunkorodó egykori rács szétnyírbált töredéke, az összevissza hajlított, deformálódott vasak mindkettejükben a régi találkozások emlékét villantották fel, ettől Makos Gábor megnyugodott, gyűlölete hirtelen szánalomra váltott, s gunyoros zöngével kérdezte.

- Mit parancsol?

- Megtárgyalták az ügyüket - mondta faareccal Káptalan.

- Mondja!

- Azt gondolják, nem jó, ha a tigris itt van a városban.

- A tigris ott van, ahol én - mondta Makos Gábor némi göggel.

- Igen, tudjuk - bólintott tárgyilagosan Káptalan. - Legjobb lenne, ha elköltözne a városból.

- Hova? - kérdezte Makos Gábor. - Mit gondol, hova fogadnak be ezzel a tigrissel!

- Nem más városba - válaszolta a tiszt -, a hegyen berendeztek maguknak egy erdészházat. Ott kellene lakniuk.

- Az erdőben? - kérdezte riadtan Makos Gábor, s egyszerre úgy érezte, valami nagyon fontostól fosztják meg, ha el kell hagynia a várost. - És miért ne maradhatnánk itt? Nem ártunk senkinek.

- Félnek az emberek.

- Tőlem? - kiáltotta Makos Gábor dühösen.

- Nem öntől.

A tiszt hangja megint tárgyilagos maradt, egy csipetnyit sem erősödött fel a másik haragjára.

Makos Gábor lehajtotta a fejét.

Az ajtóban megjelent Szolga Erzsébet, kurta pillantást vetett Káptalanra, Makos Gábor felé fordult, ujjait lazán a fiú csuklójára fonta.

- Jobb lesz ott - mondta -, mindig szerettem volna erdészházban lakni.

- Jó, de van egy kikötésem - mondta Makos Gábor Káptalannak.

A rendőrtiszt azonnal szolgálatkész pózba merevedett, az arcát előrenyújtotta.

- Parancsoljon!

- Szeretném, ha Adrienék visszaköltözhetnének ide. Jól érezték magukat itt.

A főhadnagy megkönnyebbült, és kicsit Szolga Erzsébet is.

- Semmi akadálya. Ahogy önök kiköltöznek, visszajöhetnek - mondta a főhadnagy, majd mintegy afölötti örömeiben, hogy Makos Gábor csak ennyit kívánt, így folytatta: - Ha akarják, megnézhetik az erdei házat. Ha esetleg nem felelne meg...

Makos Gábor félbeszakította.

- Megfelel. Ha maga azt mondja, hogy jó, akkor nincs mit nézegetni rajta.

Káptalan hirtelenében nem tudta megállapítani, komolyan mondja-e vagy gúnyolódik, de azért könnyedén meghajtotta magát, mint aki jól megszolgált dicséretet kapott.

Egy rabszállító kocsit küldtek értük.

Makos Gábor ijedten nézte az ablaktalan szürke dobozt.

- Mit akarnak?

Káptalan elmosolyodott.

- Bár valóban semmi jelentősége, először én is bútorszállító kocsival akartam jönni. De azt mondták, nem megy el a hegyi utakon. S ez nyilván igaz.

- Ugyan, mit félsz! - nevetett Szolga Erzsébet, és egy pillantást vetett a szobaajtó felé. Makos Gábor is elmosolyodott fölösleges ijedelmén, ő is a szoba felé nézett, elégedetten simította meg tekintetével a tigris fehér oldalát.

- Már csak azért is jobb ez a kisebb kocsi, mert én vezetek - mondta Káptalan -, és nem vagyok valami nagymenő. Egy böhm bútorszállító kocsival biztos kutyaszorítóba kerülnék. Nem is kellene hozzá a hegyekbe menni.

- Miért maga vezet? - hunyorgott Makos Gábor.

- Nem vállalta senki. Félnék. A város már most üres, pedig csak egy óra múlva indulunk. Kihirdették a költözésük idejét... Mintha kijárási tilalmat rendeltek volna el. Az iskolákban nincs is tanítás... Hát persze, nem is csodálom - tette hozzá elmélázva -, nem kis dolog ez! - és összehúzott szemmel, idegenül Makos Gáborra nézett.

- Talán meg lehetne oldani, hogy a vezetőfülkébe üljenek - mondta indulásnál Káptalan -, ott kényelmesebb.

A tigris azonban nem volt hajlandó Makos Gábor nélkül beszállni a hátsó térbe.

- A fene egyen meg - mondta harag nélkül, és bármilyen furcsa, örömet érzett; bántotta volna, ha a tigris hajlandó nélküle utazni.

- Te csak ülj előre - mondta Szolga Erzsébetnek, de a lány a fejét rázta.

- Veled akarok - mondta.

Makos Gábor boldogan ült a félhomályos fülkében, kezét Szolga Erzsébet vállára tette, s időnként megsimogatta a tigris fejét. Csak az út vége felé kezdett szorongani. A kocsi döccenéseiből érezni lehetett, hogy elhagyott utakon járnak.

Amint megállt az autó, szorongása egyszeriben elröppent, pedig nem tudta bizonyosan, hogy valóban az erdei házhoz hozták-e. Káptalan kitérte az ajtót, a félhomályos kocsiba beáradt az őszi napsütés és a hullani készülő falevelek meg az eső áztatta avar szomorkás, mégis megkönnyebbítő illata.

A kocsiból egy patak völgyére láttak, mintha egy álombeli színes film egy kockáját látták volna a nyitott ajtó négyszögében; szelíd, füves táj, néhány kecses, szinte tavaszinak tűnő, röppenni kész bokor s a patakpartot jelző fűz s vízínövények cakkos vonala.

A tigris ugrott ki elsőnek, ügyet sem vetett az ajtókilincset szorongató Káptalanra, hóbortos, vidám futással iramodott el a patak felé, majdhogy bukfcencet nem vetett.

- Látod, kell neki a mozgás - mondta Szolga Erzsébet.

Makos Gábor nem is hallotta, elmélázva nézett a tigris után.

- Boldog - mormogta -, akkor minden rendben. Akkor nincs baj.

A ház a réttel szemben állt, egy emelkedő aljában, közvetlenül az erdő szélén. Nem egyszerű erdészház volt, annál nagyobb, méltóságteljesebb. Sárgára mázolt falain kívülről is látszott, hogy méter vastagok, olyan vaskosan, megnyugtatóan ült a tájban, mint egy középkori várkastély.

A ház mögött egy futballpályányi területen - felső vége már jól felkaptatott a hegyoldalra - friss szántás barnult, a hozzáértő szem azt is észrevehette, hogy ezt a területen gondos egyengetés sem tudta eltüntetni. A szántás szegélyén két méter magas, faoszlopokhoz erősített drótkerítés húzódott, körülölelte a házat is, s itt, az autó mellett, eresztette össze két ágát, egy fából rótt keskeny kaput fogva közre. Olyasféle kerítés volt, ami nem a kívülmaradottakat védi a bentlevőktől.

Makos Gábor most már mosolygott, hirtelen támadt jókedvében átölelte Szolga Erzsébet vállát.

- Jó lesz itt nekünk.

A lány jókedve sem várt sok biztatást, nem sok hiányzott, hogy ő maga is olyan vidám vágtaiba kezdjen, mint a tigris.

Még Káptalan is jókedvű lett, s ahogy Makos Gábor észrevette, öntudatlan pillantással rávágott, könnyedén megállapíthatta, hogy ez az öröm nem a feladatát jól végrehajtó tisztviselőé, hanem igenis, az ő vidámságuk ragadt a főhadnagyra. Szolga Erzsébeté, az övé és a tigrisé.

Pedig akkor még nem is voltak a házban.

- Villany, sajnos, nincs - mondta Káptalan a lépcsőn, de a lány közbevágott:

- Imádom a petróleumlámpa szagát - s ettől a mondattól Makos Gábor úgy érezte, hogy a petróleumlámpa valami egészen kivételes, semmivel föl nem cserélhető kiváltságot biztosít nekik.

A lakást vadonatúj bútorokkal rendezték be - ettől kicsit hideg-rideg lett, nem őrizte még a lakottság nyomait, olyan volt, mint egy bútoráruházi mintaszoba. De ez nem szegte kedvüket, Szolga Erzsébet magában már rendezkedett, miközben végighúzta kezét a világosszürke bútorhuzatokon. Makos Gábor szeme az üres könyvespolcon akadott meg, de még kérdezősködni sem ért rá, Káptalan már mondta:

- Könyvet nem akartunk önök nélkül hozni. Majd felírja, mit szeretnének, s én amúgy is jövök minden héten.

A tigrist nem érdekelte a lakás, leheveredett az egyik szobában, úgy tett, mintha aludna.

- Arra szeretném kérni - mondta távozóban Káptalan -, hogy az udvart ne hagyja el. S ha egy mód van rá, a tigrist se engedje elkószálni. A környéken települések vannak, az erdőben dolgoznak... tudja, hogy van - tette hozzá magyarázólag, mert látta, hogy Makos Gábor elkomorodik.

- Jó, jó - mondta -, nem megyünk sehová.

Szolga Erzsébet boldogan rontott be a konyhából, s mit sem törődve Káptalannal, Makos Gábor nyakába ugrott.

- Minden van - újságolta -, még szegfűszeg is.

Már futott is vissza, a másik szobában átugrott a tigrisen, aztán meggondolta magát, megperdült, csípőre tett kézzel odaállt a tigris elé:

- Nna, mit szólsz ehhez, tigris-bigris?

A tigris-bigris lustán a lányra nézett, aztán elfordította a fejét. A lány megrántotta a vállát, és visszament a konyhába. Igaz, hogy most már nem futott.

- Úgy látszik, nem szereti, ha komáznak vele - próbált tréfálkozni Káptalan.

- Nem - mondta kurtán Makos Gábor, és hirtelen kezét nyújtott a főhadnagynak. - Viszontlátásra.

Káptalan úgy tett, mintha nem venné észre az elutasító hangot, barátságosan szorított kezét Makos Gáborral.

- Hát, akkor minden csütörtökön jövök. Remélem, jól érzik majd magukat.

9.

Az erdei házban töltött első két hét mindörökre életük legszebb ideje maradt. A tigris is felszabadultabb és barátságosabb lett. Szolga Erzsébet talán meg is szerette volna, de az állat itt sem mondott le arról a kellemetlen szokásáról, hogy velük egy szobában aludjék. Szerelmi együttléteiket ez mindig feszélyezte, bár soha, egyikük se hozta szóba.

Abban az évben az ősz is - mintha meg akarta volna velük kedveltetni az erdőt - áttetsző volt és testmeleg. Embert nem láttak egyszer sem, csak csütörtökönként Káptalant. A rendőrtiszt megérezte boldogságukat, csak percekre maradt, a lehető leggyorsabban intézte hivatalos teendőit, s már el is pöfögött, öregecske, ponyvás terepjárójával.

A lakás kivirult Szolga Erzsébet keze nyomán - az első nap bútorkiállításnak tűnő berendezés értelmet kapott, Makos Gábor életében először érezte, hogy otthona van.

A gyalogút kezdte nyugtalanítani.

Szolga Erzsébet szabadon kijárhatott az erdei házból, néha be is ment a városba. Ehhez az erdőgazdaság keskeny nyomtávú kisvasútját vette igénybe, Szabarpusztá, a kisvasút végállomása mintegy két kilométerre volt házuktól.

Makos Gábor már Erzsébet távozása után tíz perccel nem érezte jól magát. Hosszan bámult ki az ablakon, majd céltalanul mászkálni kezdett a lakásban. A konyhában leemelgette a lábasok fedőit, elment a kútra vízért, még az is megesett, hogy kitakarította az egyik szobát, holott semmi takarítanivaló nem akadt rajta - Szolga Erzsébet gondos háziasszony volt.

A sétafikálástól a tigris is ideges lett, szorosan gazdája nyomába szegődött, követte a fűskamrába is - Makos Gábor favágással akarta elütni az időt -, szorosan melléje állt. Makos Gábor azt hitte, a tigris jelenlététől ideges, gazdaságtalanul nagyokat vágott a könnyen hasadó akácronkókra, a fejsze minduntalan beszorult a favágító tuskóba. Igyekezett oldalazva elszakadni a tigristől, legalább ne a háta mögött álljon, de a tigris nem tágított, öt centinél sohasem ment tőle messzebbre. Bosszúsan odavágta a fejszét, kiment az udvarra, hosszasan nézte a ház előtti lankás rétet, s mögötte az élénksárgákkal s halványvörösökkel pompázó erdőt. A fák között szeretett volna csavarogni, süppedős avarban gázolni, legalábbis menni, menni, kiszabadulni ebből a drótkerítéssel körülvevett udvarból. A tigrissel a nyomában bement a házba, magára kapta a felöltőjét, de már az előszobában tétova lett, bizonytalanul lépkedett a kapuig, s a kilincset már meg sem fogta. Nem mintha Káptalan parancsa miatt nem merte volna elhagyni az udvart. A tilalom eszébe sem jutott. Csupán valami rossz előérzet kerítette hatalmába, valami olyasféle, hogy az erdő veszedelmeket rejt, a fák között nem lenne biztonságban. Nem töprengett rajta, miért érzi így, automatikusan gyalogolni kezdett a ház körül, egymás után rózta a köröket - a tigris mindenütt szorosan a nyomában, de most már a tigrisről sem vett tudomást, egyre jobban kínoztá Szolga Erzsébet hiánya, s amikor meglátta a közeledő lányt, a tigrissel együtt rohant eléje. Visszafelé már maga sem hitte, hogy pár perce ideges volt, rossz álomnak, félreértésnek tűnt az egész.

Pár hét múlva észrevette, hogy a ház körül egy szabályos gyalogút húzódik. Ez megdöbbenetete, pedig tudta, hogy ő meg a tigris taposta az utat, mégis olyannak érezte ezt a kör alakú, még nem egészen simára döngölt földű gyalogutat, mint valami előre sejtett veszedelem bekövetkezését.

Aznap éjjel nem tudott aludni, nyugtalanul forgolódott, s akárcsak ő, nyugtalan volt a tigris is. Éjfél felé tette a homlokára a kezét Szolga Erzsébet.

- Valami bajod van? - kérdezte.

- Nem - mondta kurtán, megrettent, hogy a lány megtudja, hogy a gyalogút miatt nyugtalan, s együttélésük során első ízben tolakodónak érezte Szolga Erzsébetet, ehhez neki semmi köze, a gyalogút titok.

A lány nem szólt többet, Makos Gábor oldalához bújt és simogatni kezdte az arcát. A férfi mereven, összeszorított foggal feküdt. A simogatásból érződött, hogy a lány vigasztalni szeretné.

Makos Gábor szeretett volna egyedül lenni.

Végül mégis a simogatástól nyugodott meg, reggel felé elaludt, de zavaros, baljós álmot látott: egy valószínűtlenül kietlen tájon sok rossz arcú ember hízelkedte őt körül.

A gyalogút töltötte be az életét. Reggelente ugyan reménykedett, hogy nyomát sem fogja találni, izgatottan szaladt ki az udvarra. Mikor meglátta, mégis megnyugodott, sietve reggelize, magára kapkodta a ruháit.

- Járok egyet - vetette oda Szolga Erzsébetnek, és nekikezdett a ház körüli végesincs körözésnek.

A tigris a nyomába szegődött, és olyasféleképpen viselkedett, mint a vadászkutya, amikor gazdájával vadcsapást követ.

Makos Gábor nem törődött a tigrissel, kiszemelt magának a gyalogúton egy-egy még nem jól ledöngölt dudort, s minden körnél precízen rálépett, bár arra vigyázott, hogy mozdulata ne különbözzék a többi lépéstől, mintha csak mellékesen csinálná, különös kedvtelésből.

Szolga Erzsébet nem tudta mire vélni a fura szokást. Értette, hogy mozgásra van szüksége a férfinak, de miért csak azt az egy átkozott kört rója naphosszat? Szerette volna megkérdezni, de valami különös tapintat visszatartotta, mintha a kérdéssel Makos Gábor legfájóbb sebeit tépné föl. Attól tartott, megártott neki a sok izgalom, az állandó bezártság.

Káptalan csütörtöki látogatásai ez idő tájt már nem olyan rövid ideig tartottak, mint kezdet kezdetén. Nem mintha megkedvelték volna a főhadnagyot, csak éppen a tiszt lett kényelmesebb, most már nem tartotta olyan sietősnek a távozást, mint annak idején.

Egyik nap Szolga Erzsébet elkísérte őt az autóig.

- Szeretném, ha hozna valami nyugtatót - mondta útközben neki.

A férfi szeme megvillant, Szolga Erzsébet nem tudta megállapítani, vajon a nyugtalanságtól vagy az örömtől, bár furcsállotta, hogy a tisztnek ez a hír örömet okozhat.

- Ideges? Mit csinál? - kérdezte Káptalan.

- Nem neki kell - hazudta Szolga Erzsébet habozás nélkül -, nekem.

Káptalan furcsán meglepette a nyakát, mint akinek vízcsepp ment a fülébe.

- Rendben, természetesen. Milyen legyen?

- Port hozzon... amit vízben el tudok keverni.

Káptalan megint megcsavarta a nyakát.

- A pasztillát nem tudom lenyelni - tette hozzá sietve Szolga Erzsébet -, hányingerem van tőle.

Dühösen hátat fordított a tisztnek, maga sem értette, miért kellett eljátszania ezt a színjátékot. Ráadásul érezte, hogy nem tudta becsapni Káptalan. Szégyellte magát.

A nyugtató nem változtatott semmit Makos Gábor magatartásán. Legalábbis gyalogúttipró buzgalmán nem. Kicsit melább lett ugyan, hallgatagabb is, de kör alakú túráit nem hagyta abba. Szolga Erzsébet tanácsalanná vált, több nyugtatót nem kért, inkább az olvasásra akarta rákapatni Makos Gábort. De sehogyan sem sikerült. Makos Gábort sohasem érdekelték különösebben a könyvek. Az útleírásokon még csak-csak átverekedte magát, de a szépirodalmat két oldal után letette: elálmosítanak, mondta. Erzsébet detektívregényekkel is próbálkozott, de Makos Gábor csak egyet olvasott el, utána elmagyarázta, mennyi logikai bukfenec van benne, hosszasan elemezte a szereplők ostoba, megmagyarázhatatlan cselekedeteit.

Legádázabb ellenszenvét a humoros könyvek váltották ki, Szolga Erzsébet némi mélabúval állapította meg, hogy humorérzék nélküli emberrel él együtt.

Makos Gábor pedig szorgalmasan gyalogolt tovább, az út egyre tökéletesebb lett, amennyiben egy útnál ez a kritérium azt jelenti, hogy olyan lett, mintha évtizedek óta jártak volna rajta. Szolga Erzsébet aggodalmi muladozni kezdtek, most már zavarta volna, ha Makos Gábor felhagy furcsa rögeszméjével. Csak éppen járni nem szeretett a gyalogúton. Ha a ház körül akadt dolga, inkább mellette ment, a fűben.

A habkönnyű őszi erdő elnehezedett, morcabb lett, pasztellszíneire ólmos lepedék rakódott. Elhallgattak a szarvasbikák is, már csak nagy ritkán lehetett hallani szürkületkor egy-egy elkésett, fáradt böffenést. Csípős szelek suttyantak elő az erdőből, a szélhajlított ágak hangja is megváltozott.

- Lassan elromlik az idő - mondta Káptalan -, ha sáros lesz az út, csak havonta egyszer tudok jönni. Télen talán még annyiszor sem.

A ház előtt álltak mind a hárman, füttyörésző szélben, Káptalan orkáncabátja kiszolgáltatottan lobogott.

- Téli ruhára lenne szükségünk - mondta Szolga Erzsébet.

- Gondoltunk rá, ki is utalták a pénzt - válaszolta Káptalan. - Már meg is vehettem volna, de arra gondoltam, jobb lesz, ha maga veszi meg.

- Most be is mehetnél a városba - javasolta sietve Makos Gábor -, a főhadnagy úr nyilván szívesen bevisz.

- Természetesen - bólogatott mohón Káptalan.

- Holnap megyek be - mondta szigorúan Szolga Erzsébet -, már megbeszéltem.

Csendben álltak a kapuban, míg az erdő egy kiszögellése mögött el nem tűnt a terepjáró.

- Kivel beszélted meg? - kérdezte Makos Gábor.

- A fővadással. Holnap megy be a kocsijuk.

- Milyen fővadással?

- A szabarpusztáival. Beszéltem már róla neked. Bácski Ferencnek hívják.

Aznap Makos Gábor már nem gyalogolt. Hosszasan elüldögélt az udvarra néző ablak mellett, nézte a drótkerítéssel körülfogott irtást. A megereszkedett földben most még élesebben látszott a kiemelt tuskók helye.

- Ezzel a kerttel kezdeni kellene valamit - mondta.

Szolga Erzsébet odasétált mellé, a vállára tette a kezét, egy darabig ő is szótlánul nézte a kertet. A tigris fölemelkedett, mintha ő sem akarna lemaradni a látnivalóról, melléjük ballagott, állát az ablakpárkányra helyezte.

- Majd fákat ültetünk bele - mondta Szolga Erzsébet.

Makos Gábor felállt, kicsit félrebillentett fejjel a lány felé fordult.

- Mostanában sokat bántottalak, ugye?

- Nem, nem bántottál - rázta a fejét a lány -, csak néha nagyon féltettelek.

A tigris elfordult az ablaktól, fejét Makos Gábor combjához nyomta. A férfi egyszerre érintette meg a lány vállát és a tigris fejét. Szolga Erzsébetet gyengéden magához húzta, a másik kezével a tigris fejére paskolt.

- Hát elég furcsák vagyunk - mondta, majd elnevette magát. - Szép kis család - a tigrisre pillantott -, de még milyen szép.

Azon az estén sokáig nem gyújtottak lámpát, a cserépkályha lobogó lángját nézték mind a hárman. Megismerkedésükről beszélgettek, a téli erdőről, ahogy kézen fogva hófúvásokba bukfenceztek.

- Ha leesik a hó, elmegyünk csatangolni, jó? - mondta Szolga Erzsébet. A tigrisre pillantott. - Majd arra megyünk, amerre nem jár senki.

Szolga Erzsébet másnap, amikor az erdőgazdaság felé igyekezett, úgy érezte, valami megnevezhetetlen ellenfelet sikerült előző nap legyőznie, vagy talán nem is ő győzte le, hanem a békés, faparaszas este - mindenestre valami rossznak vége szakadt. Könnyebben járt, örömét lelte még a szélben meg az út menti gazokban is. A faültetést forgatta a fejében, milyen jó lenne, ha Gábor elfoglaltságot találna a kertben, megszeretné a fáit, mindennapi apró-cseprő gondjai támadnának, egy kicsit talán értelmet nyerne az élete, addig is, amíg végleg meg nem oldódik, mert abban töretlenül hitt Szolga Erzsébet, hogy valamiképpen, akár tigrissel, akár tigris nélkül, megoldódik az életük.

A városba menet Bácski Ferenc mellett ült a terepjáróban. A fővadász hetyke bajuszos, vékony ember volt, a zöld zekét úgy viselte, mint egy tábornoki egyenruhát, volt is benne valami katonás, csak a gumicsizmája rontotta az összhangot - lötyögő szárú, a kellelénél legalább két számmal nagyobb gumicsizmát viselt.

- Mit gondol, lehetne a kertünkben fákat ültetni?

- De még mennyire - mondta a fővadász -, jó erdei televény. Gyümölcsfákat akarnak, ugye?

A fővadász szakkönyveket is ígért, és elmagyarázta, hogy a facsemeték számára jó, ha már most megássák a gödröket.

A lány jobban örült ezeknek a tudnivalóknak, mint a városban vett téli ruháknak, pedig igazán örömét lelte a vásárlásban, sokáig válogatott, még alkudozott is. Végül - bár nagyon csábította egy-két divatos, városba való holmi - erős, egyszerű ruhadarabokat vett, amolyan hegyi emberekhez illőt.

Visszafelé a fővadász fölajánlotta, hogy kocsival elviszik a ház környékéig, de Szolga Erzsébet tagadóan rázta a fejét.

- A tigris miatt? - kérdezte elgondolkozva a fővadász, s az arca olyan lett, mint amikor az erdőben megpillantotta a vadat.

Szolga Erzsébet bólintott, pedig eszébe sem jutott a tigris, egyszerűen csak egyedül akart lenni, gyalogolni akart a magányos tájban.

- Szeretném látni egyszer azt a tigrist - mondta a férfi.

- Nincs rajta semmi különös. Fehér. Ennyi az egész - mondta, s már a mondat közben rossz sejtések mozdultak benne, sietve elbúcsúzott. A gondtalan, szívderítő útból hazafelé semmi sem lett, sietett, mintha kergetnék. Már hetek óta nem idegesítették Makos Gábor sétái, most mégis rémülten gondolt rá, hogy megpillantja a ház körül körözni, nyomában a tigrissel. De amikor csak a mozdulatlan, csendbe dermedt ház fogadta, még jobban megijedt, az utolsó métereken már futott, a csomagot a hóna alatt mázsás súlyúnak érezte, ledobta az előszobában, és sebbel-lobbal benyitott a szobába. Meghökkenően nyugalmas kép fogadta, a tigris, mint egy elkényeztetett, elégedett házimacska összegömbölyödve feküdt a kályha előtt, Makos Gábor meg az asztalnál ült, egy halom papír hevert előtte. Letette a ceruzát, a széken ültében az ajtó felé fordult, a lány fura arckifejezése odaszögezte a székhez.

- Mi történt?

Szolga Erzsébet a melléhez szorított kézzel nagyokat lihegett a megkönnyebbüléstől, de nem jutott szóhoz, csak mosolyogva rázogatta a fejét. Makos Gábor felkelt az asztaltól, a lány elé lépett, felemelte az állát, és a szemébe nézett. Szolga Erzsébetnek akkor már páras lett a szeme az örömtől, átölelte a férfit, az arcát erősen a melléhez szorította.

Makos Gábor érezte, hogy most valami nagyon jól van, és hogy ennek a jónak ő is oka, hát nem kérdezett semmit, nevetve paskolgatta a lány hátát. Aztán odahúzta az asztalhoz.

- Nézd, mekkora marha vagyok - mondta, és a papírokra mutatott.

A papírokon ügyetlen rajzok: csupa fa meg kert, szép glédában álló gyümölcsfák, az ágakon akkora termés, mint egy dinnye, s az egyik rajzon a fák között egy nő meg egy férfi figuráját is föl lehetett fedezni, mögöttük valamilyen meghatározhatatlan állat ugrándozott.

- A tigris - bökött rá Makos Gábor.

Másnap nekilátott a gödörásásnak. Élvezetet talált a monoton munkában, délfelé karizmai, dereka jólesően bizseregtek. Ebéd után nagyot aludt, s bár délután megeredt az eső, mégis tovább akarta csinálni, Szolga Erzsébet alig tudta lebeszélni. Másnap újult erővel fogott munkához, a sáros, ragacsos föld sem zavarta, még az ásó letisztításában is örömet lelte.

A ház körüli gyaloglást ezekben a napokban abbahagyta. Gazdája új elfoglaltságától a tigris is megkönnyebbült, nem lebzelt örökké Makos Gábor nyomában, faleveleket kergetett, mintha megfiatalodott volna, berohangálta a kertet, időnként hosszú percekig figyelt egy zugot vagy egy madarat, olykor meg odafutott a gazdája ásta gödörhöz, fejjel előre belevetette magát, és szempillantás alatt kétszeresére mélyítette. Makos Gábor alig győzte elzargatni, s utána mosolyogva temette vissza a gödröt szabványméretűre.

A lelkes munkát csak az őszi esők beköszönte tudta megállítani. Az ádáz, lucskos idő, az eső egyhangú kopogása eleinte idegessé tette Makos Gábort. Még szerencse, hogy Szolga Erzsébet idejében elhozta Bácski Ferentől a kertészeti szakkönyveket, mert lassan-lassan Makos Gábor rájuk kapott, naphosszat elmélyedt bennük, különösen a fák betegségei érdekelték. Időnként felugrott, és fel-le sétálva részleteket olvasott fel Szolga Erzsébetnek az amerikai szövölepkéről, a meszes talaj előnytelenységéről és a moníliaáról. Szolga Erzsébet érdeklődést mímelve figyelt, s később már maga is azt hitte, érdeklik őt a fák betegségei, holott eleinte el nem tudta képzelni, mi érdekeset talál bennük Makos Gábor - s ha már valami ennyire izgatja, miért éppen a fák betegsége az.

Makos Gábor azonban mit sem vett észre ebből a tétova gyanakvásból, vadul jegyzetelt, és naphosszat memorizálta a különböző gyümölcsfák latin nevét. Szolga Erzsébetnek ez is teljesen fölöslegesnek tűnt, mi az ördögnek megtanulni a fák latin nevét.

Az esős időszakot átmenet nélkül váltotta fel a fagy, az esőverte talaj megkeményedett, de Makos Gábort ez sem riasztotta, újra hozzáfogott a gödörásáshoz, s mert nagyon nehezen haladt, Káptalantól egy csákányt kért.

A csákánnyal azonban nem dolgozott sokáig. Nem azért, mintha újra megereszkedett volna a föld. A föld továbbra is sziklakemény maradt, egy délután azonban váratlan látogató érkezett. A tigris ott lebzelt a kertben dolgozó Makos Gábor körül, s bár bizonyára már jóval korábban észrevette a közeledő puskás férfit, ügyet sem vetett rá. Így Makos Gábor csak akkor látta meg, amikor kint a kapu előtt elkiáltotta magát.

Gyanakodva figyelte az idegent, s anélkül hogy egy lépést tett volna feléje, odakiáltott:

- Mit akar?

- A feleségével szeretnék beszélni - mondta a férfi. A tigris, mintha puskából lötték volna ki, megiramodott az ember felé. Makos Gábornak elszorult a torka, olyan régen volt már ilyen helyzetben, hogy hirtelen nem tudta, mitévő legyen, s csak hosszú pillanatok múlva - amaz ott kint a kapu előtt már a puskája felé kapott - tudta magát elkiáltani:

- Vissza!

A tigris fékezett - Makos Gábor megkönnyebbülten felsóhajtott -, és visszasompolygott gazdája mögé.

Makos Gábor valami büszkeségfélét érzett, amikor néhány lépést tett a kapu felé, és ki tudja, miért, szánalmat érzett a kinti ember iránt.

- Mit akar a feleségmentől?

Olyan természetesen mondta ki ezt a szót, „feleségem”, hogy hirtelen maga is meglepődött, hiszen most mondta életében először.

- Azért jöttem - mondta a puskás a félelem legkisebb jele nélkül -, ugye, a felesége orvos?

- Nem orvos, védőnő.

Amaz ekkor jött rá, hogy még nem is köszönt.

- Jó napot - mondta -, Bácski Ferenc vagyok.

Még folytatta volna, de Makos Gábor örömmel közbevágott.

- Üdvözlöm. Sokat hallottam magáról - és odaballagott a kapuhoz, kezét adott a fővadásznak.

- Szép állat - mondta a fővadász tekintetét makacsul Makos Gábor háta mögé szegezve.

Makos Gábor maga mögé pillantott. A tigris nyugodt volt, nem látszott rajta ellenséges szándék.

- A feleségem nagyon rosszul lett - magyarázta a fővadász -, gyereket vár. Félek, hogy valami komplikáció. Ha megengedné, hogy Erzsike átjöjjön.

- A világon a legtermészetesebb - készségeskedett Makos Gábor, s már éppen fordulni akart befelé, amikor Szolga Erzsébet megjelent az ajtóban.

Kapta magára a kabátját, és elsietett Bácski Ferencsel.

Makos Gábort különös diadalérzés fogta el, amikor a két távozó után nézett. Örült, hogy Szolga Erzsébet magára hagyta. Pár percig maga sem tudta, honnan ered diadalérzése, azt hitte, csupán egyedüllétre vágyott, s most, hogy teljesült, megkönnyebbült. Már indult volna vissza gödrei felé, amikor pillantása a tigrisre esett, s egyszerre tudatosodott benne diadalérzésének igazi oka.

Mióta kint laktak az erdőben, úgy tartották a tigrist, mint egy békés, közönséges háziállatot. Makos Gábor sohasem parancsolgatott neki, úgy is mondhatni, semmilyen feladat elvégzését nem követelte meg tőle. Az a néhány „menj arrébb”, „gyere ide”, „feküdj le”, nem számított, azt megérti egy valamirevaló kutya is. És most, amikor a tigris megindult a fővadász felé, Makos Gábort megint elfogta az a torokszorongató izgalom, amit a veszély perceiben érzett, s amikor a tigris első szóra engedelmeskedett, ugyanaz a mámor, amit az Attila utcai házban érzett. Amikor emberek sorsáról döntött.

Magához intette a tigrist.

A tigris összeszűkülte szemében megint emberi értelem fénylett, mint mindig, amikor parancsra várt. Makos Gábor most értette meg, hogy a melléje szegődött csodálatos állat kezdettől fogva valamilyen feladat teljesítésére szeretne utasítást kapni. Egy bizonyos feladatára, de hogy mire, azt Makos Gábornak kell kitalálnia.

Különös mód nem izgatta a férfit ez a rejtély, bármilyen pontosan értette is. Csak arról szeretett volna meggyőződni, engedelmeskedik-e neki az állat. Verejtékes munkával kiásott gödreire esett a pillantása. Nevetségesnek érezte a kis földhányásokat.

- Betemetni! - mondta a tigrisnek.

A tigris a legközelebbi gödörhöz ugrott, és másodpercek alatt betemette, mancsának gyors ütésével még le is döngölte. Odalépett a másodikhoz, precíz, takarékos mozdulatokkal dolgozott, csak a döngölés mancsapásaiban volt egy kis vadság, a szükségesnél nagyobb erővel ütött, olyasféleképpen, mint aki egy ostoba dolog lerombolásában örömét leli.

Makos Gábort máskor mindig szorongás fogta el, amikor a tigris a parancsait teljesítette. Most nem. Most majd felröppent a büszkeségtől.

- Állj! - kiáltotta -, csak a jobb oldali sort.

A tigris azon nyomban nekilátott a jobb oldali sornak.

Újra megállította.

- Átugrasz a kerítésen, kívülről megkerülöd a kertet, és itt, velem egy vonalban visszaugrasz.

Élvezet volt nézni a könnyed szökellést, ahogy átsuhan a kerítés fölött - Makos Gáborban egy pillanatra a városházi ugrás rémlett fel, megrezzent, de ijedelme nem tartott egy villanást se, csak átrebbent rajta, mint éjszakai lámpa fénykörén a denevér.

A tigris elnyújtott, hosszú ugrásokkal futott, szélesebben, s Makos Gáborral egy vonalban, lassítás nélkül, futása irányával negyvenöt fokos szöget bezárva, lendült át a kerítésen.

A férfi akkor már kiszemelt három madarat, egy magas szilfán gubbasztottak.

- A középsőt idehozod - s a tigris már a kerítésnél futott, amikor kis büntudattal hozzátette:

- Élve.

Egy fehér villanást látott. Összeszűkülte a szeme, az arca megkeményedett, már a markában érezte a vergődő, meleg madártestet. Biztos volt benne, hogy tigrise elhozza neki. A középsőt. Nem látta ugyan pontosan, hogy melyik két madár röppent fel - ólomlassúnak tűnt szárnycsapásuk, szinte csak akkor lendültek el az ágról, amikor a tigris már földet ért.

S már ott is volt a kezében a madár. A rigónál alig valamivel nagyobb tarka madáron - nem tudta, hogy szajkót tart a kezében, nem ismerte a madarakat - egyetlen sérülést sem talált.

- Jól van - mondta a tigrisnek, s aztán összeszorított foggal: - Most röptében fogd el!

Ellebbentette a madarat.

A tigris nem is sietett, megvárta, amíg a szajkó elég jelentős magasságba emelkedik, és csak akkor ugrott utána. Az ugrás sebességéhez képest a visszaesés lassított felvételnak hatott. Makos Gábor megcsodálta a földre érés puhaságát, és elégedetten intett a tigrisnek.

- Elengedheted.

Azt várta, hogy a tigris szájából kiröppen a madár, de a szajkó rongycsomóként hullott a földre, Makos Gábor először nem is értette, mi történt, csak a tigris tekintetéből fogta fel, hogy ez a madár többé nem fog repülni. Szégyent és - egy madár elpusztulásához képest túlságosan nagy - szánalmat érzett. Odabotorkált a madárhoz, fölemelte, egy darabig tanácstalanul álldogált, aztán beledobta egy gödörbe, és a cipőjével földet kotort rá. A tigris lesunyit fejjel, behúzott farokkal nézte, mintha neheztelne. Makos Gábor kedvetlen lett, bement a lakásba, végigvágta magát a heverőn. Még akkor is ugyanúgy feküdt, amikor Szolga Erzsébet megérkezett. Rossz kedve már a lány hangjától elmúlt. Ilyen szépnek még sohasem látta. Mintha még a homloka íve is más lett volna. A szeme megnőtt, megfényesedett, áradt belőle az öröm.

Lehuppant a székre, Makos Gábor látta, hogy nagyon fáradt, de a lényéből sugárzó boldogság így még meghittebb lett, a kimerült fejfélrehajtás hitelesítette Szolga Erzsébet örömét.

- Kislányuk született - mondta -, mire kiértek a mentők, már megvolt.

Maga elé tartotta a kezét, előbb a keze fejét, azután a tenyerét bámulta, mint egy csodát. Fölugrott, Makos Gábor ölébe ült, szorosán átfogta a nyakát.

- Nehéz volt? - kérdezte Makos Gábor, s egy pillanatra olyan büszke lett, mintha maga segítette volna világra a gyereket.

- Igen - mondta a lány -, nehéz volt. Erzsébet lesz a neve. És mi leszünk a keresztszülei.

Makos Gábor Szolga Erzsébet örömének részese lett.

A lány pedig a kézfogásra gondolt. Amikor négy szemközt maradtak a mentőorvossal, a férfi megszorította a kezét. „Tudja, hogy maga nélkül elpusztultak volna.” „Tudom” - mondta Szolga Erzsébet, és örömeiben nyakába borult az orvosnak.

Már-már a nyelvén volt, hogy azt mondja Makos Gábornak: nélkülem elpusztultak volna, de aztán visszazívta a mondatot. Kicsit el is pirult bele. S gyorsan így szólt:

- Ferenc azt mondta, járhatnád vele az erdőt.

- A fővadász?

- Igen. Nagyon rendes ember, azt hiszem. Egy kicsit hetyke. Akár a bajusza. De rendes.

- És a tilalom?

- Azt mondta, nem számít. Az ő tudta nélkül senki sem járhat az erdőn. Soha nem tudja meg senki.

- És ő? - fejével a tigris felé bökött.

- Nem fél tőle. Látta, hogy egy szóra engedelmeskedik neked. Azóta nem fél... Hát biztos, szokatlan lesz neki eleinte, akár fél, akár nem - nevetett Szolga Erzsébet, és kicsit alázatosan a tigrisre nézett. Mintha a jóindulatát akarná megnyerni az erdőjáráshoz.

10.

Pár nap múlva eljött Bácski Ferenc. Amikor kiabálni kezdett a kapu előtt, a tigris meg sem moccan, még csak a fejét se emelte.

- Hát ez nem egy gyáva fickó, az biztos - mondta Makos Gábor, de elismerésébe némi rosszallás is vegyült, mintha nem nagyon tetszene neki, hogy ez a hetykebajszos ennyire nem respektálja tigrisét.

Találkozót beszéltek meg másnap kora hajnalra.

Másnap, amikor kilépett a kapun, a dércsípte reggelbe, szinte megszedült, mintha a drót-kerítésen kívül a levegő is erősebb lett volna. Boldoggá tette a tudat, hogy egyenesen mehet, s amikor a távoli erdősarkon meglátta a vadászkalapos figurát, túlradó szeretetet érzett iránta.

Bácski már messziről integetett, mintha régi barátját köszöntené. Makos Gábor kissé megszeppent, amikor meglátta, hogy egy vizsla ül a fővadász mellett a fűben. Hátrapillantott. A tigris egykedvűen ballagott mögötte.

- Rendesen viselkedj - mondta neki.

A hangja inkább reménykedő volt, mint parancsoló.

A vadászkutya előbb szűkülve hátrált a tigris láttán, de gazdája első szavára megcsendesedett. Egy darabig még lesunyit fejjel kullogott mellettük, de pár száz méter után annyira felbátorodott, hogy megpróbálta megszagolni a tigrist. A tigris azonban nem volt barátkozó kedvében. Hőrent egyet - Makos Gábor és a fővadász egyszerre fordultak hátra -, kivicsorította a fogát, de mindkét férfi azonnal látta, hogy nem akar semmi rosszat, egyszerűen csak nincs kedve a kutyával barátkozni. Ebben maradtak egész nap, és azontúl is mindig. A kutya tisztelte a tigrist, és betartotta a három lépés távolságot, a tigris pedig nem törődött a kutyával.

Bácski egy úgynevezett „gyilkos” bikát akart kilőni.

- Ezeknek az agancsán a jégág nem úgy áll, mint a többieknek - magyarázta. - Az őszi nagy verekedések, szarvasbögéskor ritkán végződnek halállal. Pedig úgy mennek egymásnak, mint két tank. Talán hallott maga is agancscsattogást meg csatazajt.

- Nem, csak bögést hallottam - mondta Makos Gábor.

- Pedig ezt a részt igen szeretik a ház körül - érdeklődve fölpillantott -, vagy megéreztek a tigrist. Biztos. - Hátrapillantott. - Erzsike azt mondja, mindig egy szobában alszik magukkal.

Makos Gábornak nem tetszett a téma, kurtán mormogta:

- Igen.

- És, hogy is mondjam, nem túl erős a szaga?

Makos Gábor már-már ott tartott, hogy sarkon fordul és visszamegy, de még idejében rájött, milyen nevetséges lenne.

- Nincs szaga - mondta -, egyáltalán nincs szaga.

- Nem létezik - csóválta a fejét Bácski -, olyan nincs.

- És olyan van, hogy soha nem eszik semmit?

- Igen? - sandán nézett Makos Gáborra -, azt hittem, Erzsike a bolondját járatta velem.

- Nem járatta - mondta most már kicsit dühösen Makos Gábor, de dühe inkább Szolga Erzsébet ellen irányult. Mi jogon beszél a tigrisről? Eszébe sem jutott, hogy azért beszél, mert kérdezik, hogy az ördögbe ne furdalná az emberek oldalát egy ilyen csodafenevad.

- Nem tudtam, hogy a feleségem a tigrisről szokott csevegni - mondta szigorúan.

- Csak pár szót beszélünk. Hogy mit eszik meg ilyesféle - mondta kicsit megszeppenve Bácski. Nem értette útitársa haragját.

- A jégágról beszélt - mondta Makos Gábor, a hangját szelídebbre igazította.

- Igen. Hogy a bikák nemigen tesznek egymásban kárt, mert az agancs inkább arra való, hogy összeakaszkodjanak. De az ilyen gyilkos bikának olyan a jégága, mint a kard, az első rossz mozdulatra halálos sebet ejthet. Az idén is két jó bikámat döfte le, jövőre már golyóérettek lettek volna.

Egy fiatalosban a vadász elhallgatott.

- Most csak csendesen - suttogta -, itt lesznek ebben az oldalsban.

Makos Gábor szeretne volna megkérdezni, honnan tudja ilyen biztosan, de már nem jutott rá ideje, mert meglátták a fák között a csapatot. Bácski óvatos mozdulatokkal leemelte a puskáját. Hosszasan keresgélt a céltávcsővel.

- Megvan - suttogta, de nem lőtt.

Makos Gábor idegesen várta a dörrenést, előre érezte, hogy összerezzen majd a hangra. Már meg akarta kérdezni, mire vár, mikor Bácski sutyorogni kezdett.

- Egy üő takarja, inkább fusson meg, mint hogy azt megsebesítem.

Most már Makos Gábor is észrevette a „gyilkost”, hirtelen tiszta szívből kívánta, hogy a mellette legelészgető üő lépjen már el.

Az üő valamit megneszelt, fölkapta a fejét. A halálra ítélt bika vesztére egy gyors lépést tett előre, szabadon lehetett látni az oldalát, és már dörrent is a fegyver.

Makos Gábor még látta, hogy a bika megugrik, de lendülete megtörik, néhány lépést tántorog előre. Ekkor kezdett nyüszíteni a tigris, és Makos Gábor furcsállkodva látta, hogy féloldalasan bal lapockáját a földre nyomva, hátsó lábával tolja magát előre a vastag avarban, mintha ő kapta volna a lövést. Mire visszafordult, a bika már gurult le a merdek oldalon, de a fejét feltartotta, még halálos zuhanása közben is óvta az agancsát. Mikor aztán mozdulatlanul elnyúlt egy fa tövében, a tigris abbahagyta a nyöszörgést.

- Ennek mi baja? - kérdezte suttogva Bácski, pedig most már beszélhetett volna hangosan is.

Makos Gábor ugyanúgy suttogva válaszolt neki:

- Nem tudom. Fogalmam sincs.

Mint ahogy tényleg nem is tudta.

Ezután majd mindennap elment Bácskival erdőt járni, csak azokon a napokon nem, amikor Káptalan jövetelét várták, s akkor sem, amikor a fővadász valamilyen vadat akart löni. Azt mondta, nem szereti az ölés látványát, pedig igazából a tigris miatt nem ment. Emlékezett a furcsa, vinnyogó nyöszörgésre.

Kedélyállapota sokat javult, elfelejtette a gödreit és a gyalogútját is, azt forgatta a fejében, hogy talán erdész öbelőle is lehetne.

- Mit gondol, lehetnék én erdész? - kérdezte Káptalantól.

Káptalan a rossz időben sem szüntette be heti látogatásait, még viharos, szeles időben és térdig érő sárban is elvergődött hozzájuk terepjárójával.

- Erdész? - nézett rá meghökkenve.

Szolga Erzsébet idegesen végigsimított az arcán, ő már kezdettől fogva tudta, ez az erdészség csak illúzió, hiszen emberekkel kell foglalkoznia, favágókkal, vadászokkal, szállítómunkásokkal. Hogy is lehetne egy tigrises ember erdész?!

Káptalan észrevette Szolga Erzsébet ideges mozdulatát, és önkéntelenül utánozta.

- Miért furcsa ez? Itt élek úgylis az erdőben - mondta Makos Gábor.

- Nem nagyon hiszem, hogy van rá lehetőség - mondta Káptalan -, de majd megérdeklődöm.

- Akkor legalább azt megengedhetnék, hogy járkáljak az erdőben - mondta, és Káptalanra pislantott.

- Bácski fővadász úrral járhat - mondta Káptalan -, csak egyedül ne menjen.

Makos Gábor csodálkozva nézett a tisztre.

- Tudja?

Káptalan bólogatott, furcsa-keserűen elmosolyodott.

- Azért nagyon jó lenne, ha titokban csinálnák. Nem jó vért szülne, ha megtudná valaki.

A hó elég sokáig váratott magára, de aztán amikor megeredt, olyan nekiveselkedve hullott, mintha sohasem akarná abbahagyni. Az első hó mindig a békesség jelképe, még a nagyvárosokban is, ahol egykettőre mocsok, lucsok lesz belőle, hát még itt az erdőn, ahol egész télen érintetlen marad! Makos Gábor gyermek módra vágyott belegázolni a térdig érő hóba, s alig várta, hogy felcsilingeljen házuk előtt Bácski Ferenc szánja.

A szánban széna, kukorica és vadgesztenye, a vadetetőket járták végig, majd minden napra jutott egy etető. A szarvasok messziről felneszeltek a lovak csengőjére, és tisztos távolból követték a szánt, ismerték már Bácski Ferencet. A tigris és a kutya a szán után ügetett, a fényesre csiszolt nyomban, csak néha-néha ugrottak bele a hasaljig érő hóba, és boldogan, nagy bakugrásokkal evickéltek benne. A lovak nem bokrosodtak meg a tigris látványától, s nem riadtak meg tőle a szarvasok sem.

Karácsony előtt néhány nappal - éppen búcsúztak a ház előtt - Bácski odafordult hozzá:

- Holnap disznót ölünk. Szívesen vennénk, ha eljönnének. Legalább a keresztlányát is megnéznék.

- A tigrissel? - csodálkozott Makos Gábor.

- Jól nevelt tigris ez - mosolygott a fővadász.

Makos Gábor a fejét rázta.

- Észrevennék az emberek. Baja lehet belőle.

- Mit gondol, nem tudják, hogy együtt járunk? Már láttak is bennünket. Meg aztán tudják a városban is...

- Hát az igaz... Káptalan tudja.

- Miért gondolta, hogy csak Káptalan tudja?

Makos Gábornak ez rosszulesett, olyan cinkosfélén mondta a minap Káptalan, hogy tud az erdei sétákról, s ez örömmel töltötte el. Úgy gondolta, egy kicsit megkedvelték egymást a főhadnaggyal. Hogy a városban is tudnak róla, most árulásnak tűnt. Úgy érezte, Káptalan megcsalta őt, visszaélt a bizalmával.

- Jó, elmegyünk - mondta határozottan.

Délfelé állt elő a szán, a fővadász integetett nekik az ostorral.

- Gyerünk, mert elhül a leves! - kicsit pityókás volt.

A tigris vidáman loholt utánuk, a lovak kényesen, első lábukat magasra emelve trappoltak a hóban, Bácski kurjongatott, ők meg összebújtak a hátsó ülésen, mintha vőlegény-meny-asszonyként esküvőre mentek volna.

A puszta népe kint állt a házak előtt, kíváncsi szemek kereszttüzébe szállt le a féderes ülésről, és persze, jutott a pillantásokból a tigrisnek is.

Bent a szobában a terített asztal körül ácsorgó vendégek elszótlanodtak, amikor a tigris betolakodott az újonnan érkezők után. Néhányan a falhoz lapultak, mások meg óvatos mozdulatokkal húzódtak egy-egy bútor mögé, mintha bizony egy szék vagy sublót védelmet nyújthatna ellene.

Az ijedelem láttán Makos Gábor arcáról is lefagyott a mosoly.

- Feküdj le! - mondta köszönés helyett.

A tigris a szoba legtávolabbi sarkába feküdt, összegömbölyödve, mintha azon igyekeznék, minél kevesebb helyet foglaljon el. Egy darabig még megbabonázva bámulták a jelenlevők, Bácski Ferenc hangos nevetése riasztotta fel őket.

- Na, mi az, vitézek, inatokba szállt a bátorság?

A tigris engedelmissége meg ez a közbekurjantás megnyugtatta a vendégkoszorút, de az igazi biztonságérzet a macska miatt fogta el őket. A macska kíváncsian odaballagott a tigrishez, egy darabig gyanakodva nézegette óriásira nőtt rokonát, és úgy látszik, a nagybácsi nem nyerte meg a tetszését, mert fújt egyet, és a lába villámgyors mozdulatával pofon ütötte. A tigris meg, mint egy gyáva nyúl, elhúzta a fejét, szinte ijedten pislogott a macskára, a társaság nevetésre fakadt, megnyugodva ülték körül az asztalt. Csak Makos Gábor bámult elgondolkozva, a macskával való jelenet értelmét akarta megfejteni, ezért csak ő látta, hogy a tigris hideg kék pillantást vet a macskára, s az sarlóvá görbülve, fölborzolt szőrrel hátrál, és egy hirtelen, ijedt ugrással kint terem az ajtón. Makos Gábor ekkor már biztosan tudta, hogy a tigris a jelenlevők megnyugtatóására rögtönözta a jelenetet.

Később ő is megfeledkezett a tigrisről, lebegett a banális fecsegés hullámain, most tudta meg igazán, mit jelent egyenrangú félként sok barátságos emberrel körülülni egy fehér asztalt.

A tigrisre csak jóval később terelődött a figyelem újból, Bácski kisfia miatt. Ötévesforma gyerek volt, kopaszra nyírt fejében nagy, barna szemek világítottak, elnyíló szája fölött kis tömpe, mókás orr. Az ő hangját hallották meg a társalgás egy pillanatnyi, önkéntelen szünetében.

- Gábor bácsi!

Valamennyien odafordultak, s egyszeriben mozdulatlaná dermedtek a rémülettől, valaki egy hangos juj-t is elkiáltott.

A gyerek ott ült a tigris mellett, és a fejét simogatta.

- Gábor bácsi! Mi a neve a tigrisnek?

A tigris mozdulatlanul tűrte a simogatást, vagy talán jól is esett neki, ki tudja, mindenesetre Makos Gábor megnyugodott. Elmosolyodott a gyerek kérdésén, naivnak, nevetségesnek érezte, pedig voltaképpen az volt nevetséges, hogy sohasem próbált nevet adni a tigrisnek.

- Nincs neve - mondta.

Ezen mindenki elcsodálkozott, a tigris talányossága most világosodott meg legjobban a társaság előtt. Ettől, hogy nincs neve.

Nem sokkal később fojtott hangú vita foszlányai szűrődtek be az ajtón. Bácskiné magyarázott valamit kicsit ingerülten, aztán összevissza gyerekhangok riposztottak.

A kis Bácski fölkel a tigris mellől, az ajtóhoz szaladt, a kilincsnek meg az ajtószárfának támaszkodva rézsútosan előredőlt, kidugta a fejét az ajtón. Aztán lendült is vissza, Makos Gáborhoz fordult.

- A gyerekek szeretnék megnézni a tigrist. Anyuka nem akarja engedni.

Makos Gábor, meg sem gondolva, mit tesz, fölállt és kiszólt Bácskinénak:

- Engedje csak be őket.

Ezután pillantott csak a tíz-tizenkét gyerekből álló kis bandára.

Először egyik sem mert a szobába lépni, a küszöbön megállt az első, a többi a háta mögött ágaskodott, lassan tolták befelé egymást. A fővadász kislánya, nyilván, hogy a tigrissel való barátságát fitogtassa, visszaült mellé, és megint simogatni kezdte. A gyerekek erre beme-részkedtek, körülfogták az állatot, egyre szűkebb kört vontak köré, Makos Gábor már nem is látott mást, csak meggörcsülő gyerekhátakat.

Belevillant, hogy a tigris felugrik, és szétcsap a gyerekek között. Láta maga előtt a sarlós karmokkal tűzdelt, csapkodó mancsot, a szőr fehér, fluoreszkáló villanásait és az összekaszabolt gyerektesteket. Fölugrott, szíve szinte hallhatóan dörömbölt mellkasában, nyakán megduzzadtak az erek. A tigris nyugodtan feküdt, pedig már szinte elborították a simogató kezek. A szeme is barnának tűnt, barátságosan emelte tekintetét gazdájára, de Makos Gábor nem nyugodott meg.

- Elég volt - mondta leplezetlen izgalommal -, megmérgeződhet. - És tuszkolta ki az ajtón a gyerekhadat. S mivel a fővadász kislánya továbbra sem mozdult a tigris mellől, rá is rászólt, s bár nagyon igyekezett, hogy barátságosan tegye, a fölszólítás kissé nyersre sikerült.

Félelme nem múlt, hátradőlve ült a széken, rohamszerű szívdobogása sem csillapodott. A kislány durcásan fölemelkedett a tigris mellől, és egy bordó huzatú, ódivatú karos kanapéra ült.

- Rosszul vagy? - kérdezte Szolga Erzsébet.

- Nem, nem, csak megijedtem, hogy felingerlik a srácok.

Lehunyt a szemét, szíve lassan normális ütemre lassított, mélyet szippantott a levegőből.

- Nna! - mondta megkönnyebbülten, előredőlt, kinyitotta a szemét.

A tigris ott állt a kanapé mellett, állát a gyerek térdére támasztotta, és lehunyt szemmel örült a simogatásnak.

- Visszamész a helyedre! - mondta szigorúan Makos Gábor.

A tigris megfordult, visszafeküdt a sarokba.

Ettől az intermezzótól a társulat kicsit lekozmaált, s bár estefelé újra emelkedett valamit a hangulat, a régi, önfeledt vidámság nem tért vissza.

11.

Mérges tél volt abban az évben, a hó felszíne kristálykeményre fagyott - amikor szűz hóban mentek a szánnal, Bácski attól félt, a lovak csüdjét felsérti az éles szélűre szakadozó kéreg. Makos Gábor nem talált akkora örömet az erdőjárásban, mint korábban; Bácski magyarázataira sem figyelt, a megismerhetetlen szépségű, ezerarcú erdőt mindenütt egyformának találta. Lassan-lassan megint nehezebbre esett a felkelés, étvágytalanná vált, az otthon töltött napokat végigfeküdte, még a nehezebb, ház körüli munkákban sem segített Szolga Erzsébetnek.

Szolga Erzsébet jókedve hozott aztán valamelyes derűt az életébe. Bácskival üzentek, hogy Szabarpusztán várja a lányt a város egészségügyi főnöke. Nem tudta mire vélni, de odasietett, és belepirult az örömbé, amikor az idegen védőnői állást ajánlott neki. A környék öt pusztáját, egy távolabbi hegyi falut és az erdészházakat bíznák rá. Öröme ellenére sem válaszolt azonnal, aggasztotta Makos Gábor furcsa viselkedése, attól félt, ha ő munkát kap, a férfi még jobban érzi kiszolgáltatottságát. Makos Gábor azonban jókedvre derült a hírtől, mintha ez a megbízás az ő létét is igazolta volna.

Szolga Erzsébet munkába lépésétől - az állami gazdaság szánja hordta őt körútjain - Makos Gábor megint szívesen kísért el Bácskit az erdőbe. A vadlesek szívesen szerette. Hajnal előtt vagy kora délután ültek fel a magaslesre, szárazkolbásszal, egy kulacs pálinkával, jó melegen bebugyolálva. A tigris a lábuk előtt feküdt, olyan gazdaságosan helyezkedett el a magasles szűk kosarában, hogy ők ketten kényelmesen elfértek mellette.

Moccanás nélkül vártak, néha órákig, Makos Gábor füle megélesedett, a téli erdő templomi csendjéből magabiztosan szűrte ki az apró, gyakorlatlan fülnek mit sem jelentő zajokat. Tudta, mikor mozdult egy madár, az apró, száraz koppanásokból tudta, hogy szarvasagancs ütődik az ágaknak, kiszűrte a csendből egy távoli falu zajait is, néha még az emberi hangok foszlányai is eljutottak magaslesükhöz, erőlködve figyelt, hogy a beszéd jelentését is kihámozza, de az egyhangú mömömömő sohasem állt össze érthető szavakká. Megnyúlt nyakkal figyelt, már-már úgy érezte, elpattan valami a fejében.

Bácski megszólalt:

- Nem érdemes a beszédre figyelnie, úgysem lehet megérteni. Csak elfárad bele az ember.
- Honnan tudja, hogy a beszédre figyeltem?
- Láttam. Kezdő koromban én is majd belebolondultam, hogy nem értem... Tudja, milyen messze beszélget az a két ember? Legalább három kilométer.

Ha valaki megtanulta ismerni a csendet, soha nem marad egyedül. Makos Gábor azt hitte, birtokába vette az erdőt, pedig ezek csak a téli erdő csendjének zajai voltak, s hol van ez a nyári falombok neszezésétől kísért csendkoncerthez?

- Akár hiszi, akár nem - mondta egyszer Bácski -, végül már azt is hallja az ember, ha egy bogár mászik a közelben.

Makos Gábor nem nagyon hitte, bár kénytelen volt meggyőződni, hogy a fővadász füle az övénél érzékenyebb, a közeledő vadat mindig ő hallotta meg előbb, magasra emelt mutatóujjal jelezte, hogy jön, Makos Gábornak néha percekbe telt, míg ő is fölfigyelt a halk pattogásra, bokorágak koccanásaira s az érdes, surranó neszekre.

Disznóra lestek. Bácski azt a feladatot kapta, hogy szoktasson egy kapitális kant valamelyik magasleshez, mert a Főnök szeretne disznót lőni. S a Főnök - a város teljhatalmú ura - kívánsága szent volt, legalább négy lőtífuti ember kereste fel Bácskit egy hét alatt, a Főnök kapitális kanja ügyében. Bácski kuncogva mesélte Makos Gábornak, mintha valami jóízű titokra vagy sikerült tréfára emlékeztetné a Főnök disznaja. De hogy min nevet, azt nem árulta el, csak annyit mondott, valami jó kant kell felhajtani az öregnek, hadd vigasztalódjon.

- Miért kellene neki vigasztalódnia? - kérdezte Makos Gábor.

- Semmi, csak úgy mondtam - mosolygott Bácski kackiás bajusza alatt.

„Beetetett” néhány magasles körüli tisztást - azaz elszórt mindennap néhány cső kukoricát. Aztán Makos Gáborral sorra járták valamennyit, megnézték, milyen disznók szoktak oda. Ha a csörtetésből hallatszott, hogy többen vannak, Bácski máris legyintett.

- Nem ez lesz az igazi! Sokan vannak. Az én vén kanom egyedül jár. Olyan, mint egy házsártos vénember. Sokszor meg akarták már lőni, de mindig meglépett. Ez kellene a Főnöknek!

Aztán egy szép, csillagos éjszakán magányos csörtetést hallottak a kisteleki erdő rész magaslesén. Bácski nem szólt semmit, Makos Gábor ebből tudhatta, hogy itt a nagy disznó, ha nem is a házsártos öregúr, de egy másik magányos remete, bizonyára értékes agyarakkal.

A tisztás és az erdő találkozásánál elhalt a zaj, mindketten tudták, hogy a minden hájjal megkent erdei rabló most valamennyi, csodálatosra finomult érzékszervével egyszerre figyel. Gyanakodott. Bácski és Makos Gábor a szemüket erőltetve keresték az erdő sötét foltjában a disznót, de csak hallucináltak, egy-egy tömbszerű foltot mereven bámultak, néha már úgy tűnt, meg is mozdult, de aztán rá kellett jönniük - nem a disznót látták.

Jó negyedóra múlva halk zörrenés kíséretében kilépett a kan a tisztásra. Meg-megállva, szimatolva közeledett a kukoricacsövek felé, ormótlan testét a félhomály megnövelte, olyan volt, mint egy földre szabadult fantom.

Bácski hozzáértette a könyökét Makos Gáborhoz. Intett a fejével. Az örömtől rókaképvé vált. Ez az, ez a házsártos öregúr, azt mondta a rókaképen az öröm.

A vadkan fújva, hörögve, nagy zajjal evett, de félpercenként mozdulatlanra dermedt, ezek a paúzak együttvéve tovább tartottak, mint amennyi idő alatt elfogyasztotta a néhány cső kukoricát.

Ezentúl csak a kisteleki magaslesre jártak, Makos Gábor a harmadik vagy negyedik találkozásnál már úgy tekintett a vén kanra, mint régi, kedves ismerősére.

Bácski beüzent a Főnöknek, hogy minden rendben, jöhet, meglesz a nagy kan.

A Főnök azonban sohasem lőtte meg a házsártos öregurat.

Makos Gábor miatt. Mert az utolsó lesen, amikor a vén kan evés közben éppen mereven figyelt, Makos Gábor föl pattant a magaslesen, és artikulátlan hangon - mintha sebet ejtettek volna rajta - felüvöltött. A disznó három ugrással eltűnt a fák között, Bácski pedig egy kicsit ijedten, majdnemhogy tiszteletteljes ámulattal nézett a fiúra, s csak jó hosszú idő után mondta:

- Tönkretett. Tudja, hogy tönkretett engem... Ez ide többé vissza nem jön.

Makos Gábor összezárt fogakkal hallgatott.

- Ember! Miért csinálta ezt velem?

- Teljesen mindegy, nem? - mondta Makos Gábor, és egy pillanatig úgy érezte, megbolondul, mert maga sem tudta, miért szakadt fel belőle az artikulátlan üvöltés.

Szótlatlanul ballagtak hazafelé a kemény, megroppanó hóban. Bár igyekeztek korábban vájt csapásukban menni, időnként bele-beesüllyedtek a hóba, de most egyik sem segített a másiknak.

Egy csemetekert szélén ágazott ketté az útjuk. Bácski szembefordult Makos Gáborral. Harag nem látszott rajta, csak nagy szomorúság.

- Ezért engem a Főnök úgy kivág innen, mint a pinty.

- Miért, ki az a Főnök - kiáltott hangosan Makos Gábor -, talán maga az Isten!?

A fővadász savanyúra sikeredett mosollyal bólogatott, mint aki olyan dolgokat tud, amelyekről Makos Gábornak fogalma sem lehet.

- Jól mondja. Az! Ebben a városban ő az isten.

Makos Gábornak eszébe villant egy történet, a fővadász disznótorán mesélte tiszteletteljes ámulattal egy tejfölszőke fiatal erdész. A Főnök kint járt az erdőn, disznót akart löni, Bácski kivitte egy magaslesre. Este megjött a disznó, és a Főnök - szuszogott, izzadt, reszketett, amikor meglátta a vadat - ezreket érő puskájából rádurrantott, a disznó meg sértetlenül elinalt.

Reggel egy másik helyre ment, oda is Bácski meg a tejfölszőke kíséretében - a kis erdész szíve majd kiugrott a helyéből a nagy ember közelségétől -, s nemsokára ott is megjelent egy meg-
lehetős kan. Erre is rálőtt a Főnök, talált is, a disznó elvágódott a lövésre, de azon nyomban föl is pattant, és három lábon elinalt.

- Alsó lábszár - mondta Bácski szigorúan.

- Nem létezik - mondta az izgalomtól még mindig szuszogva és verejtékezve a Főnök.

- Láb az, kérem, nekem eliheti - ismételte meg Bácski, és a tejfölszőkében meghűlt a vér, mert jól érezhette a fővadász hangján a fölényt meg némi gúnyt is. Azt hitte, a Főnök azonnal szétmorzsolja, de a nagydarab ember megvert kisgyerekként ballagott a fővadász után a lövés helyére. Bácski egy darab rózsaszín csontszilánkot emelt fel a földről, csóválta a fejét.

- Hátsó lábszár.

A biztonság kedvéért a tejfölszőkét elküldte a hannoveri vérebért, órák hosszat mentek a vérnyomon, de délfelé a Főnöknek is be kellett látnia, hogy ebből a trófeából semmi sem lesz.

- Ez a rohadt puska - mondta akkor -, félrehord.

- Megnézzük - mondta Bácski, az erdészpalántához fordult -, neked úgyse ártana már egy új kalap, akaszd arra a fára.

Jó száz méterre, egy magányos fenyő egyik csonkjára akasztotta a fiú a kalapját.

- Na most lőjön rá hármat! - mondta parancsoló modorban Bácski a Főnöknek.

A lövések után odagyalogoltak a kalaphoz.

- Na ugye, mondtam, hogy félrehord - mondta diadalmasan a Főnök, amikor a sértetlen kalapot meglátták.

- Menjünk vissza - utasította őket Bácski.

Visszagyalogoltak, a Főnök félénk pillantásokat vetett a fővadászra. Az meg intett neki:

- Hadd lám azt a puskát!

Most ő lőtt hármat. Megint odagyalogoltak a kalaphoz, egymáshoz egész közel három golyó szakította lyuk éktelenkedett rajta.

Bácski visszaadta a puskát.

- Az emberben van a hiba, kérem - mondta keményen, és a Főnök lesütötte a szemét, mint egy kisgyerek.

Erre a történetre emlékeztette Bácskit Makos Gábor.

- Az más - legyintett a fővadász -, az erdő törvényeit az erdész tudja, ott ő az úr, s ezekről a törvényekről még a királyt is kioktathatja. A vadászat, kérem, az külön világ. De ha úr akar lenni az erdőben a fővadász, akkor jól kell végeznie a dolgát. És én most nem jól végeztem.

Makos Gábor megérintette a fővadász karját.

- Ne haragudjon rám.

- Én nem haragszom - mondta Bácski -, csak sajnálom, hogy magammal hoztam magát az erdőbe.

Ezzel sarkon fordult.

Makos Gábor zajongó lelkiismerettel ment haza. Azt hitte, lelkiismeret-furdalásától az elkövetkező napokban sem tud szabadulni. Másnapra mégis elfelejtette Bácskit vadkanostul, Főnököstül, egészen másfajta szorongás vett erőt rajta, s mikor Szolga Erzsébet megkérdezte tőle, „Mentek ma az erdőbe?” - összerezett, úgy villant eszébe az erdőjárás, mint egy kínos kötelesség, aztán megnyugodva fölsóhajtott, persze, hiszen tegnap összevesztek Bácskival.

- Nem megyünk többet.

Szolga Erzsébet megütközve nézett rá.

- Miért nem mentek?

- Nem megyünk - mondta mogorván Makos Gábor, és Szolga Erzsébetet megint rossz sejtelmek fogták el, de nem kérdezett semmit.

Hiába is kérdezett volna, mert Makos Gábor elrévedő szemmel felugrott, s csak úgy kiskabátban kirohant az udvarra, s gázolni kezdte a térdig érő havat a ház körül ugyanazon a nyomvonalon, hol egykori gyalogútját taposta ki.

Szolga Erzsébet egy darabig kövülten bámulta az ablakban szabályosan föl-föltűnő emberét, míg végre észbe kapott, s Makos Gábor nagykabátjával kiszaladt az ajtón. A férfi ellenvetés nélkül bújt bele a nagykabátjába. Szolga Erzsébet közben a tigrist nézte, az állat olyan ellenséges volt, amilyen még soha, ugrásra készen, fémes tekintettel nézte a lányt.

- Átázik a cipőd, megfázol - rebegte, de Makos Gábor gyengéden eltolta az útból.

Szolga Erzsébet bizsergő tarkóval ment be a lakásba, azt várta, hogy a tigris ráugrik, mielőtt elérné az ajtót. Bent a hátát a becsukott ajtónak támasztotta, mintha testével akarná eltorlaszolni az utat. Orra tövén kiütött a verejték, sokért nem adta volna, ha most nem kellene ebben a házban lennie.

Két nap sem telt bele, Makos Gábor már szabályos utat taposott a ház körül. Szolga Erzsébetet megrémítette az érthetetlen szokás megújulása, szorongva járt-kelt a hóban, s ha munkájából hazafelé közeledett, mindig hangosabban kezdett dobogni a szíve. Titkolni próbálta maga előtt, de nem a tigristől félt, hanem Makos Gábortól.

Amikor Bácski elmondta neki a vadkan-történetet, még egy kicsit meg is nyugodott, arra gondolt, Makos Gábornak lelkiismeret-furdalása van, azért viselkedik ilyen nyugtalanul.

- Akkor már értem! - kiáltott fel, s a fővadászhoz fordult. - Kedves Ferenc, ne haragudjon rá, képzelje magát az ő helyébe, kiborul az ember, ha állandóan egy tigrissel kell együtt lennie. És a régi megszokott életéből nem maradt semmi. Tulajdonképpen rab, akárhogy is nézzük.

- Mit ért? - kérdezte Bácski.

- Hogy olyan furcsán viselkedik. Csak megy körbe-körbe. Még nézni is örület.

- Kint volt a Főnök - mondta Bácski, és idegesen a bajszához kapott.

Szolga Erzsébet nem kapcsolt azonnal, mi köze ehhez a Főnöknek, de Bácski ideges mozdulata tudatosította benne, hogy nyilván nem sikerült a vadászat.

- Úgysem tudják magát nélkülözni. Miért hiszi, hogy ezért valami baja lesz? A Főnök nem bosszúálló.

- De még mennyire az. És különben sem a disznó miatt haragszik.

Szolga Erzsébet nem merte megkérdezni, hogy hát akkor miért, és az elkámpicsorodott embert látva csak azt hajtogatta:

- Istenem, istenem...

- Azért én nem haragszom - mondta a férfi vigasztalóan.

- Amikor magával járt - kapott a szón a lány -, egész más ember volt. Vidám, boldog. Higgye el, ez volt az egyetlen öröme.

- Mit csináljak! - mondta mogorván Bácski, mintegy Makos Gáborra hártva a felelősséget.

Tudta, mit akar Szolga Erzsébet, s bár nem nagyon volt ínyére, a lány szomorúsága meghatotta.

- Mondja meg neki, hogy eljöhet eztán is, ha akar. Részemről nincs harag.

Szolga Erzsébet repesve ment haza, nem riasztotta az sem, hogy pillanatokon belül meglátja a ház körül köröző Makos Gábort.

De nem látta meg. Bizonyára bent van a lakásban - gondolta. De csalódnia kellett. Makos Gábor ugyanolyan tempóban, ahogy a ház körül szokott gyalogolni, a kerítés belső oldala mellett ment, a fejét lehajtotta. Egy újabb ösvényt taposott, közvetlenül a drót belső oldalánál.

Nem mozdult, gondolta, megvárja Makos Gábort. Jó néhány percbe telt, amíg a férfi a futballpálya nagyságú területet megkerülte. Közeledtére a lány belekapaszkodott a kerítés drótjába, a nyakát nyújtotta. Kiáltani akart, de Makos Gábor arcát látva, beleszorult a szó. Annyira idegen, kíméletlen volt a férfi arca, hogy Szolga Erzsébet egy pillanatra abban reménykedett, nem is Makos Gábor. Szó nélkül gyalogolt el mellette - karnyújtásnyira -, arca meg sem rezdült, a lány biztosra vette, hogy meg sem látta őt.

Beszaladt a házba, nagykabátját magához szorítva hosszasan álldogált az előszobában, aztán úgy döntött, nem megy ki, megvárja ott bent Makos Gábort, s csak akkor mondja el neki az örömhírt.

Már látni is alig lehetett, amikor Makos Gábor abbahagyta a sétát, lihegve ült egy karos-székre, Szolga Erzsébetnek éppen hogy csak biccentett, mintha zavarná a lány jelenléte.

- Gábor - mondta neki szelíden a lány -, Bácski azt üzeni, hogy holnap végiglátogatja az etetőket. Örülne, ha vele mennél.

Révült arc fordult feléje.

- Mi? Micsoda?

Meg kellett ismételnie a mondatot.

- Eh - legyintett türelmetlenül Makos Gábor -, érdekel is engem Bácski meg az etetői!

Szolga Erzsébet görcsösen markolta a szék karfáját.

- De hiszen annyira szereted az erdőt.

Makos Gábor válasza sem méltatta. Levetkőzött, lefeküdt. A tigris hosszában végignyúlt az ágya előtt, ha Szolga Erzsébet oda akar feküdni, át kellett volna lépnie az állatot. De nem is akart odamenni.

A mostani gyalogtúra más volt, mint az őszi, akkoriban Makos Gábor a lakásban ugyanúgy viselkedett, mint máskor, most azonban ellenséges lett, szinte nem is szólt Szolga Erzsébet-hez, és mindig külön aludt.

Káptalan látogatásai elől elhúzódott, szemmel láthatóan nem akart találkozni senkivel. A főhadnagynak feltűnt a lány szomorúsága.

- Rám haragszanak? Miért bújik előlem Makos úr?

Szolga Erzsébet majdnem elsírta magát, Káptalan gálánsan föl pattant, ujjhegyével megérintette a lányt.

- Valami baj van?

Könnyeivel küszködve bólogatott, de csak kint, a kocsinál mondta Káptalannak:

- Azt hiszem, az idegeire ment. Olyan, mint egy monomániás.

Bármennyire nem akarta is, segélykérő tekintettel kísért a két mondatot.

Káptalanban fölrémlett Makos Gábor esetleges megőrülésének összes következménye, ráncolt homlokkal, szövetségesként nézett Szolga Erzsébetre, mint aki feltételezi, hogy a másik is felmérte a veszélyt, s most vele együtt a megoldáson töri a fejét.

- Ide figyeljen - mondta élénken, s közben oly módon fogta meg a lány karját, ahogy csak régi, bizalmas ismerősök engedhetik meg maguknak -, maga nem maradhat itt a házban.

- Hogyan nem maradhatok?

- Bármilyen érheti... majd úgy rendezzük, mintha baleset érte volna. Jobb, ha csak én járok ide.

Szolga Erzsébet csak most ébredt tudatára Káptalan bizalmas mozdulatának, kurta pillantást vetett a karján nyugvó kézre, s finom mozdulattal kilépett Káptalan keze alól.

- Szó se lehet róla, vele kell maradnom minden körülmények között.

Ez a mondat nagyon szónokiasnak tűnt. Vagy legalábbis nagyon sutának. Ezt mindketten érezték.

12.

Mire megrokkant a hó, Makos Gábor szabályos rácsrendszert taposott az erdei ház udvarára. Hihetetlenül fontosnak tűnt neki ez a tevékenység, látástól vakulásig gyalogolt, egy-egy még nem tökéletesen kitaposott rész napokig izgatta, minden göröngynek és gödörnek különös figyelmet szentelt, precízen, aprólékosan dolgozott, már kora reggel kész tervvel lépett az udvarra, szinte minden lépésről előre tudott, megszervezte magának a taposást, alapos volt.

Az olvadás tönkretette munkáját, de azért a ragacsos sárban jól látszott a téli taposás nyoma, alig várta, hogy szikkadjon, s újra kezdhesse az értelmetlen gyaloglást.

Erre azonban már soha nem került sor.

Szolga Erzsébet éppen Bácskiéknál időzött, amikor beállított egy férfi. Nem köszönt, s az arcán látszott, neki joga van itt nem köszönni. A szobában ülők valamennyien fölálltak.

- Ön Bácski Ferenc? - kérdezte az idegen, szemmel láthatóan büszkén a hatásra, amit kurta-furcsa belépésével keltett.

- Igen.

- Mától kezdve ön nem fővadász. A lakást két héten belül hagyja el.

- Kicsoda ön? - kérdezte felháborodva Szolga Erzsébet.

Az idegen egy árva tekintetre sem méltatta, továbbra is Bácskin tartotta szúrós tekintetét.

- Remélem, tudja, miért?

- Kérem szépen... - mondta gyámoltalanul Bácski, a kezét tenyérrel befelé a melle elé tartotta, de az idegen közbevágot:

- Tudja, miért!

Bácski leengedte a kezét.

- Igenis, elköltözünk.

Az idegen bólintott, kiment. Benn még akkor is mozdulatlanul álltak, amikor felberregett egy autó motorja.

- De az istenit, ki volt ez? - kérdezte Szolga Erzsébet.

- A Főnök embere - mondta Bácski.

- Ismeri?

- Nem.

- Akkor honnan tudja, hogy a Főnök embere?

- A Főnök embere - mondta Bácski.

- A vaddisznó miatt? - kérdezte megszeppenve a lány.

- Nem érdekes - legyintett a fővadász -, tudtam, hogy ez lesz belőle... A disznó miatt meg ne izgassa magát, attól csak csordultig telt a pohár.

Szolga Erzsébet futva igyekezett a hírrel. Valami megfogalmazhatatlan remény élt benne. Nem abban reménykedett, hogy Bácskit valamilyen módon megmenthetik, sokkal inkább abban, hogy Makos Gábor tette következményeitől magába száll, megváltozik, nem lesz ennyire fensőbbes, már-már nagyképű - egyszóval abban, hogy olyan lesz, mint régen.

Makos Gábor akkor is gyalogösvényeit taposta, amikor Szolga Erzsébet megérkezett, de most, meglátva a lányt, elindult feléje.

- Mi történt? - kérdezte mohón, mintha valami neki nagyon fontos esemény hírét várná.

Szolga Erzsébet egy szuszra mondta el neki, kicsit lihegve, az ijedelemre és a megrökönyödéssre kicsit rá is játszott, hogy nagyobb hatást érjen el.

Makos Gábor arca az elbeszélés alatt meg sem rezdült, csak a vége felé - Szolga Erzsébet megrémült -, a vége felé mintha elmosolyodott volna, mint aki kedvét leli a kínos történetben, amelynek ráadásul saját maga volt az okozója, mert bár Bácski mondott valamit az „utolsó csepről”, Szolga Erzsébet úgy adta elő az ügyet, hogy csakis Makos Gábor miatt van.

Erre elmosolyodik!

Határozott léptekkel megindult a ház felé. Szolga Erzsébet megragadta a karját.

- Hát nem érted, Gábor, mi történt?!

Makos Gábor rámosolygott, az arca kisimult, kiegyensúlyozottnak, boldognak látszott - olyannak, mint régen, s a hangja is a régi, kedves becéző hang volt.

- Ne félj, kedves, nem lesz semmi baj!

Szolga Erzsébet érezte, hogy ez a nap valami rendkívülit tartogat, de most, hogy végre Makos Gábor régi hangját hallotta, látta a felszabadult mosolyt, nem törődött mással, belekarolt, az arcát a vállához szorította.

- Mit akarsz csinálni? - kérdezte odabent, a félelemnek nyoma sem volt a hangjában. Félni csak akkor kezdett, amikor Makos Gábor már elment. Nem Makos Gábort féltette, valamilyen meghatározhatatlan szörnyűségtől tartott, amit ő semmiképpen sem tud megakadályozni.

Félóra sem telt bele, Makos Gábor már Bácski lakásában állt a nyitott ajtón egy lépéssel belül, mögötte a tigris, az első lábai bent, a két hátsó kint a pitvarban.

- Ne eméssze magát miattunk - mondta ellenségesen Bácski -, nem maga miatt történt.

- Hát mi másért? - kérdezte ingerülten Makos Gábor a férfi ellenséges magatartása láttán.

- Egy szarvasbika miatt, ha mindenáron tudni akarja. A Főnök akarta meglőni, de én másnak szántam. S úgy is lett. A disznó nem számít, előbb-utóbb találtak volna ürügyet.

- Innen maguk nem költöznek el - mondta határozottan Makos Gábor.

- Miért, mit tud maga csinálni? - kérdezte gúnyosan a fővadász, s a fejével a tigrisre bökött. - Azt hiszi, félnek a tigrisétől?

Makos Gábor sarkon fordult, becsapta az ajtót, s a kisvasút sínje mentén megindult a város felé. Bácski összeszűkülte szemmel nézte az ablakból.

- Mit akar ez?

Felkapta a kurbli telefont, idegesen hallózni kezdett.

- Kapcsolja nekem a városi rendőrséget... Káptalan főhadnagyot.

Hosszú, fagyos csend következett, Bácskiné idegenül bámulta az urát.

- Mit akarsz? Miért csinálod ezt? - kérdezte.

- Csend - mordult rá Bácski, s már a telefonba folytatta: - Bácski Ferenc vagyok, az elbocsátott fővadász... Igen, Szabarpusztáról... Csak azt, hogy ez a Makos pár perccel ezelőtt elindult a város felé... Igen, a tigrissel.

A túloldalon kattant a készülék. Bácski egy darabig még erősen szorította a füléhez a hallgatót, aztán ideges mozdulattal a villa mellé tette. Egy ellenséges pillantást vetett a feleségére, aztán elbizonytalanodott, tanácstalanul körülnézett, dühös léptekkel kiment a szobából. Az ajtót becsapta. A felesége odament a telefonhoz, helyére rakta a hallgatót.

Makos Gábor a hegyoldalról nemsokára meglátta a várost, rossz párok lengedeztek a hegy markából összezsúfolt ólomszürke tetők s szomorú tornyok fölött.

- Halihó, Város! - kiáltotta Makos Gábor.

Az erdő visszhangozta a kezét lengető ember örömittas kiáltását. A tigris megnyúlt testtel állt mögötte, a nyakát magasra tartotta. „Ha egyszer szobrot csinálnak róla, ebben a pózban kell megörökíteni” - gondolta Makos Gábor.

Megszaporázta s vidám bakugrásokkal fűszerezte lépteit, olyan lett, mint a tar erdőben bujkáló rügyfakasztó illatok.

A városból akkor már megindult eléje egy század katona. Káptalan vezette őket. Számított rá, hogy Makos Gábor nem követi végig a kisvasút nyomvonalát, hanem levág egy meredekebb szurdékba szorult ösvényen. Ez meg is felelt terveinek. Bár nem tudta mire vélni Makos Gábor látogatását, tudta, semmi áron sem szabad a városba engedni. A biztonság kedvéért a kisvasúthoz is állított néhány őrszemet, de maga a zömmel a horhoshoz sietett. A két felső parton tüzelőállásba rejtette katonáit, maga pedig a város felőli lapályra torkolló végénél bújt el, hogy majd jó időben - mintha véletlen lenne - előbukkanjon. Katonáinak lelkére kötötte, hogy maradjanak rejtve, ha netán nem lesz rájuk szükség, meg ne tudja Makos Gábor, hogy egy század leste őt.

- Ha kiáltok, először a levegőbe löjtek - mondta -, s ha veszélyesre fordulna, akkor se célozzátok soha az embert. A tigrisre löjtek.

- Ez az, amelyiket nem fogja a golyó? - kérdezte az egyik katona.

- Ki mondta neked ezt a zöldséget? - kiáltott dühösen Káptalan, s a háta megborsózott.

A katonák harsányan nevettek társukon, néhányuk emlékezett csak az alig egy évvel korábbi eseményekre, s még aki szemtanúja volt, az sem hitte már el.

Elhelyezkedtek a szurdék két partján, marhaskodtak, nevetgéltek, hogy a csudába ijedt volna meg ennyi fegyveres egy vacak tigristől.

Makos Gábor víg fütye már akkor odahallatszott hozzájuk, amikor még csak a szurdék felső végében járt.

Káptalan kiugrott a bokor mögül, kicsit várt, s mikor meglátta a kanyarban kibukkanó Makos Gábort, megindult feléje. Meglepetést színlelt, bár meg kell mondani, nem valami fényesen sikerült, ha Makos Gábornak jobb szeme van, láthatta volna, hogy a főhadnagy szerepet játszik. Nyilván, ha véletlenül találkoznak, szigorúan rendreutasítja Makos Gábort, azonnal gyakori ígéretére emlékezteti. Most azonban, mintha rég látott kedves ismerősével találkozott volna, még mosolygott is.

- Tudja, hogy ide már csak fél kilométer a város?

- Tudom hát, oda megyek.

- Megegyeztünk, hogy nem riogatja az embereket, miért nem állja a szavát?

- Kidobták ezt a fővadászt.

Káptalan nagyon jól tudta, kiről és miről van szó, de hogy időt nyerjen, megkérdezte:

- Miféle fővadászt?

Makos Gábor elmondta a történetet.

- S most mit akar tenni? - kérdezte a tiszt.

- Elmegyek a Főnökhöz.

Káptalan először azt akarta mondani, hogy a Főnökhöz nem lehet csak úgy ukmukfukk bejutni, de aztán jobbnak vélte, ha az emberekre hivatkozik.

- Halálra rémítené az embereket. Kár volna megint akkora riadalmat csinálni. Jobb lett volna, ha megvárja a csütörtököt. Velem is megüzenhette volna, mi a kérése.

- Nem kérés - mondta Makos Gábor.

Káptalan az arcára pillantott, és tanácsosabbnak látta nem firtatni, miért nem kérés.

- Nagyon kérem, menjen haza - mondta -, én elintézem önnek ezt a csekélységet. Kihallgatást kérek a Főnöktől.

- Magam akarom - nézett rá mogorván Makos Gábor.

- Ne gyerekeskedjen, kedves Gábor - szólította életében először a keresztnévén -, nem olyan nagy ügy ez. Higgye el, jobb, ha én intézem el.

- Nem bánom - mondta rövid gondolkodás után Makos Gábor -, de akkor még ma el kell intéznie. Itt megvárom.

Káptalan hiába próbálta lebeszélni. Beleegyezett, hogy még aznap visszajön, amilyen gyorsan csak lehet. Arra kérte Makos Gábort, hogy a szurdék másik oldalán várja meg. A járókelőkre hivatkozott, jobb, ha elbújik előlük.

- Idefelé sem találkoztam senkivel - mondta Makos Gábor.

- Jobb, ha számítunk rá - erősködött Káptalan, s gyors, ideges pillantást vetett a szurdék szegélyére. De a katonák kiválóan álcázták magukat.

Végül megegyeztek, Makos Gábor visszament a szurdék másik oldalára, behúzódott egy bokros erdőrészbe, leült egy köre, és füttyörészett. A tigris mellé heveredett a földre.

Káptalan megvárta, amíg Makos Gábor eltűnik, magához intette az egyik tisztet, és megparancsolta, hogy várják meg őt állásaikban, mozdulatlanul és zaj nélkül, akkor is, ha órák múlva jönne vissza. Közben tartsák szemmel a szurdékot, s ha a tigrises férfi az ő érkezése előtt a város felé indulna, minden eszközzel tartsák vissza.

- De csak óvatosan - tette hozzá végül, holott ő maga sem tudta, hogyan lehetne ezt a tigrist óvatosan visszatartani.

Jó két órába telt, míg Káptalan visszaérkezett. Nem volt valami virágos hangulatban. A szurdék előtt tanácstalanul megállt. Azon törte a fejét, milyen parancsot adhatna katonáinak. Még mindig a Főnök pohos arcában csillogó, apró szemeket látta maga előtt, amelyek összeszűkülnek a haragtól. A nagydarab férfi megemelkedett székében, súlyos ökleit tankhajó nagyságú íróasztalára helyezte.

- És maga az én rendőrségmentől kapja a pénzt! - üvöltötte. - Erről a tigrises históriáról hallani se akarok. Lőjék le azt a pasast! Megértette! A tigrisével együtt.

Az altiszt meglátta Káptalant, leballagott hozzá.

- Mi újság, főhadnagy úr?

- Semmi... azazhogy - dadogta Káptalan, majd hirtelen határozottá vált a hangja. - Amit mondtam. Ha a férfi át akar jutni a szurdékon, lőjék a tigrist.

- Értem. Az emberre vigyázunk - mondta a katona, és visszament.

Makos Gábor még mindig a kövön üldögélt, a füttyörészést már abbahagyta. A tigris felpattant, amikor meglátta Káptalant.

- Visszaülsz - mondta neki Makos Gábor.

A főhadnagy szerencsétlenül állt a férfi előtt.

- Hallgasson meg - mondta halkán, szinte bocsánatkérően.

- Hallgatom - nézett rá Makos Gábor gúnyosan, s közben kezét a tigris fejére tette.

- Az a helyzet, hogy egy század katonát vezényeltek ide a szurdék védelmére.

- Ezt intézte két óra alatt?

- Nem, a katonák már két órával ezelőtt is itt voltak. Tudtuk, hogy jön.

- Honnan tudták?

- Akit meg akar menteni, az jelentette be.

- Bácski?

Káptalan bólintott.

- A szerencsétlen - nevetett Makos Gábor. Önkéntelenül simogatta a tigris fejét, elkomorodott.

- Szóval ez a Főnök válasza? Egy század katona.

Káptalan széttárta a karját.

- Higgye el, én mindent megtettem. Nem érdemes ujjat húzni vele. Nincs önnek semmi gondja fönt az erdőben.

- De most van. Ez a fővadász.

- Talál magának helyet máshol is.

- Szóval egy század katona - mondta elgondolkodva Makos Gábor -, jó, üljön ide mellém.

Odébb húzódott a kövön.

- Mit akar csinálni?

- Üljön le!

- Én, kérem, szolgálatban vagyok...

- Na - mondta Makos Gábor a tigrisnek.

A tigris föl pattant, lekushadt, feszülő izmai remegtek.

- Leül? Vagy még mindig szolgálatban van?

Káptalan a tigrisre pillantott, s lehuppant Makos Gábor mellé. Makos Gábor megveregette a tigris nyakát.

- Fegyverezd le őket. Megölni senkit sem kell!

- Ebből szörnyű botrány lesz - suttogta Káptalan.

- Persze - mondta nevetve Makos Gábor, s a tigris egy hosszú ugrással eltűnt a szurdék felé.

Szokatlanul hosszú idő telt el, amíg az első fegyver eldőrdült, de akkor aztán istentelen zenebona kerekedett.

- Jó lesz egy fa mögé húzódnunk - suttogta Káptalan.

- Ha annyira meg van ijedve, csak húzódjon.

Egy kétségbeesett emberi üvöltés, a fegyverek elhallgattak, gyors fémes, koccanó zajok, fékevesztett lábdobogás, aztán csend.

Makos Gábor is izgatott lett, ujjjaival idegesen dobolt a kövön. Káptalan falfehéren ült mellette.

- Menjünk - mondta Makos Gábor.

Beóvakodtak a horhosba. Az úton néhány eldobott fegyver hevert, a megtépázott bokrok s a meredek löszfal a csizmasarkak karistolásai mutatták, hogy a katonák fejvesztetten ugráltak be a szurdékba.

A lapályon meglepő csendélet fogadta őket. A rét közepén egymáshoz szorulva, mint a delelő birkanyáj, állt a század, s mintegy ötven méterre tőlük egykedvűen üldögélt a tigris.

Amikor Káptalant meglátták, mozgolódás támadt, a tigris azonnal fenyegetően föl pattant, s a katonák szoborrá merevedtek.

Makos füttyentett a tigrisnek, megveregette a fejét.

- Jól van - ezzel a katonákhoz fordult. - Elmehetnek.

Az emberek nem mertek mozdulni, megbűvölten bámulták a tigrist.

Makos Gábor közelebb ment hozzájuk.

- Megsebesült valaki? - nevetett Makos Gábor, s akkor a csoport szélén megszólalt egy katona.

- Ezt nem fogja a golyó.

- Persze hogy nem - mondta szigorúan Makos Gábor -, különben már tavaly megjegyyezhetnék volna maguknak. Tankokkal sem tudták legyőzni.

- Mit akar velünk? - kérdezte egy riadt hang.

- Semmit. Elmehetnek.

Lassan felengedett a feszültség, néhányan kiléptek a körből, s mikor látták, hogy a tigris nem mozdul, a többiek is nekibátorodtak. Páran gyors léptekkel megindultak a város felé, míg mások nem tudtak szabadulni a tigris bűvköréből, megbabonázva bámulták, s ahelyett hogy menekültek volna, közelebb léptek hozzá.

- Ha legközelebb megtámadnak, már nem leszek ennyire humánus - mondta Makos Gábor. - Mit gondolnak, hány perc alatt tépte volna szét magukat, ha megparancsolom neki?!

Senki sem válaszolt.

- Most pedig lássuk azt a híres Főnököt - nézett Káptalanra. - Velem jön?
- Szeretnék valamit mondani - mormolta Káptalan. A földet nézte közben.
- Tessék.
- A Főnök parancsba adta, hogy önre is lőjenek.
- Na és?

Káptalan fölpillantott Makos Gábor arcába, mintha azt kémlélné, valóban érti-e.

- Sőt, hogy elsősorban önre lőjenek.
- Mit gondol, mi lesz, ha a tigrisnek senki sem fog parancsolni?
- Azt ők nem tudhatják.

Makos Gábor kivörösödött a dühtől.

- Nem érdekel!

Elindult a város felé.

A katonák széles utat nyitottak neki. Nem indult utána senki. Csak nagy sokára Káptalan, amikor Makos Gábor már eltűnt az útkanyarulatban.

A városban Makos Gábor előtt kiürültek az utcák, a járókelők fejvesztetten ugráltak be a kapualjakba és az üzletekbe. Néhányuknak bizonyára eszébe jutott a múlt év tavasza.

Háborítatlanul jutott el a tigrissel a városházáig. A kapu előtt fegyveres őr állt. Amikor meglátta Makos Gábort, lekapta a válláról a géppisztolyát.

- Dobja el a fegyverét! - mondta neki.

A katona beugrott a boltíves tölgyfa kapun, hallatszott, ahogy belülről ráfordítja a kulcsot.

Makos Gábor a tigrisre nézett, s az állat azonnal ugrott, szinte még el sem halt a kulcs utolsó csikordulása, a kapu már kifordult szárnyakkal lengett a sarokvasakon. A katona belül ijedtében eldobta a géppisztolyt, s magasba emelte a kezét. A tigris megszaglászta az eldobott fegyvert, aztán lába egy könnyed mozdulatával rácsapott. A cső meggörbült, mint egy U szeg.

- Hol a Főnök irodája?

A katona dadogva magyarázta, merre kell menni.

A titkárságon egy gépírónő és egy szemüveges férfi ült. A férfi az íróasztalra rakta a lábát. Makos Gábor beléptére felugrott.

- Hogy képzeli, bejelentés nélkül!

Makos Gábor csak egy lekicsinylő pillantásra méltatta, és máris megindult a párnás ajtó felé. A férfi arca eltorzult a dühtől. Lépett egyet Makos Gábor felé a hatalmasok felsőbbségével, de a második lépést már nem tette meg, mert beugrott az ajtón a tigris. A titkárnő arca elé kapta a kezét, és idéetlen fejhangon felvisított, a szemüveges tátozott, és az ellenkező fal felé hátrált. Makos Gábor benyitott a párnázott ajtón.

A két svábbogár szem fennkölt felháborodással pislogott Makos Gáborra a tankhajó íróasztal mögül.

- Mit akar?

- Önnel szeretnék beszélni - mondta Makos Gábor még mindig az ajtóból.

- Ki maga? Mi jogon merészel... Kárpáti - ordította a Főnök.
- Ne ordítson - mondta szigorúan Makos Gábor -, Makos Gábor vagyok.
- Takarodjon! - Látszott, még mindig nem tudja, kivel van dolga.

Makos Gábor belépett a ajtón, a Főnök meglátta az ajtónyílásban a tigrist.

Halkabb hangra váltott, de még parancsolóan próbált beszélni.

- Azonnal hagyja el a szobát, vagy riasztom az őrséget!
- Csak riassza - vetette oda Makos Gábor foghegyről. - Gyere be! - mondta a tigrisnek.

A tigris belépett az íróasztaltól az ajtóig húzódó perzsaszőnyegre. Makos Gábor becsukta a párnázott ajtót.

A Főnök kirántotta a fiókját, a kezében pisztoly villant, de villant a tigris is, olyan finom mozdulattal ragadta el a fegyvert, hogy közben nem is érintette a Főnököt.

A férfi elfehéredett, görcsösen szorongatta trónusszerű széke karfáját. A tigris visszaballagott a szoba közepére, a perzsára ejtette a pisztolyt, könnyed mozdulattal rávágott. Egy bádoglelom maradt a mancsa alatt.

A Főnök mukkanni se tudott rémületében. Makos Gábor egy kényelmes fotelba ült, szúrósan nézte a Főnököt.

- A fővadász miatt jöttem.
- Kérem, én nem tudom, mi van a fővadászsal. Én a város feje vagyok, piszlicsáré ügyekkel nem foglalkozom.
- Ismeri vagy nem ismeri Bácski Ferencet?

A főnök feje megrándult.

- Ismerem.
- Az ön utasítására mondtak föl neki.
- Igen.
- Ezt az utasítást azonnal visszavonja.

A Főnök egy darabig mereven bámulta az asztallapot, aztán sunyin végighordta a tekintetét a szobán, mintha a berendezés érdekelné módfelett. Tekintete súrolta Makos Gábort is, de végül a tigrisen állapodott meg.

Az előszobából dörömbölés, lábdobogás és ideges zaj szűrődött be hozzájuk. Makos Gábor az ajtó felé bökött.

- Nem lesz jó vége, ha szórakozni akar velünk.

Önkéntelenül mondta így, hogy „velünk”, a tigrist is emberszámba vette. De ekkor már kivágódott az ajtó - a belépő az ajtószárny takarásában ülő Makos Gábort nem látta, de nem is törődött vele. A szoba közepén ülő tigrisre eresztett egy sorozatot. A tigris lustán felállt, lassan az ajtó felé fordult, majd egy hirtelen ugrással a lövöldözőre vetette magát. Felkelepelt még egy fegyver, de az egész nem tartott tovább néhány másodpercnél, csend lett odakint, a tigris újra bejött, mancsával becsapta az ajtót, és visszaült az előbbi helyére.

- Tudhatnák már, hogy nem fogja a golyó - mondta Makos Gábor.

- Visszavonom a fölmondást - suttogta a Főnök. A behemót ember most egész kis helyen elfért.

- Rendben, akkor elmegyek - állt fel Makos Gábor. - Csak ezt akartam. Az embereinek adjon utasítást, hogy hagyjanak békén elmenni. Ha valami bajom történik, biztosíthatom, hogy a tigris elsőnek önt fogja megölni. - A tigrisre nézett. - Megértetted. - A tigris idegesen föl pattant, lépett egyet a Főnök felé, fenyegetően rávillantotta rózsaszínű ínyét.

- Azonnal rendelkezem - mondta szolgálatkészen a Főnök, és felemelte a telefont. Elhadarta a parancsot, szerette volna már kívül tudni hívatlan vendégeit.

Makos Gábor már a kilincset fogta, de nem lépett ki, odafordult a Főnökhöz.

- Azt hiszem, ön kicsit sokat enged meg magának.

A Főnök gyűlölködve nézte, szeme cipőgomb nagyságúra zsugorodott. A szótlanság feldühítette Makos Gábort. Elfintorodott.

- Mutassuk meg neki, hogy nem kukoricázunk - mondta a tigrisnek -, húzzál egyet arra a pingpongasztalra.

A tigris fölemelkedett - ezzel egy időben a Főnök ijedten curükkolt székestül a fal felé, minél messzebbre az íróasztaltól -, a tigris, szokásához híven, méltóságteljes ballagás után villanás-gyorsasággal csapott az asztalra, s a tankhajó, mint egy fáradt, öreg kulipintyó földrengéskor, két darabra esett.

Makos Gábor háborítatlanul jutott ki a városból. Bár hegynek vezetett az útja, fürgén lépkedett, ilyen elégedettnek még soha életében nem érezte magát. A tigris hosszú, értelmetlen vágatkkal és bohókás szökellésekkel mutatta jókedvét.

A szurdékon át - az eldobált fegyverek még mindig ott heverték - elérték a kisvasutat, s újra a sínpár mellé szegődtek. Szabarpusztán Makos Gábor Bácski háza felé vette az útját. A fővadász ellenségesen fogadta, helyet sem kínálta, az asszony rebegette félénken:

- Üljön le.

Makos Gábor nem fogadta el a kínálást.

- Nem kell költözniük sehova. Visszavonták a fölmondását.

- Sok bajunk lesz még ebből - nézett rá sötéten Bácski -, magának is, meg nekem is.

Makos Gábor fölélénkült, azt hitte, a fővadász már hallott a történekről.

- Honnan tudja, hogy mi történt?

- Nem tudok semmit. Csak ismerem a Főnököt.

- Egyet se féljen a Főnöktől - mondta elkedvetlenül Makos Gábor -, és ha valaki piszkálódik, csak szóljon nekem.

A fővadász nem válaszolt. Makos Gábor egy darabig még a lábait váltogatva, szerencsétlenül ácsorgott a szobában, aztán megfordult, és elment. A fővadászsal való találkozás elkedvetlenítette. Csak lassan ment ki a fejéből az akadémikus ember. Otthon már túlcorduló boldogsággal ölelte magához Szolga Erzsébetet.

Megint boldog napokat éltek, csak Szolga Erzsébet homloka felhősödött el néha.

- Azt hiszem, nagyon nagy felelősséget vettél a válladra - mondta.

Makos Gábor nem értette.

- Felelősség? Miféle felelősség? Egyszerűen csak igazságot tettem.

„Éppen erről van szó” - gondolta Szolga Erzsébet, de nem szólt, s pillanatok múlva már el is felejtette aggodalmát.

Következő csütörtökön Káptalan nagyon levertnek látszott.

- Az egész város önről beszél - mondta.

- Azért ilyen rosszkedvű? - nevetett Makos Gábor.

Káptalan futó pillantást vetett rá, közben furcsa grimaszt vágott.

- Azt hiszem, az emberek boldogok - mondta sötéten.

- Miért?

- Azt hiszik, eljött az igazságtevő.

- Miért kellene igazságot tenni?

- Majd meglátja. Azt hiszem, nem kell sokáig várnia.

Szolga Erzsébet gondterhelten hallgatta a beszélgetést, lágy hangon, szeretettel kérdezte:

- Valami kellemetlensége támadt miattunk?

- Ugyan, dehogyis - rázta a fejét Káptalan, s hálásan, hű kutyaszemekkel pillantott a lányra.

- Mondja csak el bátran! - reccsent közbe Makos Gábor. Valamitől elszállt a nevetetnékje.

- Nem is tudom... nem történt semmi különös. Csak minden megváltozott körülöttem. A kollégák nagyon furcsák hozzám... úgy érzem, készül valami.

- Önnek a haja szála sem fog meggörbülni - ordított Makos Gábor, a másik kettő idegenkedve nézte a tajtékozó férfit, ugyan mi baja történhetett?

- Nem hiszem, hogy bármi bajom is lenne - mondta gyorsan Káptalan.

Sietve búcsúzott, s kézfogás közben segélykérően nézett Szolga Erzsébetre.

Makos Gábor ingerült maradt. Szolga Erzsébet érezte, hogy tennie kellene valamit, hogy a férfi feloldódjék, de mintha megbénult volna a nyelve, szótlánul tett-vett a házban. Makos Gábor estefelé már nem bírta tovább, utánarohant a konyhába.

- Úgy látom, már te sem bízol bennem. Ha nem jól érzed itt magad, elmehetsz. Ha akkora teher velem lenni.

Szolga Erzsébet keze ernyedten esett a combja mellé, lehajtotta a fejét. Sírva fakadt.

Makos Gábor nem vigasztalta. Rácsapta az ajtót, bement a szobába. De amikor Szolga Erzsébet egy óra múlva se jött be hozzá, ideges lett, előbb föl-alá járkált, aztán nem bírta tovább, kirohant a konyhába. Azt hitte, még mindig sír a lány, de Szolga Erzsébet konok arccal ült az asztal mellett, maga elé bámult.

- Ne haragudj, hogy megbántottalak - mondta szerencsétlenül Makos Gábor, s hozzálépett. Átfogta a vállát.

De a lány egy apró mozdulattal kihúzta magát a tenyere alól.

- Most hagyjál! Most ne. Tudhatod, hogy nagyon szeretlek. Most hagyjál egy kicsit!

Kibékültek, de ez a veszekedés halvány kis heget hagyott mindkettejükben.

13.

Tavaszdodott, érezhetően megnyúltak a nappalok, a langyos szelek végleg eltüntették az olvadás nyomait. Egy derengős estén - Makos Gábor a szemközti hegy pengeélessé vált sziluettjét figyelte az ablakból - fekete pontot vett észre az úton.

Lassan-lassan kibontakozott egy öregasszony körvonala. Feketében, tipegve jött az úton. Máshová nem jöhetett, csak hozzájuk. Makos Gábor kiment a ház elé, a lépcsőre ült. A tigris odaült mellé, Szolga Erzsébet az ajtóban állt a hátuk mögött.

A nénike elérte a kaput - kicsit meggömbülve, botra támaszkodva járt -, a fejét föl sem emelve benyitott, s megindult a ház felé. A tigris nyugodt maradt, de azért Makos Gábor csillapítóan a hátára tette a kezét.

Az öregasszony csak előttük egyenesedett fel. Makos Gábor arcába nézett. Bátran, mintha a tigris ott sem lenne.

- Maga az igazságtevő? - kérdezte.

Makos Gábor felállt.

- Miféle igazságtevő?

- Maga az, látom magán. Itt a tigris is.

Makos Gábor mosolyogni próbált.

- Nem vagyok én igazságtevő.

Az öregasszony, mintha nem is hallotta volna, az arcába bámult vizenyős, búzavirággék szemével. Szolga Erzsébet azon tűnődött, hogy miért csak az öreg embereknek van ez a fajta kék szeme.

- Börtönbe csukta az én szép fiamat - mondta monoton hangon a vénasszony, mintha egy varázsigt mormolna, mintha a hangsúlyozással egyben meg is akarnáátkozni azt, aki a fiát börtönbe csukatta.

- Kicsoda?

- Ártatlanul csukatta börtönbe az a gazember. Se tárgyalás, se semmi. Volt fiam, nincs fiam. Csak maga mentheti meg.

- De hát hogyan menthetném meg én a fiát?

- Meg kell mentenie - kiabált a vénasszony, s a nagyobb nyomaték kedvéért magasra emelte a botját, mintha fenyegetné vele az előtte álló férfit. Makos Gábor a tigrisre pillantott, de az állat meg se moccant.

- A Főnök csukatta le a fiát?

- Ne mondja rá, hogy Főnök! Magának nem Főnök. Magától fél, mint a tüztől. Szabadítsa ki a fiamat!

Makos Gábor tanácstalanul nézett Szolga Erzsébetre.

- Hogy hívják a fiát? - kérdezte a lány.

- Lestyán Sándornak. Mérnök volt a kénbányában.

- Miért zárták börtönbe?

- Nem tudom, kérem, senki se tudja. De egy biztos, hogy az egész város az én fiam mellett van. Az egész város tudja, hogy az én szép fiam becsületes ember volt világéletében.

- Várjon, fölírom a nevét - mondta Szolga Erzsébet -, jöjjön be, néni!

Az öregasszony ottmaradt náluk éjszakára, lefekvésig a Főnököt átkozta, s olyan bűnlajstromot sorolt el róla, hogy magának a sátánnak is becsületére vált volna. Legjobban - a fia letartóztatása mellett - azt fájalta, ahogy a Főnök a nőkkel bánik. Mindegy annak, akárki, asszony, lány, családanya, ha valakit megkíván, megszerzi magának. Ha kell, erőszakkal.

Másnap elkísérték az öregasszonyt Szabarpusztáig, s megígérték neki, hogy mindent megtesznek érte, ami módjukban áll.

Lármás hálálkodásától hazáig nem tudtak szabadulni. Mind a ketten szégyellték magukat.

Amikor Káptalantól megkérdezték, hallott-e Lestyán Sándorról, gyanakodva felkapta a fejét.

- Mit akarnak vele?

- Tehát ismeri.

- Igen.

- Börtönben van?

- Igen.

- Miért?

- Ez a Főnök ügye - idegeskedett Káptalan -, nekem semmi közöm hozzá.

- Tehát magának is köze van hozzá - mondta diadallal Makos Gábor -, ne is tagadja.

Káptalan lehajtotta a fejét.

- Én éppen csak ott voltam a kihallgatásán.

- Mit csinált az az ember?

- Kérem, ne kínozzon.

- Mit csinált?

Káptalan bizonytalanná vált, idegességében a kézfejét nyomogatta.

- Meg akarta ölni a Főnököt.

- Miért?

- A kénbánya... - felállt, az ádámcsutkája nevetségesen szaladgált a nyakán. - Most mit akar csinálni?

- Hogyhogy mit akarok csinálni? Miért akarta megölni a Főnököt?

- Kérem, a Főnök barátságos ember. Kedélyes.

- Ezért akarta megölni a mérnök?

A tiszt összébb zsugorodott, hebegett.

- Nem... nem azért mondom...

- Az istenért, mi van magával? - szólt közbe Szolga Erzsébet.

Káptalan erőre kapott a lány hangjától. Végigsimogatta a haját, leült. Nyugodt, színtelen hangon beszélt.

- Nem akarta megölni. Egyszerűen csak bement hozzá, mert a kénbányászok embertelen körülmények között élnek és dolgoznak. Szankciókat követelt a tulajdonos ellen. Nem tudta, hogy a bánya akkor már rég a Főnöké volt.

- Kié volt korábban?

- Egy Makorjan nevű örményé.

- Mi lett vele?

- Eltűnt.

- A Főnök gondoskodott róla, hogy eltűnjön, mi?!

- Nem tudom, erről valóban nem tudok. Ezt a mérnököt viszont mi tartóztattuk le. Már ki se jött a városházáról. A Főnök azt az utasítást adta, ki kell belőle szedni, hogy meg akarta gyilkolni őt.

- És sikerült? - kérdezte gúnyosan Makos Gábor.

Káptalan lehajtotta a fejét.

- Nem. Azért is nem lett tárgyalás.

- Meghalt? - kérdezte riadtan Szolga Erzsébet.

A főhadnagy rázta a fejét.

- A rabkórházban van. - Kicsit hallgatott, aztán Szolga Erzsébetre nézett. - Ne csodálkozzanak rajta. Én évek óta a Főnököt szolgáltam. Meggyőződésből. Nagyon vonzó ember. Biztosak lehetnek benne, hogy a városban nagyon sok híve van... Tévedtem. Már elég régóta tudom, de most már mit tehetnék... Az a Lestyán tényleg ártatlan.

- Elvinne egy üzenetet a Főnöknek?

- Ne kívánja tőlem. Nagyon kérem.

Makos Gábor fanyalogva nézett a tisztre, elfordult.

- Na jó, majd elintézem magam.

- Kérem, ne jöjjön be a városba - mondta könnyörgő hangon Káptalan. - Az életével játszik.

- Vagy a magáéval, nem? - mondta gúnyosan Makos Gábor.

A tiszt ingerült lett.

- Igen, az enyémmel is.

- És ha nem csinál semmit, akkor Lestyán Sándoréval is - mondta keményen Szolga Erzsébet.

Makos Gábor Bácskihoz ment, ott volt a legközelebbi telefon. Nem akarták neki kapcsolni a Főnököt.

- Mondják meg neki, ha nem beszél velem, megint bemegyek a tigrisemmel.

A készülék kis ideig némán bűgött, majd egy ijedt női hang: „Azonnal kapcsolom a Főnököt”, egy kattánás, s egy mogorva basszus.

- Mit akar?

- Ismer ön egy Lestyán Sándor nevű férfit?

- Nem.

- Nem baj. Szeretném, ha holnap délig az édesanyjával meg a családjával együtt Szabarpusztára hoznák.

- Nem érti, hogy nem ismerem?

- Ha nem lennének itt holnap délig, kénytelen lennék meglátogatni önt. - Ezzel letette a kagylót.

- Mit gondol, elküldi őket? - nézett rá sunyin Bácski.

- El. És arra gondoltam, egy darabig itt lakhatnának maguknál - mondta parancsolóan, majd szelíden Bácskinéhez fordult. - Igaz, Karola?

- Hát persze, elférnek, négy szobánk van - válaszolta készségesen az asszony. Látszott rajta, hogy őszintén beszél. A férje összehúzott szemmel nézett rá, de nem szólt semmit.

Másnap délben megérkeztek a mérnökök. Az öregasszony, a mérnök felesége és egy tíztizenegy éves forma gyerek meg Lestyán Sándor. A mérnök arca gyermekinek tűnt, amikor fehér ágyneműbe burkolva leemelték az autóról. A meggyötört arcon futó mosoly villant, amikor meglátta Makos Gábort, s üdvözlésképpen fáradtan megmozdította a kezét. Makos Gábor háta megbízsergett ettől a mozdulattól, boldog volt és szégyenkezett.

Következő csütörtökön is megérkezett a terepjáró a házuk elé, de nem szállt ki belőle senki.

- Mi az, ez már be se mer jönni? - mondta Makos Gábor.

Szolga Erzsébet az ablakhoz lépett.

- Ez nem Káptalan.

A sofőr türelmetlenül dudált, a tigris felmordult, és az ajtónak ugrott.

- Nocsak - mondta Makos Gábor -, itt nem stimmel valami.

A tigrist maga mögé parancsolta, kísétált a kapuhoz. Az idegen férfi még akkor sem szállt ki a terepjáróból.

- Jó napot - kiabálta a volán mellől -, meghoztam az ellátmányt.

- Azért kiszállhat.

- A tigris? - kérdezte aggodalmaskodva az autós.

- Nem bántja, ne féljen. Csak maga se bántsa őt.

Egy alacsony termetű, kopaszodó férfi kászálódott le az ülésről. Overallban volt.

- Káptalan? - kérdezte Makos Gábor.

- Beteg - mondta a férfi, és az autó mögé, a fűre rakta a csomagokat.

Makos Gábor kísétált a tigrissel a kapun.

- Nem tetszik ez nekem. Nagyon hirtelen betegedett meg.

A férfi a terepjáró mögé hátrált, közben szemét le nem vette a tigrisről.

- Kérem, én azt a parancsot kaptam, hogy ezeket a csomagokat szállítsam ide. - Leemelt még egy ládát, és a másik oldalon beugrott a kocsiba, s már berregtette is az indítót.

- Ne siessen annyira - mondta neki Makos Gábor.

A tigris lomhán odaballagott az autó elé. Keresztbe feküdt előtte az úton. A férfi rémülten leállította a motort.

- Kicsoda maga?
  - Kelecsényi őrnagy vagyok.
  - Miért nem egy őrmesterrel küldték, miért kell ehhez egy ilyen nagyszerű férfit igénybe venni, mint ön?
- Az őrnagy riadt nyúlként tekergette a nyakát.
- Kérem, én nem tudok semmiről.
  - Miről kellene tudnia?
  - Engedjen el, szeretnék hazamenni.
  - Bort hozott?
  - Igen.
  - Jöjjön, igyon meg velünk egy pohárával.
  - Nem... nem lehet... vezetek.
  - Vezet? - Makos Gábor hangos hahotába tört ki, intett a tigrisnek, az őrnagy a szabaddá vált úton villámgyorsan elporzott.

Makos Gábor az élelmiszeres csomagokat nem is vitte a házba. A bort ott helyben kiöntötte, az üvegeket beledobálta a patakba. A húst elvitte egy elhagyott erdőrészbe, egy karóval a földhöz szúrta.

Másnap két döglött rókát talált a hús mellett.

- Azt hiszem, telefonálnom kell - mondta Szolga Erzsébetnek.
- Veled megyek, nem merek egyedül itt maradni - mondta a lány.

Szabarpusztán szokatlan kép fogadta őket. A házak közti füves térségben sátrak álltak, a kút körül táborüzek égtek. Az emberek felugráltak, amikor meglátták őket, köréjük sereglettek, itt-ott elkiáltottak egy-egy éljent is. A tigristől senki sem félt. Makos Gábort meghökkentette a sok elszánt, reménykedő arc. „Már hadseregem is van” - gondolta némi mélabúval.

- Mit keresnek itt, emberek?
- Kénbányászok vagyunk. Kijöttünk a mérnök úrhoz.

Lestyán Sándor már lábadozott, pokrócba bugyolálva ült az erdészház déli fala előtt. Kezét boldogan a közeledő Makos Gábor felé tárta.

Telefonálni nem tudott Makos Gábor, mert a vonal már napok óta elromlott. Bizonyára készakarva rontották el a városban. A fővadász még mindig idegenkedve nézegette Makos Gábort, de egy árva szót sem szólt. Most már tisztelte, vagy legalábbis félt tőle.

Makos Gábor azon töprengett, hogy milyen módon kérhetné ki a Főnöktől Káptalant. Mert afelől biztos volt, hogy nem beteg a tiszt, nyilván letartóztatták. De nem volt ideje sokáig töprengeni, mert egy csapat katona érkezett a pusztára. Egyikük a bányászok csoportjától követve lépett Makos Gábor elé. Összevágta a bokáját, tisztelgett. Makos Gábor egyáltalán nem találta furcsának ezt a magatartást. Ő is kihúzta magát, amíg a katona szavait hallgatta.

- A Főnök támadásra készül. A jelszó az, hogy tüzzel-vassal el kell pusztítani önt. Tankokkal, messzehordó ágyúkkal és repülőkkal akar támadni. De a katonák bizonytalanok, ímmel-ámmal készülődnek. Nem akarunk a Főnökért meghalni.

Nemsokára újabb egységek érkeztek, néhány tiszt is. Tábori telefont szereltek fel, őrseget állítottak, és percenként jelentették az eseményeket. A páncélosok felfejlődtek a város körül, nemsokára megkezdik a tüzérségi tüzet. De az ágyúzás nem kezdődött, pedig már a gyerekeket, asszonyokat és öregeket Bácski biztonságos, védett helyre vitte az erdőbe.

A katonák jelentették, hogy egy páncélos egység is átállt Makos Gábor oldalára, nemsokára meg is érkeztek az acélmonstrumok, parancsnokuk megint csak Makos Gábornak tett jelentést. Tőle várták a parancsot is.

- Legjobb, ha megelőzzük őket - mondta Makos Gábor. - Maguk csak maradjanak itt, én mindent elintézek a tigrissel.

A katonák azonban ragaszkodtak hozzá, hogy vele menjenek, így együtt indult el a csapat a város felé. Úttalan utakon bujkálva, csúszva haladtak előre, a tigris mindig előttük ment ötven-száz méterre. Nemsokára elérték a város előtt húzódó fennsíkszerű rétet, az ellenség erőinek centrumát. De harcra nem került sor. A réten álló tankok kupoláján fehér zászló lengett, a katonák szabálytalan csoportokba verődve álldogáltak körülöttük. A két csoport találkozásából ölelkezés, örömtánc lett.

A Főnököt akkor már két órája elfogták, és szigorú őrizet alatt tartották a városházán.

Makos Gábor úgy vonult be a városba a katonák élén, mint egy diadalmas hadvezér. A nép kint ujjongott az utcákon, a tigristől nem félt senki. A város örömmámorban úszott.

Később Makos Gábor elé vezették a megbilincselte Főnököt. A behemót ember viczorogva nézett legyőzőjére, kiköpött feléje.

- Dögölj meg! - üvöltötte artikulátlan hangon.

A mellette álló katona visszakézzel szájon vágta. A Főnök arca a keményre feszült rágóizmoktól állatiassá vált, az orrából szivárgott a vér. Makos Gábor tele szájjal felnevetett, a térdét csapkodta. Jókedve a többiekre is átragadt, hahotázással telt meg a terem, mintha egy bohózat jól sikerült csattanóját látták volna. Akkor ez senkinek sem tűnt furcsának, de utána nagyon sokan fejcsóválva gondoltak vissza az esetre. Volt benne valami félelmetes. Amitől megbizsereg az ember gerince.

14.

- A régi házban szeretnék lakni. Az Attila utcában - suttogta hozzásimulva Szolga Erzsébet.

A fényűzően berendezett, mégis rideg szállodai lakosztályba beszűrődött a téren ünneplő sokaság zaja.

- Makos Gábor, Makos Gábor, Makos Gábor - rikoltozták.

- Odamegyünk lakni, ugye?

A lány suttogásából érződött, hogy megcsömörlött már a hejehujázástól, termékeny csendre vágyik.

Makos Gábor bólított, s újra kilépett az erkélyre. A kirobbanó éljenzés most már zavarta, félszegen állt a korlát mögött, úgy érezte, semmi köze a téren kavargó tömeghez, s talán ehhez az erkélyen álló figurához sincs semmi köze.

Káptalan a szoba mélyéről előrelépett, megállt az ajtóban - a téren állók így nem láthatták, de hangja érthetően eljutott Makos Gáborig.

- Mondjon nekik valamit!

Makos Gábor is éppen ezt latolgatta, valami olyasfélét akart mondani, hogy most már a józan, hétköznapi munka ideje érkezett el, szabadságban, emberi körülmények között kell építeni a jövőt, már szinte hallotta hangját, ahogy szétviszi a téren a szálnalmas közhelyeket, de Káptalan mondatától elment a kedve a szónoklástól, ez a „nekik” falat emelt közé meg a lentiek közé, így hát fáradtan megemelte a kezét, megfordult, és visszament Szolga Erzsébet mellé.

Adrien nem jött el a találkozóra - ki tudja, mi tarthatta vissza -, de azt üzenete, bátran költözzenek be az Attila utcai házba, máig is üresen áll, ők már nem akarnak oda visszamenni, megszokták az új lakótelepet. Még azt is mondta, hogy sok boldogságot és sikert kíván, de erről Káptalan - ő hozta az üzenetet - hallgatott.

Az Attila utcai házba nem tudtak azonnal beköltözni, mert a lakatlanság megrongálta. Makos Gábor szótlanul csellengett a hulló vakolatú szobákban - a falakon még most is látszott a képek és a bútorok helye, a folyosóra nyíló ajtó küszöbét élelmes gyomok lepték el, s az ő szobája körül még mindig ott hevert az összeroncsolt rács. A tigris idegenkedve járta a szobákat Makos Gábor után, a konyhában haragosan fölhörrent, mintha emlékezne mindarra, ami ebben a konyhában lezajlott.

Makos Gábor önkéntelen léptekkel indult egykori szobája felé, átbújt a tépett rácson, szembefordult a konyhával, maga elé képzelte a fegyverével hadonászó Káptalant és riadt géppisztolyos embereit. Elmosolyodott. Azon mosolygott, hogy szemernyit sem haragszik Káptalanra - sőt talán ő az egyetlen ember, akivel valamiféle emberi kapcsolata létesült a tigris megjelenése óta.

Tétlenül üldögélt a szállodában Szolga Erzsébettel, nem kívántak az utcára menni, elégük volt a fásasztó ünneplésből. Makos Gábor szégyenkezve gondolt rá, hogy meg kell kérnie valakit: tataroztassák az Attila utcai házat. Nem tudta, kihez kell fordulnia, kapóra jött hát Káptalan estefelé.

- A házat! Mondd a házat! - suttogta Szolga Erzsébet, ki tudja, miért nem egyenesen Káptalanhoz fordult, talán röstellt kérni éppen úgy, ahogy Makos Gábor is szégyellte a kérést, mert tudta, ezekben a napokban minden kérése parancs.

Káptalan azonban, anélkül hogy meghallotta volna a suttogást, így szólt:

- A ház tatarozását megkezdték. Az emberek ígérik, hogy holnapután már be lehet költözni. Az Ideiglenes Tanács nagyobb pénzüsszeget utalt ki bútorokra. Holnap ki is választhatja, Erzsike.

- Nem kellene új bútorok - mondta sietve Szolga Erzsébet -, az erdei házból hozzák be a bútorainkat!

Makos Gáborra pillantott, vajon nem siette-e el a tiltakozást, de a férfi nem figyelt rá.

- Milyen Ideiglenes Tanács?

- A választásokig Ideiglenes Tanácsot neveztek ki - mondta Káptalan, és Makos Gábor figyelmét nem kerülte el, hogy a tiszt katonás állásba merevedett, amikor feléje fordult - ön az elnöke.

- Én?

- Igen. És jelenteni akartam, hogy a Tanács nemsokára idejön, hogy itt beszéljék meg a teendőket, nem akarták önt fárasztani, azért gondolták, hogy a helyébe jönnek.

- Nekem ne jelentsen - mondta mogorván Makos Gábor -, üljön le!

- Igenis - mondta Káptalan, és leült.

A kialvatlan szemű bizottság élén Lestyán Sándor lobogott. Ha lehet, még soványabb, még fehérebb volt, mint akkor, amikor Makos Gábor először látta fent a hegyen. Kissé hangosabban beszélt a kelletténél, mint aki pár óra alatt tökéletesen beleilleszkedett néprtribuni szerepébe.

Azt akarták, hogy Makos Gábor legyen a Főnök utódja.

Makos Gábor a fejét rázta.

- Nem tudok egy várost elvezetni - mondta. - Nem értek hozzá.

A bizottság eleinte elhűlve nézett rá, mintha bolondot látnának, kapacitálták egy darabig, mondván, hogy a nép csak benne bíz, az ő elnöksége mindenki számára biztosíték, de Makos Gábor makacsul rázta a fejét.

- Nekem nem köszönhetnek semmit - mondta -, ha mindenáron azt akarnák elnökké választani, aki elűzte zsarnokukat, akkor őt kellene megválasztaniuk - mondta, és a tigris felé bökött.

A bizottság egy pillanatra megdermedt, valamennyien a nyugodtan heverő tigrisre szegezték tekintetüket.

- Válasszanak meg, akit akarnak - folytatta Makos Gábor -, olyan embert, akiben megbíznak és aki biztos, hogy megállja a helyét a város élén. Én nem akarok semmilyen funkciót. Abban a hivatalban szeretnék dolgozni ezentúl is, ahol ezelőtt dolgoztam. Kérem, szerezzenek a feleségemnek is állást. Mi majd megleszünk valahogy. Amíg a tigris létezik, úgyis ellenőrzés alatt áll mindenféle városi tanács. Akármilyen elnök. Ezt tudhatják. Ez nagyobb biztosíték, mint a személyem.

A végét kissé pattogó hangon mondta, majd hógynem fenyegetően, a bizottságból többen mereven bámulták a cipőjük orrát, s Szolga Erzsébet beszívott alsó ajakkal nézte Makos Gábor elszánt, árnyalatnyit gúnyos arcát.

A választásokat nemsokára megtartották, Lestyán Sándor lett a város új elnöke. Makos Gábor újra bejárt hivatalába, ingatlanok bejegyzésével, átírásával foglalatostkodott. Szolga Erzsébetet városi vezető védőnőnek nevezték ki, de a sok adminisztrációval járó állás nem tetszett neki, kérte tehát, hogy helyezték ki az egyik peremkerületbe. Kérését teljesítették, de továbbra is vezető védőnői fizetését kapta. Ezt szóvá is akarta tenni, de Makos Gábor leintette. „Hadd fizessenek, ennyivel tartoznak” - mondta, s ő maga azonnal elfogadta hivatalában a felkínált vezető beosztást. A korábbi, meglehetősen szűk főnöki iroda és a szomszédos helyiség közfalát kiüttette, így a tigrissel együtt vidáman elfértek az új főnöki szobában.

Az Attila utcai ház komorabb volt, mint régen. Mintha a hegyi házból elhozott bútorok nem éreznék jól magukat az egymásba nyíló szobákban. Az éjszakák is valahogy mások lettek, az eresztékek barátságatlanul recsegték, az alvó tigris fehér foltja is ellenséges lett. Makos Gábor gyakorta nem tudott aludni éjjel, holdkórosként bóklászott fel-alá a szobákban, a tigris kísértetként követte. Szolga Erzsébet aggódó kérdéseire nem válaszolt, úgyhogy a lány később már nem is kérdezte, mi baja, csak ült merev háttal az ágyban, izmai megfeszültek, valami szerencsétlenség hirtelen bekövetkezésétől félt. Olyannyira, hogy nemsokára már boldog volt, ha kimehetett a házból.

Reggel együtt indultak munkába, a Templom térig együtt mentek.

Búcsúzkodás után Szolga Erzsébet mindig kis megkönnyebbülést érzett, de rögtön utána elővette a lelkiismeret-furdalás - s ezen a kízó szánalommal vegyes önmarcangoló érzésen az sem könnyített, hogy úgy érezte: Makos Gábor is megkönnyebbül, ha egyedül marad.

Egy téli reggelen Szolga Erzsébet furcsállkodva vette észre, hogy Makos Gábor ágyban marad.

- Beteg vagy? - kérdezte.

- Nem - válaszolta mogorván Makos Gábor.

- Nem mész dolgozni?

- Nem.

Szolga Erzsébet örült, hogy megsértődhetett, abbahagyhatta a kérdezősködést. Azért még indulás előtt benyitott Makos Gáborhoz.

- Ne küldjek orvost?

Makos Gábor nem is válaszolt, a fal felé fordult az ágyban.

Ettől kezdve Makos Gábor nemigen járt be hivatalába. Akkor is csak fél órára, tíz percre, mintha nem érdekelné más, mint hogy a neki kijáró főnöki tiszteletet megkapja-e így is. Megnyugodva látta, hogy beosztottjai nemhogy tiszteletlenül, de a korábinál sokkal alázatosabban néznek rá. S úgy látszik, a felsőség sem neheztelt mulasztásaiért, mert nemsokára emelték a fizetését, s amikor már a pénzért sem járt be a hivatalba, postán küldték el neki.

Makos Gábor vidámabb lett, Szolga Erzsébetet moziba, színházba invitálta. A lányt megnyugtatta a változás, s készségesen eljárta Makos Gáborral mindenhová, bár a tigris jelenléte legjobban nyilvános helyeken feszélyezte, az emberek félve bámulták a nézőtérén végigheverő robusztus állatot, sokan, amikor meglátták, visszafordultak a bejárattól, inkább a jegy ára vesszen, minthogy néhány órát egy fedél alatt kelljen tölteniük az állattal.

Egyedül a gyerekek nem félték a tigristől - Makos Gábornak kedvenc tartózkodási helye lett a játszótér -, azonnal észrevették és értékelték szokatlan értelmességét, szinte „bevették” játékaikba, fogócskáztak, birkóztak vele, még szembekötösdit is játszottak, és a tigris nemhogy hagyta, de még ügyetlenséget is képes volt mímelni, hogy a gyerekek örömét fokozza.

A szülők azonban nem jó szemmel nézték a tigrissel való játszadozást. Félték. S Makos Gábor szomorúan látta, hogy megjelenése után mintegy varázsszóra kiürülnek a játszótérek, a gyerekek eloldalognak. Ilyenkor mérhetetlen szeretet ébredt benne tigrise iránt, úgy érezte, az állat legalább annyira megbántódott, mint ő - s azokat a gyerekeket, akik mégis játszottak a tigrissel, gazdag ajándékokkal halmozta el, egy kis, rongyos cigánygyereknek, aki sohasem szaladt el előlük, egy háromnegyedes kerékpárt vásárolt. De azután már a kis cigánygyereket sem látta többé.

Egyre kevesebbet járt ki az Attila utcai ház kertjéből. Nem törődött mással, csak a tigrissel. Napközben a legkülönbözőbb fortélyokat eszelte ki - vizsgáztatta a tigrist. Az állat minden feladatot játszi könnyedséggel oldott meg. Kézírásokat különböztetett meg, öt különböző nyelvű újság közül mindig azt hozta Makos Gábornak, amelyik nyelvűt kérte, megoldott matematika feladatok közül kiválasztotta a hibásakat, s teljesítette Makos Gábor írott parancsait is. Éppen csak beszélni nem tudott.

Egy ilyen gyakorlat közben lepte meg Makos Gábort Káptalan. Az arcán látszott, hogy valami nagy baja van. Leült Makos Gábor mellé a padra, jó ideig nem szólt semmit.

Makos Gábor nem örült a látogatásnak, de Káptalan szomorúsága megszelídítette.

- Mi baja?

- Kidobtak - mondta Káptalan, s tekintetét majdhogynem szemrehányóan Makos Gáborra emelte. - Már régebben elkezdtek a tisztogatást a rendőrségen. Mondván, hogy a Főnök emberei nem kellenek. Tudtam már akkor, hogy rám is sor kerül... ma megtörtént.

Makos Gábor arca nem rezdült, de belül elégtételt érzett. Káröröme lassan váltott át haraggá, de dühe nem Káptalanért ébredt, hanem azok ellen, akik az ő megkérdése nélkül elmozdították a tisztet.

- Most mit vár tőlem? - szegezte neki dühösen, bár pontosan tudta, hogy mit vár tőle a tiszt, és azt is, hogy mit fog tenni.

- Semmit - hajtotta le a fejét lemondóan Káptalan, s már állt volna fel.

- Maradjon csak - mondta Makos Gábor. - Nem hivatkozott rám?

- De igen.

- Mit mondtak?

- Örüljek, hogy ön nem követelt ellenem szankciókat.

- Nevetséges... Menjen csak haza! Még ma értesíteni fogják önt, hogy visszavették... A szarháziak - sziszegte. - Mi akar lenni? Akar parancsnok lenni?

- Nem - mondta sietve Káptalan -, csak vissza akarok kerülni a testületbe. Nem értek máshoz... rendőr akarok maradni.

- Parancsnok lesz - mondta Makos Gábor, oda sem figyelve a tisztre. - Majd én megmutatom nekik. Maga pedig ne felejtse el, hogy én neveztem ki parancsnokká.

- Nem szeretnék parancsnok lenni - mondta halkán Káptalan.

- Fél? - kérdezte gúnyosan Makos Gábor. - Nem bízik bennem? Bízzon a tigrisben! Parancsnok lesz, és kész!

Lestyán Sándort nem találta a városházán. Az ő - tigris ide, tigris oda - foghegyről beszélt vele. Makos Gábor összeszűkül szemmel nézte a fiatalembert.

- Tudja, ki vagyok én?

- Ki ne tudná.

- Hogy hívják magát?

- Senkinek a kérdésére nem vagyok köteles válaszolni.

Makos Gábor intett a tigrisnek. Az állat egyetlen mozdulattal ragadta el a katona fegyverét, a fiatalember a földre tottyant, és rekedten felordított. A kiáltásra elősereglett egy csomó ember, az őparancsnok, a városház néhány főtisztviselője. Hadarva, ijedten kértek elnézést, közben gyűlölködve nézték a tigris bűvköréből szabadulni nem tudó, földre huppant kiskatonát.

- Ezt az embert többé ne lássam itt - mondta Makos Gábor. A géppisztolyt kivette a tigris fogai közül, s undorral az őparancsnok lába elé dobta.

A városháziak szolgálatkészzen összevágták a bokájukat. Még a civilek is.

Valamelyik tisztviselő kerített egy Mercedest, hogy Makos Gábort Lestyán Sándor lakására vigye, de Makos Gábor nem fogadta el. Nem szerénységből, egyszerűen csak azért, mert nem tudta, hogy viselkedne a tigris, ha autóban ülne. De azért úgy tett, mintha szerénységből háritaná el az ajánlatot.

Lestyán Sándor a hegyoldalba épült villasoron lakott, Makos Gábor meglepődve állt meg a kis park mélyén meghúzódó impozáns, kétszintes villa előtt. Csöngetésére egy fekete ruhás férfi lépett ki a villa ajtaján, és méltóságteljes léptekkel közeledett a murvával felszórt, élénksárga úton a kapu felé.

- Kit keres?

- Lestyánt - mondta foghegyről Makos Gábor.

- Az elnök úrnak - mondta a szavakat jól megnyomva a férfi - vendégei vannak. Nem ér rá.

- Nyissa ki a kaput!

A férfi ekkor látta meg a Makos Gábor mögé álló tigrist, arcára fonnyadt mosolyt erőltetett.

- Jelentem az elnök úrnak.

- Jó, jelentsen - mondta beleegyezően Makos Gábor, a férfi ijedtsége visszaadta nyugalmát.

Percekbe telt, míg a fekete ruhás újra előkeveredett, s készségeskedve babrált a kulccsal a zárban.

- Az elnök úr várja önt.

Lestyán nem a vendégek körében fogadta - Makos Gábor hallotta a ház másik végéből a vendégsereg zajongását -, hanem egy méltóságteljes, dolgozószobaszerű helyiségben.

Makos Gábor érdeklődve hordozta körül tekintetét a famennyezetes, tiszteletet parancsoló szobában, s köszönés helyett azt kérdezte:

- Ön mindig itt lakott?

- Mindig? Hogyhogy mindig? - próbált nevetni Lestyán.

- Úgy értem, az elnöksége előtt is.
- Nem, dehogyis.
- Azóta lakik itt?
- Igen.
- Előtte kié volt?
- A Főnöké - mondta szorongva Lestyán -, reprezentálni kell... Külföldi vendégeket fogadni.
- Értem - mondta mogorván Makos Gábor. - Ki volt az az ember, aki beengedett?
- A személyzet főnöke.
- Aha. A személyzeté. Ide figyeljen, Lestyán...
- Beszélhetne velem barátságosabban is - szakította félbe az elnök, Makos Gábor meghökkenve rákapta a tekintetét, aztán automatikusan körülnézett, a tigris kereste. A tigris ott ült a háta mögött.
- Itt a tigrise, látom - mondta most már emeltebb hangon Lestyán -, de akkor is beszéljen tisztességesebben. Önnek felajánlottuk az elnöki posztot. Ha elfogadta volna, most ön lakna itt. Kényszerűségből. Ne higgye, hogy csupa öröm ez a funkció.

Makos Gábor hangot változtatott.

- Nem hiszek semmit - mondta szinte tárgyilagosan -, tőlem ott lakik, ahol akar. Azt szeretném, ha Káptalant azonnal visszavennék a rendőrségre. Méghozzá parancsnoknak.
- Ezt nem tehetem. Nem én döntöttem, hanem a tanács. Meggyőződésem szerint igazságosan... az az ember...
- Nem érdekel, hogy mit csinált az az ember.
- Önnel is kegyetlenkedett.
- Annál is inkább jogos felőle rendelkeznem. Ne vitakozzon. Holnaptól kezdve ő legyen a rendőrparancsnok.

Lestyán mondani akart valamit, de meggondolta. Rágóizmai idegesen rángatóztak, elvörösödött. Farkaszemet néztek.

- Meglesz - mondta aztán Lestyán.

Szótlanul mentek a folyosón, az ajtóban Makos Gábor az elnök felé fordult.

- Nem hív meg a vendégei közé?
- Parancsoljon - mondta kimérten Lestyán.

Makos Gábor fölnevetett, könnyedén, leereszkedően megveregette a férfi vállát.

- Nem kell megrémülnie... és ne kíséren tovább, kitalálok magam is.

15.

Káptalan még aznap este jelentkezett az Attila utcai házban. Sápadt volt, soványnak látszott, mintha délelőtt óta kilókat fogyott volna. Szolga Erzsébet megriadva nézett rá.

- Mi baja?

Káptalan szúrósan nézett Makos Gáborra, meg se hallotta Szolga Erzsébet kérdését.

- Kineveztek - mondta.

Makos Gábor ekkor fölugrott az asztal mellől, harsány, artikulátlan hangok szakadtak fel a torkán - megbabonázva bámulta a két ember és a tigris is. Jó idő beletelt, amíg fölfogták: Makos Gábor hahotázik, a térdét csapkodta, tekergette a törzsét, mozdulatai alig egy hajszállal különböztek azokétól, akiket nagy fájdalom ért.

- Gábor, Gábor - hajtogatta Szolga Erzsébet, s ettől Makos Gábor abbahagyta a groteszk mozdulatokat, lehuppant a székre, szemébe lógó haját remegő kézzel simította hátra, s így szólt:

- Foglaljon helyet nálunk, parancsnok úr!

Káptalant váratlanul érte a gúny.

- Én nem akartam!

- Ne idegeskedjen, üljön le! - mondta neki ridegen Makos Gábor.

- De hát, az istenért, mi történt? - kérdezte Szolga Erzsébet.

- Üdvözlöd házunkban városunk új rendőrparancsnokát - intett Káptalan felé Makos Gábor.

- Ön rossz úton jár - szólalt meg ekkor érdes hangon a tiszt. - Nagyon ráfizet, meglátja.

Makos Gábor komolyan szemügyre vette Káptalant, mintha most látná életében először. Szinte engesztelő volt a hangja:

- Hát fáj az magának, hogy parancsnok lett?

- Miért játszik velem?

- Én? Játsszom? - színészkedett Makos Gábor.

Káptalan elfordult, segélykérően nézett Szolga Erzsébetre.

Makos Gáborból megint kitört a nevetés, az asztalra borulva, buffogva nevetett.

Szolga Erzsébet a fülére tapasztotta a kezét.

- Gábor, hagyd abba! - kiáltotta.

Makos Gábor fölkelt az asztaltól, odament a lányhoz, és gügyögni kezdett.

- Na, jól van, kiscica, nem kell azért kiabálni, mert kicsit jókedvünk van.

Meg akarta simogatni Szolga Erzsébetet, de a lány hirtelen dühös mozdulattal kapta el a fejét a keze elől.

- Förtelmes! - mondta félhangon Káptalan.

Makos Gábor sarkon fordult.

- Magának micsoda förtelmes? - Magasabb hangra váltott. - Micsoda?! A kutyaúristenit!

A tiszt mereven állt, félelem nélkül nézett Makos Gáborra. Makos Gábor nem sokáig állta a tekintetét, elfordult, és újra mosolyogni kezdett, ha ugyan mosolynak lehet nevezni a száj ezt a fajta eltorzulását.

- Na, jó - mondta -, akkor most elmegyünk szépen a Sárkányba, megünnepeljük a kinevezést.

- Mit komédiázol! - szólt rá Szolga Erzsébet.

- Nem komédiázom - mondta ridegen Makos Gábor. - Öltözz!

- Sehová nem megyek, vedd tudomásul - kiáltotta a lány. Makos Gábor elvörösödött.

- Öltözz! - üvöltötte.

Káptalan előrelépett, szólni akart, de megállította Makos Gábor eszelős tekintete. Szolga Erzsébet sírva rohant ki a szobából, s ekkor a tigris nyöszörögni kezdett, nyakát mereven megfeszítve a mennyezetre emelte tekintetét, tekergette a törzsét, karmait a padlóba mélyesztette, Káptalan önkéntelenül az ajtó felé hátrált, Makos Gábor is meghökkent.

- Lefekszel - mondta.

De a tigris továbbra is eszelősen tekergett, mintha görcsök kínoznák, s csak a második felszólításra hagyta abba, elcsendesedett, végignyúlt a padlón.

Mint egy gyászoló gyülekezet, úgy vonultak a Sárkány felé. Szolga Erzsébet ment elől, utána Makos Gábor a tigrissel, s balra tőlük néhány lépésre - a keskeny járda helyett, nemtetszésének jeleként az úttesten - Káptalan. Feleúton járhattak, amikor Szolga Erzsébet hirtelen megfordult.

- Muszáj részt vennem ebben a komédiában?

- Nem komédia ez, ünneplünk - felelte Makos Gábor, s Szolga Erzsébetnek úgy rémlett, ez nem annak az embernek a hangja, akit szeretett.

A Sárkány portása udvariasan hajlongott előttük, s közben szemét nem vette le a tigrisről, mintha tekintetével akarná magától távol tartani.

Néhányan éljenezni kezdtek, amikor Makos Gábort meglátták az ajtóban, de a három hamuszürke arc látványa lecsendesítette őket, a tekintetek a tigrisre kúsztak, s most azok is félni kezdtek tőle, akik többször is látták a városban, s a találkozás semmi félelmet nem keltett bennük.

Makos Gábor a tigrisre nézett, a közel ülők határozottan látták, hogy elmosolyodott, és mondott valamit az állatnak, de hallani senki sem hallott semmit.

A tigris leheveredett a kijárához, oldalát az ajtónak támasztotta. A terem közepén ültek le, Makos Gábor egy üveg francia konyakot rendelt.

- Nem kívánok inni - mondta Szolga Erzsébet.

Makos Gábor nem válaszolt, teletöltötte mind a három poharat.

- A parancsnokságára - emelte a magáét Káptalan felé.

Káptalan dühösen megmarkolta a poharát, és egy hajtásra kiitta.

- Így kell ezt, parancsnok úr! És te - fordult Szolga Erzsébet felé -, te nem iszol az egészségünkre?

A lány szeme ijedten villant Makos Gábor felé, keze tétován a pohár köré kulcsolódott.

Egy pincér lépett az asztalukhoz, diszkrétén Makos Gábor válla fölé hajolt.

- Uram, ha lenne szíves szólni a tigrisnek, néhányan haza akarnak menni.

- Ne menjenek - mondta Makos Gábor, és felállt.

Inteni akart, de akkor már minden szem rá szegeződött.

- Ma mindenki az én vendégem - mondta a beállott csendben -, igyanak. Amennyi jólesik.

Máskor talán megéljenzik, de most, a háttérül szolgáló ajtót támasztó tigris lehangolta a vendégsereget, szótlánul vették tudomásul a bejelentést.

A rendeléshez azonban senkinek nem volt mersze. Makos Gábor magához intette a pincért:

- Egy üveg pezsgőt minden asztalra!

Megérkezett az üzletvezető, de szóhoz sem jutott, Makos Gábor tekintete elhallgattatta, intett a pincéreknek, hogy vigyék a pezsgőt.

A pezsgősüvegek durrogása feloldotta a hangulatot, a termet újra megtöltötte a szokásos monoton kávéházi zsvivaj, a poharakat Makos Gáborra emelték.

Most már Szolga Erzsébet is beleszürcsölt a konyakjába. Szemben ült Makos Gáborral, de most fölkel, a férfi mellé húzott egy széket, ráült, tenyerét Makos Gábor térdére tette.

A vendégek felélénkültek, egymást követték a rendelések, az egyik sarokban borízú, botladozó hangon énekelni kezdtek. Az alkohol elfeledtette velük a tigrist, valamelyest még Káptalan szorongása is oldódott, bár még mindig félszegen ült Makos Gábor társaságában.

Egy óra felé az üzletvezető figyelmeztette Makos Gábort, hogy záróra van, az alkalmazottak szeretnének hazamenni.

- Majd szólok, hogy mikor lesz záróra - mondta Makos Gábor akadozó hangon. Nem szokott hozzá az alkoholhoz, s jóval többet ivott a kelleténél.

- Menjünk haza, Gábor - kérlelte Szolga Erzsébet.

Makos Gábor azonban egy főúri intéssel elbocsátotta az üzletvezetőt, s egy hajtásra kihörpintette poharából a konyakot.

Hajnal felé már az egész terem énekelt, összetolták az asztalokat, már-már mindenki ismerte egymást, vidám lakodalmi gyülekezetre emlékeztettek. Csak Makos Gáborék asztala állt egymaga, az összetolt asztalok miatt kiterbélyesedett linóleumszigeten.

Öt óra lehetett, amikor egy falsápadt lány átvágott a linóleummezőn, megállt az asztaluknál, s hogy egyensúlyát megtartsa, fél kézzel Káptalan székére támaszkodott. Első látásra részegnek tűnt, de amikor megszólalt, már csak nagyon fáradtnak.

- Szeretnék hazamenni - mondta.

- Tessék - intett neki Makos Gábor -, nem kell tőlem engedélyt kérni.

- De a tigris...

Makos Gábor fölnevetett. A gúnyos, fölényes hangra Szolga Erzsébetben szorongás támadt, megsimogatta Makos Gábor vállát.

- Engedd haza!

Lerázta válláról a lány kezét. Fölugrott.

- Senki se megy haza! - rikoltotta. - Mulassunk!

A sápadt lány, mint egy holdkóros, megfordult, s elindult az ajtó felé. A terem elcsendesedett, a kótyagos fejek kitisztultak.

A lány megfogta a kilincset, s megrántotta az ajtót, bár reménye sem lehetett rá, hogy az állat nehéz testét befelé nyíló ajtószármnyal el tudja mozdítani. A tigris felpattant, bal mancsa egy könnyed, villanó mozdulatával mellbe vágta a lányt. Holtfehéren ugráltak fel székeikről az emberek, csak Makos Gábor ült székéhez szegzetten. A lány nagy ívben esett hanyatt, mozdulatlanul a földön maradt, a tigris pedig - mintha ő kapta volna az ütést - fájdalmasan nyöszörögve feküdt vissza az ajtó mellé.

Szolga Erzsébet a lányhoz rohant, vízért kiabált, de jó időbe telt, míg a pincér előkerült egy pohár vízzel.

Makos Gábor is felállt, megrémült, amikor meglátta, hogy az alélt lány blúzával matató Szolga Erzsébet keze véres. Előkerült a vendégek közül egy orvos, a lány kinyitotta a szemét, ivott, majd hangos, jajgató sírásba kezdett. A terem kijózanodottan, némán figyelt.

A lányt feltámogatták, felszakadt blúzán vérfolt vöröslött. Egy asztalhoz akarták segíteni, de kirántotta magát kísérői kezéből, és zokogva újra elindult az ajtó felé.

- Idejössz! - mondta hirtelen Makos Gábor, s a tigris gyors, puha mozdulatokkal mögéje somfordált. A lány kirohant az ajtón, de a bentiek még mindig némán álltak asztalaik mellett, nem mertek mozdulni.

- Hazamehetnek - mondta tompán Makos Gábor.

A mozgás csak percek múlva kezdődött, de ekkor aztán pánikszerűen fölgyorsult, mintha égne a terem.

Káptalan köszönés nélkül tűnt el mellőlük, egyedül maradtak a terem közepén. A személyzet a pult mögött szorongott, onnan szólt ki az üzletvezető.

- Uram, a számla.

- Menjen vele a Városi Tanácshoz. Ha nem akarnak fizetni, hivatkozzon rám.

Szolga Erzsébet lehajtotta a fejét.

Hazafelé menet a latyakos utcán egy teherautó húzott el mellettük. A fölfröccsenő sár össze-pettyegette őket, a tigris habfehér oldalára egy tenyérynyi folt kenődött. Makos Gábor idegesen törölgette az arcát, Szolga Erzsébet azonban észre sem vette magán a fekete sárszeplőket. Otthon se mosta le magáról, úgy feküdt le sáros arccal.

Másnap reggel nem találkoztak, Makos Gábor még aludt, amikor Szolga Erzsébet munkába ment.

Makos Gábor tompa fejfájással ébredt, azonnal megrohanták estéje széttöredezett emlékei, Szolga Erzsébet térdéhez simuló keze, a vérfoltos blúzú lány, az üzletvezető sakálarca - megannyi éles szúrás a mellében. Amikor végre összefüggően emlékezett az estére, rossz érzései elmúltak, nem érzett lelkiismeret-furdalást.

Kimászott az ágyból, összegyűrt, sárpöttyös ruháját félrerúgta.

- Na, lódulj! - mondta az útjában álló tigrisnek, az állat megmozdult ugyan, de korántsem olyan készségesen, mint máskor, lassú, ólmos mozdulatai véglegesnek tunktek, mintha soha többé nem lenne képes ennél gyorsabb mozgásra.

Makos észrevette a tigris oldalán a teherautó fröcskölte sárfoltot, intett neki, kimentek a konyhába. Vízét melegített, a hideg konyha a sustorgó víztől barátságos lett, a bodrozó pára feloldotta a régi, boldog főzések megüledett eszenciáit - azokét is, amelyek nem is itt zajlottak, s csak a férfi érzékeinek mélyén raktározódtak el örökre. Olyan volt ez, mint a kábítószer, elégedetten kucorgott a tűzhely melletti hokedlin, de amikor a sárfoltra pillantott, a varázslat elmúlt. Gyors, kemény mozdulatokkal szappanozta a tigris oldalát, s mikor vizes tenyerével dörzsölni kezdte, felrémlt benne az első nap, a tigris géppuskagolyóktól borzolódó szőre. Ettől csüggedés fogta el, elmulasztott nagy lehetőségek homályos bánata ülte meg, már csak felibül-harmadából mosta le az állat oldalát, azzal sem törődött, hogy a folt nem tűnt el teljesen, egy tenyérszirom darabon hamuszürke maradt a tigris oldala.

16.

Számított rá, hogy a tegnap esti mulatozás után fölkeresi valaki a Városi Tanácstól, gondolta, hogy Káptalant küldik, más nemigen merészkedett még most sem a „tigrises házba”. Délig azonban nem történt semmi - Makos Gábor nyakát megnyújtva ült az első szoba udvari ablaka mellett, ahonnan meghallhatta a kapunyílást. A várakozás, a megfeszített figyelem elfárasztotta, tekintete újból meg újból a tigris foltos oldalára esett, egyre idegesebb lett, megint kivonultak a konyhába, idegesen mosta újra, s amikor csak nem akart eltűnni, súrolókefét fogott, elborult szemmel sikálta a foltot. A tigris nyöszörögni kezdett, mintha a kefe érzékeny pontját érintené, el-elugrált Makos Gábor elől, ilyenkor a teljes súlyával nekitámaszkodó férfi előreesett, alig tudta egyensúlyát megtartani.

De a foltot nem sikerült eltüntetnie. Olyan maradt, mint az első mosás után, ugyanolyan halvány, hamuszürke, s ezen a hamuszürke területen még a szőr minősége is silányabbnak látszott, csapzottnak, ritkásnak, betegesen vékonyszálúnak.

Káptalan lépései hozták a megváltást, Makos Gábor fölugrott, eléje rohant. A tiszt meghökkent, nyilván nem a legkellemesebb látványt nyújtotta a vízzel összefröcskölt zakójú, izzadó, csapzott férfi.

Káptalan lecövekelt az ajtó előtt.

- Nem magánemberként jöttem - mondta, s hangszínén érezhette Makos Gábor az elhatározást, ebbe a házba többé nem is jön magánemberként.

Az ellenséges hang biztonságot adott neki. Előbb még arra gondolt, hogy beljebb invitálja Káptalant, de most lazán nekitámaszkodott az ajtófélfának, olyan pózban, hogy a tiszt akkor se mehetett volna be a lakásba, ha akart volna.

- Az elnök szeretne önnel beszélni.

- Mondja meg neki, hogy nem lakom olyan körülmények között, hogy magas rangú vendégeket reprezentatíven fogadjak.

Káptalan gúnyosan lebiggyesztette a száját.

- Nem is arra gondolt, hogy idejön. Kéri, hogy délután négyig keresse föl a tanácson.

- És nem mondaná meg, hogy ez a Lestyán kit ugráltatott tegnap? - ordított Makos Gábor.

- Uram, kár kiabálnia. Én átadtam az üzenetet.

- Mert azt ugráltassa ma is - mondta Makos Gábor semmivel sem kisebb hangerővel.

A tiszt megfordult, és elindult a kapu felé.

- Álljon meg! - üvöltötte Makos Gábor.

Káptalan behúzta a nyakát, maga mögött érezte az ugrásra kész tigrist. Megfordult. Nem csalódott, a tigris megfeszült testtel állt a gazdája mellett.

- Parancsoljon.

- Ne játssza nekem itt a sértett trubadúrt! Mit képzelsz, ki maga! Akkor menjen, ha mondom! Értette?

- Kérem, hallgatom.

Makos Gábort idegesítették a lakonikus, udvarias válaszok, de legyőzte dühét, elfordult, mintha a tiszt többé körömfeketényit sem érdekelné.

- Mondja meg annak a Lestyánnak, ha akar valamit, jöjjön ide.

Néhány lépést sétált az udvaron, mintha máris Lestyán fogadásának lehetséges módozatain töprengene, aztán odavetette Káptalannak:

- Elmehet.

De Káptalan nem mozdult.

- Mondtam, hogy elmehet.

- Ha nem haragszik, magánemberként is mondanék valamit.

Makos Gábor szúrósan nézett a tisztre.

- A felesége tegnap nagyon sokat szenvedett - folytatta Káptalan. - Azt hiszem, nem érdemli meg. Csak ezt akartam mondani.

Makos Gábor erre sem szólt semmit. A tiszt megfordult és elment.

Lestyán lefegyverző arccal érkezett.

- Ne haragudjon - mondta -, hogy a tanácsra kérttem, nagyon sok dolgom van. Nem tudtam, hogy nem szívesen jár be a városba.

Makos Gábor a második mondatra felkapta a fejét, szerette volna a gúny felhangjait felfedezni benne, de nem sikerült, Lestyán kijelentése őszintének tűnt.

Bevezette a szobába.

- Nem olyan ugyan, mint az ön lakása...

- Éppen erről szeretnék beszélni. Én már akkor sem értettem, hogy miért ide akar költözni, amikor visszajött a városba. A Tanács úgy döntött, hogy önnek sokkal méltóbb lakóhelyet biztosítunk, senki sem vonja kétségbe, hogy a legnagyobb mértékben megérdemli. Ismeri a Borzási-kastélyt?

Makos Gábor diadallal felkapta a fejét.

- Megint számúzni akarnak.

- Kérem, szó sincs róla - tiltakozott Lestyán. - Miért lenne a Borzási-kastély száműzetés?

- Ezt jól kifundálták - nevetett Makos Gábor. - Megint öt kilométerre lakjak a várostól. Hogy színemet se lássák. Igaz?

- De hát miért gondolja így? Kap egy szolgálati gépkocsit, természetesen a házhoz teljes személyzetet is adunk, sofőrt is, akkor jön be a városba, amikor csak akar.

- Milyen gépkocsit adnak? - kérdezte ellenségesen. - Talán van olyan gépkocsijuk, amelyikbe ő belefér? - fejével a tigris felé intett.

- Keresünk - mondta némi kis zavarral Lestyán, s az ő szeme is a tigrisre tévedt.

- Jó, ha keresnek, akkor gondolkozom rajta.

Lestyán távozása után rossz sejtelmek támadtak. Már bánta, hogy az elnök modorától, engedékenységtől hagyta magát lefegyverezni. „Világos - gondolta -, már megint összefogtak ellenem. Számúzni akarnak. A mór megtette kötelességét, a mór mehet. Még hogy autó, személyzet...” Gonosz mosolyra rándult az arca. - Márpedig rajtam nem fognak ki. Igaz? Nem

fognak ki rajtunk - szólt oda hangosan a tigrisnek. Az állat, mintha neheztelne, lomhán felállt, átment a szoba távolabb eső végébe, és háttal Makos Gábornak, lefeküdt.

- Mi az, hát már te is ellenem vagy? - kiáltott föl, odaugrott a tigrishez. Már lendült a lába, hogy belerúgjon, de az állat ráemelte szúrós, merev pupillájú két szemét, Makos Gábor megrettent, és két nagy ugrással átmenekült a másik szobába. Pedig a tigris meg se moccan. Csak akkor kelt fel, amikor már Makos Gábor majdnem magára csapta az ajtót. Befejezni azonban nem tudta a mozdulatot, a tigris mancsa máris az ajtórésben volt. A férfi a szoba legtávolabbi sarkába húzódott, a falnak lapult. A tigris beslisszant az ajtóresen, teste elnyúlt, a tenyérynél alig valamivel szélesebbre nyílt ajtószárny meg se rezdült, szinte a szőrét se súrolta. Megállt az ajtó előtt, mozdulatlanságában nem volt semmi ellenséges, Makos Gábor mégis rémülten simult a falnak, a félelemtől erejét vesztette, már-már azt hitte, összecsuclik.

A tigris nem nézett rá, az ablak felé fordította fejét, személytelenül állt szemben Makos Gáborral. Ettől kissé erőre kapott, rekedtes hangon suttozta:

- Menj az ablakhoz!

A tigris azonnal teljesítette a parancsot.

- Feküdj!

Lefeküdt.

Makos Gábor keze fejét végighúzta a homlokán, és kiment a szobából. Az ajtót nem csukta be, tudta, hogy a tigris utánajön. Utána is jött, de csak komótosan, jó néhány másodperccel később.

Bár már elszállt a tigris okozta furcsa riadalma, azért nem érezte jól magát az állattal kettesben. Máskor, ha elindult valahová, mindig hívta a tigrist, most nem szólt semmit, bár tudta, hogy az állat úgymint követi.

Céltalanul, de gyors léptekkel sietett ki az utcára, s ösztönösen egy játszótér felé indult.

Nem találkozott senkivel az utcán. Jó száz méterbe telt, míg megértette, azért nem találkozik senkivel, mert menekülnek előle. A házakból kilépő emberek hirtelen visszafordultak, s a szembejövők is sietős léptekkel tűntek el.

A játszótéri gyerekek, mint a közékük vágott kötől megriadt verébcsapat, fröccsentek szét láttára.

Leült egy padra, bámulta a gyerekek nélkül kietlen homokozót, a libikókák piros deszkáit. Tekintete a tigris foltos oldalára esett. Elindult a Sárkány felé.

Az utcán most sem találkozott senkivel. Előre élvezte a riadt csendet, ami beléptekor megüli a kávéházat. Megdörzsölte a kezét. Még oda sem értek, már rászólt a tigrisre.

- Az ajtóban fekszd! Nem megy ki senki!

A kávéházban azonban nem volt egy lélek sem. Langyos kávé- és füstszag ülte meg a termet, a sárga plüssel behúzott székek egykedvűen pöffeszkedtek a márványasztalok között. A pult mögé kémlelt. Nem volt ott senki. Egy darabig ácsorgott a kávéház közepén, várta, hogy a személyzet közül valaki megjelenik. Erőlködve fülelt, ettől a csend percegini kezdett.

Leült ugyanahhoz az asztalhoz, ahol előtte este Szolga Erzsébettel és Káptalannal ült. Várt. A kirakatnyi üvegablakon kikémlelt a térre. Semmi mozgás. Elkiáltotta magát:

- Pincér!

Semmi válasz.

A tigris oldalát az ajtónak támasztva feküdt.

- Gyere el onnan! - szólt rá.

Megint kiáltozni kezdett. Hiába.

Fölállt, bement a pult mögé, levette a whiskys üveget, teletöltött magának egy vizes poharat. Még sohasem ivott whiskyt. Nagyon kortyolt belőle. Undorodva összehúzódott az arca. Kiköpte.

- Bakelitízű - mondta a tigrisnek.

A maradék italt a pult mögé lötytyintette a földre. Megkereste a konyakosüveget. A konyaktól is megrázkódott. Azért a hóna alá csapta az üveget. Két poharat is odatett az asztalára. Még egyszer töltött magának, s egy hajtásra kiitta. Kisétált a térre, körülnézett. Az egyik saroknál egy árnyat látott villanni, hallani vélte a futó lábak dobaját is.

- Idehozd - intett a tigrisnek.

Az állat elrohant, egy másodpercbe sem telt, rémült kiáltás harsant. Makos Gábor lépett egyet a hang irányába, aztán mégis megállt. Hadd szenvedjen, gondolta. Bement a kávéházba.

A tigris egy madárkaszerű öregembert terelgetett maga előtt. Az öreg eleinte hangosan jajgatott, aztán szótlannul tűrte a tigris bökdösését, a tér közepén az állat már előtte jött, az öreg reszketve követte.

Belépett a kávéházba. A tigris benyomta mögötte az ajtót, lefeküdt.

- Jöjjön ide! - mondta Makos Gábor.

A vénember megindult az asztal felé. Gyűrött, rossz ruhát viselt, régi szabású „fecskefarkas” inggallérja betúródott a kabátja hajtókája alá, s úgy állt ki onnét, mint egy szamárfül. A szeme, mintha egy kocsonyadarabkára kerek, valószínűtlen kék festéket cseppentettek volna.

Akár Lestyán anyjáié - gondolta Makos Gábor.

- Üljön le!

Az öreg leült vele szemben, oda, ahova tegnap Szolga Erzsébet.

- Miért menekülnek előlem? - kérdezte Makos Gábor.

Az öreg nem válaszolt, szeme sarkából a tigris felé pislogott.

- Nem érti?

Az öreg az üveg után nyúlt.

- Mi ez? - kérdezte.

- Nem hallotta, mit kérdeztem?!

Az öreg maga elé húzta az egyik poharat, és remegő kézzel teletöltötte. Beleszagolt a pohárba.

- Konyak - mondta, és örülhetett, mert ráncai váratlanul rendeződtek. Lehet, hogy mosolygott.

Fölhajtotta az italt.

- Brrr - mondta, és megrázkódott. - Ez jólesett.

- Miért félnek tőlem? - makacskodott Makos Gábor.

- Miért uszította rám a tigrist?

- Mert inni akartam valakivel.

Az öreg bólintott, mint aki éppen erre a válaszra számított. Újra töltött, most teleöntötte Makos Gábor poharát is. Ittak.

- Ez tegnap megölt egy lányt - intett az öreg a tigris felé.

- Meghalt? Lehetetlen. A saját lábán ment el innen.

- Azt beszélik - mondta mordan az öreg. Újra töltött. Ittak.

Makos Gábor visszaült.

- Nem halt meg senki - mondta. - Ez a tigris még senkit se ölt meg... De megölhet...

Az öreg föl pattant, bal kézzel megdöndítette a mellét.

- Engem. Engem öljön meg. De előbb ezt én ölöm meg.

Kiitta a konyakot.

- Akarsz király lenni? - kérdezte Makos Gábor.

- Akarok - rikoltotta, és átnyújtotta a kezét az asztalon. - Csenterics.

Lassan átvonultak a pulthoz, hogy ne kelljen üvegekért mászkálni. Az öreg inkább fröccsöt ivott, Makos Gábor konyakot. Besötétedett, de nem keresték a villanykapcsolókat. Az öreg disznó dalokra tanította Makos Gábort, azokat üvöltözték. A trágár szavaknál felröhögtek.

Az öreg teletömkölte üvegekkel a zsebeit. Kibotorkáltak a kávéházból. A téren most sem láttak senkit.

- Máskor is legyen szerencsém - gálánskodott az imbolygó vénember.

Makos Gábor a térdét csapkodva nevetett.

- Hehehe... most meglátjuk, hogyan szalad a király... Futás!

- Ne marhászkodj, édesapám, én...

- Futás!

Az öreg megriadt, csetlő-botló léptekkel kocogni kezdett lefelé a téren.

- Keresd meg! - mondta Makos Gábor a tigrisnek.

Az öregember megérezte a veszedelmet, gázt adott, a tigris vészes morgással ugrált a nyomában, az öreg fölbukfencezett. A borosüvegek összetörték a zsebében. Fölugrott, rohant tovább. Vékony cikcakkos borcsík maradt utána az aszfalton.

Makos Gábor hangosan hahotázott, és füttyentett a tigrisnek.

Hazafelé menet kifejezetten örömet okozott neki az üres utca. „Félnek tőlem” - gondolta elégedetten. Eszébe jutott Szolga Erzsébet. Bizonyára durcásan gunnyaszt otthon, a vacsorát kitalálta a konyhaasztalra, és a legfelső szobába húzódott. Ez kissé lehangolta.

Otthon azonban nem talált senkit. Idegesen rohanta végig a szobákat, hallózott. De válasz nem érkezett. Kirohant. Mire az első telefonfülkéhez ért, már szinte kijózanodott, legalábbis a hangja nem volt bizonytalan, amikor a rendőrségi ügyeletestől Káptalant kérte.

- Mit képzelsz, itt alszik a parancsnok úr? - kérdezte fölényesen az ügyeletes.

- Akkor adja meg a lakása számát!

- Keresse holnap.

- Ide figyeljen! - üvöltötte. - Makos Gáborral beszél! Érti, Makos Gáborral! Mond ez magának valamit?

- Kérem...

- Azonnal mondja a számot.

Hallotta, hogy a másik oldalon leteszik a kagylót, valami suspitolásfélét elhozott hozzá a drót. Jó öt percet kellett várnia, mire végre újra felvették a rendőrségen a kagylót. Egy borízű férfihang bement az öt számot.

Káptalan szolgálatkész, de azért kicsit ideges hangon hallózott a készülékbe.

- Micsoda? Eltűnt a felesége?

Hangjában őszinte rémület csengett, de Makos Gábor észre sem vette.

- Fél órán belül kerítsék elő.

- Ember, de hát honnan kerítsem elő, ha egyszer fogalmam sincs, hol van. Menjen haza, várjon. Talán moziba ment. Vagy valami más dolga van. Igen, miért ne mehetett volna moziba.

Ez úgy hangzott, mintha magát nyugtatná.

Makos Gábor lecsapta a kagylót. Hazarohant. A ház még mindig lehunytt ablakszemekkel hallgatott. Szolga Erzsébet nem volt otthon. Nem tudott leülni, föl-alá járkált a szobában.

Ki-kiszaladt az udvarra, felrántotta a kaput, végigkémlelte az utcát. Dermesztő üresen nyújtózott az utca a homályban, szürkén és ellenségesen. Húsz perc se telt el, de azt hitte, már órák óta vár a lányra. Akkor jutott eszébe a tigris, bizonytalansága egyszeriben elszállt, fölényt érzett, s fölénye tudata már azt is megengedte, hogy dühös legyen Szolga Erzsébetre.

- Vezess! - mondta a tigrisnek.

A tigris határozott léptekkel indult lefelé a zezugos utcákon, áthúzott egy lebontott telep gazverte nyiladékán. A régi házakat azért bontották le, hogy helyet csináljanak a városszéli, állandóan terjeszkedő új lakótelepnek. A gazos mező szélén, épülő házak közé értek. A tigris a legrövidebb utat választotta, téglatörmeléken, száraz maltercsomókon botladoztak. Most már nem csodálkozott rajta, hogy nem találkoztak senkivel, pedig képtelenségnek tűnt, hogy ilyen rövid idő alatt mindenkit értesítettek, hogy az utcán van a tigrissel. De még csak látni se láttak senkit.

A tigris egy négyemeletes ház kapuján fordult be, a második emeleten megállt egy ajtó előtt, és Makos Gáborra nézett. Az ajtón nem volt névtábla. Makos Gábor tétovázás nélkül csöngetett. Hallotta, ahogy bent halkán nyílik egy ajtó.

- Ki az? - kérdezte egy nő. Nem Szolga Erzsébet hangja volt.

- Nyissa ki!

Bent hökkent csend támadt, Makos Gábor újra a csengő gombja felé nyúlt.

- Maga az, Gábor? - szólt szelíden a nő az ajtó mögött.

Makos Gábor keze megállt a levegőben, hol hallotta ezt a hangot?

- Én vagyok - mondta -, engedjen be.

Az ajtó résnyire kinyílt. Adrien állt előtte.

- Maga az?

- Jó estét! - mondta a lány, s egy rosszul sikerült mosolyt röppentett Makos Gábor felé. - Szeretném megkérni, ne jöjjön be.

- Itt van a feleségem?

Adrien bólintott, belül megint nyílt az ajtó, az ajtórésben Adrien válla fölött meglátta Szolga Erzsébet sápadt arcát.

- Nagyon kérlek, menj haza! Ne gyere be, Gábor!

- Miért, mit titkoltok előlem?

- Semmit sem titkolunk. Szeretnék egy kis nyugalmat.

Makos Gábor, mintha nem is hallotta volna a lány szavait, Adrienhez fordult.

- Örülök, hogy ismét találkoztunk - mondta. - Ugye, megengedi, hogy bemenjek?

- Gábor, nagyon kérem, hogy...

- Köszönöm - bólintott Makos Gábor, és megindult befelé.

Szolga Erzsébet beszaladt a szobába. Adrien nem mozdult az ajtórésből, Makos Gábor szelíden nekifeszítette mellét. Adrien nem engedett.

- Ugyan, ne gyerekeskedjék! - mondta Makos Gábor, a hangja olyan volt, mint a kavicstól megrepedő vastag üveg karcos reccsenése.

Adrien félreállt. Makos Gábor belépett, s csak most, hogy Adrien szembekerült a fényel, látta, hogy a lány mennyit változott. Keskenyebb, átszellemültebb lett az arca, a hervadás bája most tetőzött finom ráncokkal érezett arcán. Olyan volt, mint egy apácafőnöknő. Makos Gábor feléje lépett, megragadta a kezét.

- Adrien! - kiáltott.

Adrien finoman elsiklott a fal mellett, ajkát mereven összezárta. Bement a szobába.

Makos Gábor is megindult befelé, a tigris egy ugrással megelőzte.

Adrien riadtan nézte Makos Gábort - látszott, jobban tart tőle, mint a tigristől -, Szolga Erzsébet az ezredesné vállára borulva sírt. Az öregasszony egy kopott fotelban ült - Makos Gábor ráismert, az Attila utcai házban is ez volt az ezredesné kedvenc bútordarabja -, a fotel karfájának, baloldalt, két mankó támaszkodott, jobboldalt Szolga Erzsébet ült, s úgy kapaszkodott az öregasszonyba, mint végső menedékbe.

Az ezredesné főlegyenesedett ültében, bal kezét, amellyel eddig Szolga Erzsébet haját simogatta, az ajtó felé nyújtotta.

- Azonnal hagyja el a házat!

Makos Gábor megszeppenve nézte a vézna öregasszonyt, összeszorult a torka. Ösztönösen hátralépett, megfogta a kilincset. Aztán, mintha elszégyellte volna magát, újra előrelépett.

- Jó, elmegyek - mondta -, de nem egyedül.

- Erzsébet itt marad - mondta határozottan az ezredesné.

Makos Gábor elvigyorodott.

- Ő itt. De Adrien velem jön.

Szolga Erzsébet fölugrott, szembefordult Makos Gáborral.

- Engem itt befogadtak. Nincs jogod - kiáltotta.

- Senki sem megy önnel - mondta halkán az ezredesné.

Makos Gábor kitárta az ajtót. A fejével intett Adriennek.

- Menjünk!

Adrien nem tudott megszólalni, iszonyodó arccal hátrált, a fejét rázta.

Az öregasszony megmarkolta mankóit, fel akart állni.

A tigris felmordult, függőlegesen fölugrott a levegőbe, a padlóra érve vicsorogva körbeforgott, mintha mindenünnen támadást várna.

Az öregasszony visszahullott a székbe, Szolga Erzsébet újra a fotel karfájára hanyatlott.

- Na, jöjjön! - mondta Makos Gábor rekedten.

Adrien engedelmesen kiment az ajtón.

- Ajánlom, egyikőtök se hagyja el a lakást - fordult Szolga Erzsébet felé Makos Gábor, és becsapta maga után az ajtót.

17.

Hazafelé menet Makos Gábor nem tudta szóra bírni Adrient. Mint egy holdkóros ment mellette, akkor sem tiltakozott, amikor Makos Gábor belékarolt.

- Miért nem akar velem szóba állni?

Adrien nem válaszolt. Talán nem is hallotta a kérdést.

A ház ellenségesen fogadta őket magába, a villanylámpa kigyúló sárga fénye mit sem változtatott a szobák ridegségén.

- Üljön le! - mondta Makos Gábor.

Adrien nem mozdult, hátát a szekrény oldalának támasztotta.

- Szóval elhatározta, hogy nem beszél. Nekem úgy is jó. - Felkattintotta az ágy melletti villanyt, bezárta az ajtót. Füttyörészett. A belső szobából kihozott egy üveg Martellt meg két poharat. Lerakta az ágy melletti asztalkára. Levetkőzött. Adrien elfordította a fejét. Makos Gábor bebújta a paplan alá, töltött mindkét pohárba.

- Nem iszik?

Adrien nem fordult feléje, rázta a fejét.

- Akkor egészségére!

Felhajtotta. Nem szólt semmit, nézte a lányt, időnként átrezdült az arcán valami fölényes mosolyféle.

- Küldje ki a tigrist - szólalt meg alig hallhatóan Adrien.

Makos Gábor, mintha jó tréfát hallana, fölnevetett.

- Úgysem megy. Jöjjön, üljön ide! - beljebb húzódott az ágyon.

Adrien idegesen a tigrisre kapta a tekintetét. Makos Gábor újra töltött magának.

- Inkább idehozzam?

Adrien odament, leült az ágy szélére. Makos Gábor keze lassan végigsúszott a lány térdén, megérintette ölét, ejtett kezét. Adrien keze jéghideg volt. Újra fölemelkedett, megfogta a poharakat. Az egyiket Adrien kezébe erőltette.

- Koccintson velem!

Tartotta a poharat. A lány egy hirtelen mozdulattal, anélkül hogy koccintott volna, lehajtotta a konyakot. Megrázkódott.

- Engedjen el - mondta. A hangjában nem sok meggyőződés volt.

Makos Gábor nevetett.

- Nem bolondultam meg. Évek óta várok erre a pillanatra.

Adrien idegesen rápillantott.

- Nagyon kérem, engedjen elmenni!

- Talán maga nem várta, hogy így történjen? Nem?

Adrien szótlanul bámult maga elé. Makos Gábor már csak azt látta, hogy finoman hullámszerűen kezd a háta. Sírt.

Makos Gábor újra megfogta a kezét.

- Maga egy gyilkos, érte, gyilkos! - zokogta Adrien, de a kezét nem húzta el.

Makos Gábor eloltotta a villanyt, magára húzta a lányt. Száján akarta csókolni. Adrien mereven összezárta a száját, nyöszörgött.

A férfi felült, vetkőztetni kezdte. Adrien, mint egy fabábu, ült mellette, Makos Gábornak időnként az az érzése támadt, nem is élőlényt vetkőztet.

A lány teste márványhideg volt.

Makos Gábor simogatni kezdte, csókolgatta. A lány lúdbőrös lett, Makos Gábor tenyere diadalmasan futott végig a finoman reszelő felső karon.

- Nézd - suttogta Adrien.

- Ne törődjön vele - suttogta vissza Makos Gábor, és száján csókoltta Adrient.

A lány ajkai engedelmesen szétnyíltak.

Hajnaltájt arra ébredt Makos Gábor, hogy Adrien vinnnyogva sír mellette.

- Mi az, mi bajod? - könnyökölt fel.

- Mocskos vagy. Mindent mocskossá teszel, amihez hozzáérsz - hüppögte, és kiugrott az ágyból.

Makos Gábor finom súrlódó zajokból hallotta, hogy öltözik. Felkattintotta a villanyt.

- Feküdj vissza.

Parancsolónak szánta a hangját, de a lógó harisnyában, kombinéját maga elé kapó lány annyira szánalmas volt, hogy megszelídült tőle.

Adrien tovább kapkodta magára a ruhákat. Makos Gábor undort érzett.

- Feküdj vissza! - mondta most erélyesebben.

- Nézd meg a tigrisedet! Csak nézd! - kiáltott Adrien, és a tigrisre mutatott.

Felkönyökölt, hunyorogva nézte az állatot. Először azt hitte, a gyenge világítás úz vele tréfát, kiugrott az ágyból, felkattintotta a nagy villanyt.

A tigris szőre hamuszürke volt. Ugyanolyan hamuszürke, mint a korábbi feltja. Makos Gábor dermedten nézte, észre sem vette, hogy Adrien kinyitja az ajtót, és kibotorkál a nedves, félhomályos hajnalba.

Délben, amikor Káptalan megjött, Makos Gábor még az ágyban heverészett. A tiszt összezűkülte szemmel nézte a tigrist, szeretne volna megkérdezni, hogy mitől sűrű, de ahogy Makos Gábor kialvatlan, gyűrött arcára esett a tekintete, olyan heves gyűlöletet érzett, hogy azonnal rátért jövetele céljára.

- Az elnök úr üzeni, hogy megvan az autó. Kérdezteti, mikor kezdhetjük a költözést.

- Miért nem ő maga jött? Fél?

- Dolga van - mondta kurtán Káptalan.

- Jó, hát ha dolga van, mondja meg neki, hogy nem költözöm a Borzási-kastélyba. Abba a házba költözöm, ahol ő lakik most.

Káptalan hallgatott, nézte a csizmája orrát.

- Érti?

- Igen, értem - mondta kelletlenül. - Viszontlátásra.

- Várjon még!

Káptalan felállt.

- A feleségemnek mondja meg, hogy legkésőbb délután ötre itt legyen.

- Jobb lenne, ha ezt saját maga...

- Ne vitatkozzon. Tudja, hol a feleségem?

- Az egész város tudja.

- Mit akar ezzel mondani?

- Semmit.

- Hogy az egész város tud viselt dolgaimról, mi? Hogy gyűlölnék, mi? - Elvigyorodott. - Majd még nekem is zengedezni fog a dicsőítő kórus... Hehe... Dögöljenek meg!

Felült, ölébe gyűrte a paplant, Káptalanra villantotta a szemét. Egy darabig elmélyülten mozgatta meztelen lábujjait.

- Magát pedig leváltom. Az inasom lesz. Annak való.

Káptalan nem válaszolt, mereven nézte Makos Gábort. Nem látszott félni.

- Most pedig csinálja, amit mondtam. Ötre legyen itt a feleségem. És holnap költözni akarok. Egy szögig legyen berendezve. Az a szoba, a dolgozó, vagy micsoda, maradjon úgy, ahogy van.

- Az már a Főnök idejében is úgy volt - mondta gúnyosan Káptalan.

- És ezután is úgy lesz! Elmehet.

Végigkutatta a lakást ennivalóért, de csak egy darab kenyeret talált és egy kilónyi nyers húst. Lusta volt nekilátni sütni, elrágcsálta a kenyeret. A húst nem tette vissza a jégre, csak ledobta az asztalra. A konyhaablak keretének támaszkodva evett, bámulta az udvar fehér kövekkel körülbástyázott virágágyásait. Emlékezett még, Szolga Erzsébet milyen vidáman meszelte annak idején a köveket, s most úgy érezte, attól, hogy a lány nincs a házban, a kert máris elhanyagolt, gondozatlan. Pedig ugyanolyan volt, mint tegnapelőtt. Szokatlan szusszanásra lett figyelmes. Megfordult. A tigris, két első mancsát a konyhaasztalnak támasztva, megnyúlt nyakkal szagolgatta a húst.

Másnap kora reggel harsány kiáltozás verte fel álmából. Az utcán bútorszállító kocsi állt, a sofőr és a rakodómunkások nem mertek kiszállni, kiáltoztak Makos Gábornak. Nagy nehezen behívta őket - a tigris rájuk se hederített. Úgy feküdt a sarokban, mintha beteg lenne.

Makos Gábor megitatott a rakodókkal egy üveg pálinkát, ő maga nem ivott egy kortyot sem. Az emberek ettől erőre kaptak, pillanatok alatt berakodtak - bútort egy darabot se vitetett el Makos Gábor -, s pálinkától megnövekedett önbizalmuk még megjegyzésekre is futotta.

- Meg kellene fürdetni ezt a tigrist - mondta egyikük, s Makos Gábor, bár jól hallotta a megjegyzésből az iróniát, nem szólt semmit.

Az új házban jelentkezett a személyzet. Három marcona, szemmel láthatóan mindenre elszánt férfi és két öregasszony, az egyik szakácsnő, a másik takarítónő.

- A főkomornyik hol van? - kérdezte Makos Gábor.

- Miféle főkomornyik?

- Káptalan, aki eddig rendőrparancsnok volt.

Nem tudtak róla.

Ebben a házban volt telefon, Makos Gábor feltárcsázta a rendőrséget, de Káptalan nem volt benn.

Telefonálás után végigjárta a házat. Nem lehetett panasza, csodálatosan berendezték. Különös kíváncsisággal nyitott be a dolgozószobába, s nagy meglepedésére szolgált, hogy rendelkezése szerint ugyanúgy hagyták a szoba berendezését, amilyen Lestyánnal való beszélgetésekor volt.

A földszinten választott magának szobát, egy nagy, lovagteremszerű helyiséget - a berendezésről látszott, hogy szalonnak szánták -, az egyik végébe fölállított egy ágyat. Soha többé egyetlen más szobába nem nyitott be.

Estefelé megérkezett Káptalan. Civilben. Makos Gábor szemrehányásaira nemigen zavartatta magát, azt mondta, magánügyben volt távol.

- Rendben, akkor most elmegy a feleségemért. Ne jöjjön vissza nélküle.

A tiszt - azaz most már főkomornyik - bólintott, s szótlánul otthagya Makos Gábort. Jó egy óra múlva jött vissza, azt mondta, hogy Szolga Erzsébet egy nap haladékat kér, az éjszakát még szeretné Adrienneknél tölteni. Míg mondókáját előadta, a tigris balsejtelműen mormogott.

- Kuss! - szólt rá Makos Gábor.

A tigris erre elhallgatott.

De Szolga Erzsébet másnap délre sem érkezett meg, négy óra felé Makos Gábor már dühösen szaladgált terem méretű szobájában föl s alá. Hívatta Káptalant, újra elküldte a lányért.

- Nincs ott - jelentette visszatérte után Káptalan.

A tigris morogni kezdett, Káptalan arca megmerevedett.

- Az ezredesné azt mondja, ma korán reggel elindult, azzal, hogy idejön.

Makos Gábor Káptalanra szegzett szemét lassan a mocorgó, vinnyogó tigrisre fordította. Elvörösödött, tekintetét visszakapta Káptalanra.

- Hazudik!

A tiszt nem ért rá védekezni, mert Makos Gábor felugrott, a tigris felé fordult.

- Hazudik? Igaz? - kérdezte tőle.

A tigris Káptalan felé ugrott, vicsorgott, a rózsaszín ínyből félelmetesen világítottak a sárgás-fehér fogak.

- Tehát hazudott! Köszönöm, Káptalan.

A tiszt falféheren hátrált a vicsorgó tigris elől.

- Megérdemelné, hogy széttépessem - mondta tárgyilagosan.

Káptalan a falnak szorult, igyekezett úrrá lenni félelmén, egy hang se hagyta el a torkát, de homlokát, arcát kiverte a víz.

- Ide! - mondta Makos Gábor.

Megvetően végigmérte Káptalant, s a tigrissel a sarkában kivonult.

Autóba ült - a tigris kényelmesen elfért a böhöm fekete batár hátsó ülésén.

A szíve vadul kalapálni kezdett, amikor újra ott állt szemben a második emeleti ajtóval. A csöngetésre ugyanazokat a könnyű lépteket hallotta, mint első alkalommal. Csakhogy most már tudta, kinek a lépései. Meg sem várta a kérdést, megszólalt.

- Adrien, én vagyok, engedjen be!

- Istenem, mit akar még, mit akar tőlem? - a hang alig-alig hatolt át az ajtón.

Makos Gábort bántotta a meggyötört, szemrehányó hang.

- Magától semmit - mondta keményen -, küldje ki Erzsébetet.

- Nincs itt.

Most megint ajtónyikorgás hallatszott, a mankók koppanásából nem volt nehéz megtudni, hogy az öregasszony is kijött az előszobába.

- Ne komédiázzanak velem, tudom, hogy itt van.

Erre már az ezredesné felelt.

- Hordja el magát, nincs itt a felesége.

- Engedjenek be!

- Nem, nem. Ide soha többé - sipította az öregasszony, hallatszott, ahogy Adrien csitítgatja.

A harmadik emeleten nyílt egy ajtó, valaki áthajolt a lépcsőkorláton, lenézett, ijedt szusszanással visszakapta a fejét, és beugrott a lakásba. Makos Gábor már csak elvillanó sziluettjét látta. Kedve támadt a leskelődő után rohanni, hogy rajta töltsse ki bosszúját, de bent megint harsogni kezdett az ezredesné.

- Menjen innét, gyilkos, menjen innét!

- Nagyon kérem, ne ordítson - mondta idegesen Makos Gábor -, nyissák ki az ajtót, mert betöröm.

- Csak törje, csak törje, másképp nem jön be, csak ha betöri...

A hang eliszaposodott, mintha vér szaladt volna az öregasszony torkába - valószínű Adrien a szájára szorította a kezét.

Makos Gábor nem tétovázott tovább. Intett.

Az ajtó a tigris első csapására kifordult a sarkából. A két nő dermedten állt az előszobában, de az öregasszony, amikor Makos Gábor eléje ért, sziszegve megszólalt.

- Átkozott legyél, ne légy Isten előtt soha kedves, a magod is átkozott legyen, s az is, aki a világra hozott!

Makos Gábor megtorpant.

- Hallgasson!

Az ezredesné hangja vékonyan felmagasodott.

- A halálod is olyan legyen, mint az életed, a szemétdombon halj meg! - lóbálta a mankóját.

Makos Gábor torkon ragadta az öregasszonyt, megrázta. Adrien odaugrott, hogy anyjának segítsen, de a tigris rávetette magát, elsodorta. Makos Gábor visszaparancsolta a tigrist, elengedte az öregasszonyt. Az ezredesné erejét veszítve csúszott a földre.

Dühe ködében nézte a két - fogasról lehullott kabátok közt heverő - nőt, pillantása Adrien szakadt, félrecsúszott harisnyájára esett, keserű íz szaladt a szájába. Adrien a fölcsúszott szoknyáját fektében a térdére húzta - s Makos Gábor ekkor már úgy érezte, soha ennyire senkit nem gyűlölt, mint Adrient és az anyját.

Berohant a lakásba, benyitogatott a mellékhelyiségekbe, de Szolga Erzsébetet nem találta. Nekirontott a szekrényeknek, szédülta az ágyakat - hiába.

Adrien az anyját támogatta a szobába. Nem sírt egyikük sem.

- Hol van?

- Mondtuk, hogy elment - mondta szárazon Adrien.

A haragtól, becsapottságtól reszketett a hangja.

- Hova?

- Nem tudom.

- Megölöm. Mind a kettőt megölöm.

Feljük lépett.

Adrien megbotlott, az öregasszony teljes súlyával ránehezedett.

- Istenem - mondta nyögve, mintha az anyja tehetetlen testének súlyán kívül a kényszerű ámulás terhe is ránehezedne -, hát az a tiszt vitte el. Már tegnap este elvitte.

- Káptalan?

- Az, csak menjen már innen! Menjen!

Makos Gábor lerohant, beugrott az autóba.

- A tigrist kövesse - mondta izgatottan a sofőrnek. Kihajolt az ablakon, intett a félrehajtott fejjel bámuló tigrisnek: - Előre, vezess!

A sofőr elindította a motort, de a szürkésfekete borzas tigris nem teljesítette a parancsot. Vinnyogva kerülgette az autót, az ajtót kaparta. Makos Gábor kinyitotta a hátsó ajtót, beengedte. A tigris elnyúlt az ülésen, fejét első lábai közé ejtette, mozdulatlanul feküdt, mintha megdöglött volna. Makos Gábor zavartan pislogott hátra, szisszentett, a tigris erre fölemelte a fejét.

18.

Otthon hívatta Káptalant.

- Na, mondja csak el még egyszer, mi történt a feleségemmel?

- Én nem...

- Ne hazudjon!

- Az állomásra vittem. Ő kérte - mondta Káptalan.

- S miért tagadta le?

- Magsajnáltam - válaszolta sötét arccal a tiszt -, menekülni akart.

- Magsajnálta?... Hova utazott?

- Nem tudom...

Makos Gábor vértelen arccal az ágyára heveredett. Párnát gyűrte a feje és a fal közé.

- Maga akarta - mondta halkán, s ordítva hozzátette: - Álljon oda, középre!

Káptalan odaállt.

- Utoljára kérdezem, hol van Erzsébet?

- Nem tudom.

- Rövidesen tudni fogja... Dolgozd meg! - szólt a tigrisnek.

Káptalan az ajtó felé ugrott, de a tigris már a mozdulat elején rávetette magát, leteperete.

Makos Gábor maga is meglepődött, hogy a tigris a kínzások milyen változatos tárházát ismeri. Bizsergő háttal nézte a földön kínlódó férfit, arra várt, hogy felüvöltsön. De Káptalan nem jajgatott. Talán, ha ordít, előbb abbahagyatja Makos Gábor. Így csak akkor mondta, hogy „elég”, amikor már rongycsomóként feküdt a férfi a földön. Megvárta, amíg magához tér.

- Most sem tudja?

- Honnan tudnám - suttopta Káptalan.

- Na, akkor tovább - mondta Makos Gábor a tigrisnek.

Káptalan feljajdult, eltakarta az arcát. Makos Gábor elégedett volt. Most már ordít. Puhul a gazember. De Káptalan percekben belül elájult. A tigris lucskosan, harmonikázó horpasszal állt mellette. Az ájultat nem bántotta.

Makos Gábor a pincébe záratta Káptalant.

- Az életükkel felelnek érte - mondta a személyzetnek. - Ha megszökik, maguk is így járnak. S ha a városban híre megy, akkor sem állok jól magamért. Megértették?!

Minden délelőtt fölhozatta a tisztet, és megkínózta. Végül már mozogni sem tudott a szerencsétlen ember, ölben hozták fel a pincéből a „reggeli tornára”. Így nevezte Makos Gábor.

De akár tudott Káptalan Szolga Erzsébet hollétéről, akár nem - nem vallott. Elhaló hangon jajgatta:

- Ha megöl, se tudok semmit mondani.

Makos Gábor ebben az időben sokat járt el a városba. De mintha indulásáról azonnal értesült volna mindenki - eleinte egy lélekkel sem találkozott. A Sárkányban szokott inni, kényszerű ivócimborákat a szomszéd házakból, hivatalokból parancsolt ki magának. Aztán néhány, mindenre elszánt fickó megvárta őt a Sárkányban. Félelmüket legyőzte az ingyen ivás lehetősége. Makos Gábor ezekkel sem bánt különül, mint a többiekkel, ha kedve kerekedett, négykézláb mászatta őket a Sárkány linóleumpadlóján, vagy megzargatta őket a tigrissel. A haverok azért nem maradtak el. Igaz, jókedvében jutalmazott is, állásokat, lakást, pénzt, földet osztogatott a pernahajdereknek. A Városi Tanács szó nélkül teljesítette minden parancsát. Csak egyszer próbált Lestyán beszélni Makos Gáborral.

Ráuszította a tigrist, s harsányan röhögött, amint a már soványságából rég kilábalt, gömbölyödő elnök eszeveszetten futott a kapu felé.

Társaságához nők is csapódtak, nem különbek, mint a „barátok”.

Esténként nagy orgiákat rendeztek Makos Gábor házában.

A rémüldöző város kezdett felocsúdni, megszokták Makos Gábor jelenlétét, s hogy szokásokat vett fel, most már szokásaihoz igazodtak. Még hálát is éreztek a vagányok és kurvák iránt.

De akkor a tigrises férfinak új kedvtelése támadt. Díszes meghívókat nyomtatott, a város minden vezetőjét „garden party”-ra hívta. Az aranyozott meghívó aljára fenyegető, fekete betűkkel ezt nyomták: „megjelenés ajánlatos”.

Hiánytalanul eljöttek. A vagányok és a vezetők egymás mellett ültek a gazdagon megterített asztalok körül. Talán fel is vidultak volna a meghívottak, ha Makos Gábor föl nem hozatja a pincéből a magatehetetlen, foltosra vert arcú Káptalant. De felhozatta, odaültette a vendégek közé.

- Egy kis betegségen esett át - magyarázta a meghökkent társaságnak, s szívélyesen kínálhatta Káptalant.

A tiszt nem nyúlt se italhoz, se ételhez.

A magányos szerencsétlen figura balsejtelemmel töltötte el a vendégeket - s egyre disszonásabb lett a vagányok és a kurvák hangoskodása is. Bekapcsolták a zenegépet, táncra kerekedtek. A tisztos polgárasszonyok vonakodva indultak táncba a vigyorgó vagányokkal. Makos Gábor azért esküdni mert volna rá, hogy tetszik nekik a hecc.

Ő Lestyán feleségét választotta.

- Maga tetszik nekem.

- Megtisztelő - mondta zavart mosollyal az asszony, s Makos Gábor válla fölött a férje után kémlelt.

Lestyán a szoba egyik távolabbi zugából nézte őket, rángott a szája széle. Az asszony rántott egyet a vállán, partneréhez simult.

- Emlékszem magára a hegyről - mondta a férfi -, véznácska volt akkor. Most kitelt, megszépült, nem is gondoltam, hogy ilyen szép is tud lenni.

- Jobban élünk - mosolygott rá a nő.

- Főúrian, igaz?

- Úgy, de azért az úr maga. Ezt mindenki tudja, hogy ebben a városban Makos Gábor az úr.

Furcsán mondta ki a nevét, Makos Gábor fölkínálkozásnak érezte. Megbizsergett a háta.

A vagányok akkor már elemükben voltak, ordítottak, dühítették a férjeket.

- Na, ebből elég volt - mondta halkán Makos Gábor, és elengedte az asszonyt.

Intett az inasnak, hogy kapcsolja ki a zenegépet.

A hirtelen támadt csendben mindenki feléje fordult. Lestyánné mellette állt, elnyílt szájjal, palástolatlan csodálattal nézte a férfi gögös arcát.

- Hazamehetnek - mondta Makos Gábor.

Az egyik vagány abban a hitben, hogy ők még maradnak, fölkiáltott:

- Egypár pipit azért itt tarthatnánk.

- Ti is hordjátok el magatokat! - mondta hidegen.

Lestyánné lesütött szemmel kezet nyújtott.

- Hát, akkor viszontlátásra!

- Maga marad - mondta neki Makos Gábor.

A nő meggyőződés nélkül tiltakozni kezdett, de a férfi pillantása elhallgattatta.

A vendégek menekültek. Elszoruló szívvel siettek a kapuig, s még akkor sem lélegeztek föl, amikor már jó messzire voltak a háztól.

Lestyán még ott lézengett a szobában, tétova léptekkel elindult feléjük.

- Igazán jól éreztük magunkat - mondta Makos Gábornak, és ideges mozdulattal nyújtotta a karját feleségének.

Makos Gábor a szeme közé nevetett.

- A nagyságos asszony úgy döntött, hogy marad.

Az asszony jeleket próbált adni a férjének. Nem nagyon bánta, hogy Makos Gábor is látja.

- Ne erőlködjön, elnök úr! Ugye, ma nem akar futni?

- Tiltakozom, ez...

Makos Gábor hosszút szisszentett a fogai közt. A tigris odalépett hozzá, ránézett.

A mérnök kihátrált az ajtón, a folyosóról behallatszottak sietős léptei.

A nő úgy szeretkezett, mint egy kiéhezett szuka. Makos Gábornak leginkább az nem tetszett, hogy a tigris jelenléte egyáltalán nem zavarta.

- Veled akarok élni, te vagy a legcsodálatosabb a világon - suttogta a fülébe a nő. - A világ ura lehetsz, ha akarod.

Másnap reggel elzavarta.

Most már ritkábban járt le a városba, a polgárookra mégis ezek a napok hozták az igazi megpróbáltatásokat. A „haverok” felkutatták a legszebb nőket, s mint a marhavásárra az állatokat, ötösével hajtották a villába. Makos Gábor kupecként mustrálta őket, s - ahogy a marhavásáron szokás - választott. A többen a haverok osztoztak. Igaz, ekkor már belőlük is kevés maradt, a legtöbbjének ez a multság már sok volt - szép csendesen lekoptak.

A nők menekültek a városból, de mindannyi mégsem tudott elutazni. A férfiak szervezkedtek, tenni akartak valamit, de a vezetőség, Lestyánnal az élen, csitította őket, nehogy még nagyobb veszedelem szakadjon rájuk. Olyannyira, hogy a nőkre vadászó vagányokat karhatalommal

őriztette a város, nehogy valaki kezet emeljen rájuk. Féltek a tigrises ember bosszújától. Csak az ég felé kiáltott átkok sűrűsödtek meg a város fölött.

Makos Gábor aztán beleunt ebbe is. Keservesen egyedül érezte magát. A vagányokat kitiltotta a házból, naphosszat járt körben a kertben - a személyzet ijedten figyelte, ahogy rója a köröket, azt hitték, megbolondult.

Két hét múlva már kitaposott gyalogúton körözött; a tigris feketén, eszelősen ugrándozott mögötte.

Akkor már nagyon régen nem látta Káptalan. Magához rendelte. A tiszt valamelyest megerősödött, de még mindig tétován, lassan járt, sokáig állni se bírt.

Makos Gábor leültette.

- Beszélgessen velem!

Káptalan nem szólt, rosszat sejtve nézett kínzójára.

- Úgy bántak velem, mint a kutyával, emlékezzen rá. Ha tudnak, megölnek.

Káptalan nem válaszolt.

- Mit hallgat! Megöltek volna, igaz?!

- Igaz - mondta sötéten Káptalan, s szemét nem vette le Makos Gábor arcáról.

- Örült volna neki, mi?

- Én mindig segítettem önt.

- Segített... - színészkedve felnevetett. - De örült volna, ha megölnek?

- Akkor nem tudhattam, amit most. De ha tudom, magam ölöm meg.

Elhallgatott, nem tudta, helyes volt-e ezt mondania. Csendben hozzátette:

- Magának is jobb lett volna.

Makos Gábor mereven nézte a meggyötört, csonttá aszott embert.

- A végén még rendes ember lesz a gonoszságaimtól - mondta gunyorosan.

Káptalan lehajtotta a fejét.

Makos Gábor az ablakhoz sétált, bámulta az őszi kertet.

Fúj a szél, a levelek úgy hullottak a fákról, mint a zuhanóbombázók.

- Nem lebegnek, figyelj, zuhannak.

- Nem értem - fordult feléje ültében Káptalan.

Makos Gábor mélázva hallgatott. Visszasétált Káptalanhoz.

- Elmegyek innen - mondta. - Megkeresem Szolga Erzsébetet, és híreimet se hallják soha. Vele akarok élni.

- Ő már nem akar magával.

- Honnan veszi?

- Tudom.

- Tehát azt is tudja, hol van? - emelte fel a hangját.

- Tudom.
  - Ne hazudjon!
  - Miért hazudnék? Érezte ön kezdettől, hogy tudom... És azt is, hogy nem mondom meg.
- Makos Gábor előrehajolt.
- Mert szereti, mi?
  - Igen. Az első pillanattól. És ő tett jobbbá, nem az ön gaztettei.
  - Gaztett - ismételte automatikusan. - Szóval ez folyt a hátam mögött.
  - Nem folyt a háta mögött semmi. Jellemző, mennyire nem ismeri Erzsébetet.
  - Ne Erzsébetezze!
  - Erzsébet a legtisztább ember a világon.
  - Igen? Hát akkor most azonnal megmondja, hol van.
  - Soha - mondta eltökélten Káptalan. - Inkább meghalok.
  - Meglátjuk. - A tigrishez fordult. - Rajta!

A tigris kelletlen léptekkel indult Káptalan felé.

- Gyerünk! - üvöltötte Makos Gábor.

A tigris meglódult. Káptalan fölugrott, minden erejét összeszedte, felkapta a széket, és a tigris felé csapott.

Az állat elugrott az ütés elől, vinnyogva hátrált.

Mindketten csodálkoztak. Makos Gábor még egyszer elmotyogta a parancsot, de a tigris nem közeledett Káptalanhoz.

19.

Saját kezüleg zárta vissza a tisztet a pincébe. Embereinek megtiltotta, hogy szót váltsanak vele. Eltette a kulcsot, az élelmet is ő maga hordta le neki. Másnap elbocsátotta a személyzetet, csak az öreg szakácsnőt tartotta meg. Félt.

Rettegve sétált a kertben a kitaposott ösvényen. A fák ágai súrolták a vállát. Észre sem vette, hogy fák közt sétál. Az avar sisegett a lába alatt. A tigris szerette volna próbára tenni. De nem mert neki parancsot adni.

Szitált az eső, beszorította a szobába. Nem tudott meglenni egyedül, lement a pincébe, Káptalanhoz.

- Esik az eső - mondta az ablaktalan betoncella priccsén ülő férfinak.

- Eső - mondta áhítattal Káptalan, s szemét Makos Gáborra emelte. Még soha ilyen szelíd szemeket nem látott. Lehajtotta a fejét.

- Nagyon egyedül vagyok - motyogta.

- Már régóta egyedül van. Miért csak most veszi észre!

- Ha lenne valakim, elmennék innen. Kell, hogy valaki szeressen, nem?

- Talán lesz olyan is - mondta Káptalan, s a szelídség elillant a szeméből.

- Azt hiszi, engem már nem szerethet senki? - váltott Makos Gábor a régi hangra.

Káptalan hallgatott.

- Emlékezzen, az a lány első látásra belém szeretett. Az a mongolarcú...

Felugrott.

- Hogy hívták?

- Fartus Ilonának.

Makos Gábor kirohant, bezárta maga mögött az ajtót. Most boldog volt, hogy a városban eltűnnek előle az emberek.

Fartus Ilona felsikoltott, amikor meglátta. Egyedül volt otthon. Riadtan kapkodta a fejét, az erő kiszaladt a lábából. Nem tudott menekülni.

- Ne féljen tőlem - mondta szelíden Makos Gábor.

A lány reszketve hátrált a falhoz.

- Tejet adtam magának... ne bántson... soha semmi rosszat...

- Ne féljen, nem akarom bántani. - Hátrapillantott a tigrisre. - Lefeküdni.

A tigris leheveredett.

- Üljön le nyugodtan! Nem lesz semmi baj.

Mosolyogni próbált.

A lány nem mozdult a fal mellől.

- Gyűlöl engem?

Fartus Ilona megrázta a fejét. Gyors, ijedt mozdulattal.

- Szeretném magát feleségül venni.

A lány kitágult szemmel nézte őt.

- Ne bántson engem! - könyörgött.

- Komolyan mondom.

A lány tartása vesztett merevségéből, válla lejjebb csúszott.

- Ha nem akarja, mondja meg. Nem lesz semmi baja, elmegyek.

- Szeretek valakit - mondta halkán a lány.

Makos Gábor fintorgott. Álarcnak, hogy a lány ne láthassa, mit érez.

A csend csak egy másodpercig tartott. Nagy dördüléssel feltépte valaki a kaput, a léptek az ajtó felé dobogtak.

A lány felsikoltott.

- Jaj, Péter!

Egy szőke fiatalember rontott be az ajtón. Kezében fejsze.

- Állj! - kiáltott Makos Gábor, de a fiú akkor már a tigris felé sújtott. Az állat felugrott, nagy lendülettel menekült. Elsodorta az asztalt. Ez volt Makos Gábor szerencséje, mert az asztal kibillentette a fiatalembert egyensúlyából, s ezalatt neki is volt ideje kiugrani az ajtón.

Szerencsére a fiú csak néhány perc múlva rohant utánuk.

- Fogják meg! - üvöltötte.

De az emberek nem mertek a fekete tigrishez és a nyomában rohanó emberhez közeledni. Féltek.

Makos Gábor tétovázás nélkül követte a tigrist. Egyenesen neki az erdőnek.

Órákba telt, míg az emberek megértették, mi történt. Felbolydult a város, a férfiak felfegyverkeztek, üldöző csoportok alakultak. A vagányokat összefogdosták, és teketória nélkül akasztották az első fára. De legjobban Makos Gáborra fájt a foguk. Az erdő hangos lett az üldözők és kutyáik lármájától.

Makos Gábort tépték az ágak, arcába csaptak a bozót csípős ágai.

Éjfél felé ért Szabarpusztára. A bokrok árnyékában lopózkodott Bácski háza felé. A sejtelmesen fehérülő házfal mögül ekkor egy fegyveres alak lépett elő.

Makos Gábor hátraugrott, rohanni akart.

- Ne ijedezzen! - hallotta a suttogóra fogott hangot. - Már vártam. Jöjjön!

Bácski volt. Elindultak az erdő felé. Makos Gábor úgy érezte, megfullad, szíve elviselhetetlen erővel pumpálta a vért nyaka ereibe.

Macskapuhán lépdeltek a felázott ösvényen.

- Kerestek már? - kérdezte Makos Gábor.

Bácski hátrafordult. A félhomályban rókaarca kegyetlennek tűnt.

- Nem - mondta az erdész -, csak telefonáltak, valahol meglátjuk, lőjük le. Tízezer arany.

- Micsoda?

- A vérdíj - mondta Bácski, és koccantott egyet, mintha jó viccet mondott volna.

Makos Gábor megállt. Reszketett. Bácski észrevette, hogy nem megy utána, megfordult.

- Mi történt?

- Le akar löni?

Bácski nevetett.

- Mondtam én, hogy rossz vége lesz, igaz? Na, jöjjön csak.

Az erdő zúgott körülöttük, mint egy nagy víziorgona. Távoli kutyacsaholás szúrt a hátukba.

- Jönnek - ijedezett Makos Gábor.

Bácski megszaporoázta lépteit.

Patakhöz értek. A tigris a vízhez rohant. Előrehajolt. Lafatyolva ivott.

Bácski gyanakvóan jártatta rajtuk a szemét.

- Azt mondta, nem iszik.

- Menjünk - mondta Makos Gábor.

- Tovább nem megyek. Itt átgázol a patakon, s aztán csak kövesse a folyását, egy órán belül a határnál van... És legyen több szerencséje.

Ezt búcsúzásnak szánta. Kezet nem nyújtott.

Makos Gábor nem mozdult.

- Miért nem megy?

- Előbb maga.

- Tart tőlem? - kesernyésen nevetett. - Nyugodjon meg, most már mindenkitől félni fog. A kisgyerekektől is.

Megfordult, elindult visszafelé az ösvényen. Eltűnt a fák között.

Makos Gábor átrohant a patakon. A nagy sietségben elbukott, csuromvíz lett a ruhája. Felugrott, rohant. Zúgott a füle, várta a lövés csattanását.

De a kegyelemlövés nem dördült el.

Kilométereket futhatott. Egyre csak emelkedőn, a táj arca megváltozott, csenevész fák, borókabokrok borították a köves oldalakat. Tudta, hogy már túl van a határon. Megfordult, arccal arrafelé, amerre a várost sejtette.

- Megváltottalak benneteket - üvöltötte, és rázta ökleit.

A hegyoldalak ellabdázgattak az egyre halkuló kiáltással. Makos Gábor sírva fakadt, hátat fordított a városnak. Tudta, hogy két hét múlva eléri a tengert. A tigris a térde mellett ballagott. Lenézett rá, s az orrát megcsapta a vadállatok csípős büze.

-&-